

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 13. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE, ODRŽANE 5.9.2007.GODINE, S
POČETKOM U 10,03 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
BERIZ BELKIĆ:

Dame i gospodo, poštovani poslanici, poštovani gosti, nastavljamo rad 13. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Odsustvo sa sjednice su pravdali: Snježana Rajilić, Azra Alajbegović, Sead Jamakosmanović.

Podsjećam vas da smo prvi dio sjednice završili realizacijom tačke 29., odnosno 29. tačke dnevnog reda i mi sada prelazimo na 30. tačku dnevnog reda. Radi se o:

Ad. 30. Informacija Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o aktuelnostima vezanim za oduzimanje bh. državljanstava

BERIZ BELKIĆ:

Ova tačka dnevnog reda je, da vas podsjetim, uvrštena u dnevni red na zahtjev, odnosno prijedlog, inicijativu Kluba poslanika SDP-a, odnosno poslanika gospodina Zlatka Lagumdžije. Mi smo, Sekretarijat, odnosno sekretar i ja smo i Kolegij zatražili odgovarajuće materijale. Mi smo dobili Informaciju od Vijeća ministara koju smo vam proslijedili 27. augusta i još neke ranije informacije od prošle godine koje smo imali itd. Uglavnom najaktuelnija je ova Informacija o radu ... Komisije za period 1.1. – 31.7.2007. godine. Računamo da ona može dati odgovarajuće informacije potrebne za raspravu.

Također smo dobili i Informaciju, odnosno dostavili nam Informaciju o aktuelnostima vezanim za oduzimanje bh. državljanstva u predmetu ... Hadž Boudela i drugih. Ali, dakle, mi nismo sigurni da li je predlagač, inicijator, ove tačke dnevnog reda nešto još očekivao. U krajnjem, nije nam sugerirano šta da tražimo još, osim ovoga što ste dobili. Ali, evo ja računam da je to dovoljno za raspravu.

Evo izvolite. Izvolite, otvaram raspravu o ovoj tački dnevnog reda. Izvolite. Gospodin Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, mi smo na prethodnom zasjedanju uglavnom obavili dobar dio rasprave o ovoj tački dnevnog reda i ono što bi eventualno bilo značajno za nas jeste da dobijemo naknadnu informaciju da li se šta novo desilo u odnosu na pismo naše zastupnice, odnosno zastupnice Vijeća ministara

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo glasnije, gospodine Križanoviću. Da li smo dobili pismo, da li smo dobili?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Da li možemo dobiti nove informacije o aktivnostima Vijeća ministara za mapu, odnosno ... o ovom pitanju koje proističe iz pisma naše zastupnice, odnosno zastupnice Vijeća ministara pri ... Evropskom sudu. Evo, to je ono što bi bilo danas interesantno, da ne ponavljamo priču koju smo već imali na prošlom zasjedanju.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, da li smo, da li je Vijeće ministara poduzimalo neke radnje, da li se neke stvari dešavale a propos pisma naše zastupnice pri ...

_____ (?)
Sudu za ljudska prava.

BERIZ BELKIĆ:

Sudu? To je ova Mijić, gospođa Mijić, je li? Monika Mijić. Evo, čuli ste otprilike šta predlagač očekuje da dobije danas kao informaciju. Ja sam vam rekao u uvodu da smo dobili kompletan izvještaj o radu ove komisije Vijeća ministara za 1.1. – 31.7.2007. i mislio sam da iz te informacije se mogu izvući odgovori, odnosno odgovarajuće informacije. Ja u ovom trenutku ne mogu vam, gospodine Križanoviću, odgovoriti na ovo konkretno vaše pitanje. Evo, gledam prema našim gostima, odnosno našim članovima Vijeća ministara: Da li ima neko ko bi mogao iz Vijeća ministara odgovoriti na ovo pitanje?

Dakle, pitanje je: Da li su poduzimane neke radnje od strane Vijeća ministara a propos pisma našeg predstavnika u Vijeću Evrope, odnosno Sudu za ljudska prava, gospođe Monike Mijić?

Evo, gospodin Sadović, ministar sigurnosti se javlja i ja očekujem dodatne informacije.

TARIK SADOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi članovi Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine, predstavnici medija, gosti, sve vas pozdravljam u ime Vijeća ministara.

Evo da zapravo kao neko ko je jedini od ministara prisutan trenutno, vjerovatno su kolege zauzete određenim obavezama, da vam u najkraćem dam jednu informaciju šta je zapravo poduzeto po pismu naše zastupnice gospođe Mijić, a u vezi rasprave koja je vođena u ovom parlamentu 31. jula i 1. augusta.

Dakle, Državna komisija za reviziju državljanstava naturaliziranih državljana dostavila vam je najnoviji izvještaj koji ... djelimično odgovara na zahtjeve iz rasprave, zapravo na one ... tonove koji su se čuli u Parlamentu tokom zadnje rasprave. I, ako se sjećate vezano za slučaj takozvane *Alžirske grupe*, da je svojevremeno ovaj parlament donio zaključak da se od strane Vijeća ministara izradi *Mapa puta*. Za to su bili zaduženi, zadužena tri ministarstva: Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo pravde i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice. I ta tri ministarstva uradili su ... jedan dokument koji se zove *Mapa puta*.

Mi smo jučer imali Odbor za unutrašnju politiku kao svojevrsan filter prije nego što neki dokumenti, neki materijal, dođe na sjednicu Vijeća ministara i razmatrali smo dakle taj dokument koji se zove *Mapa puta*. Imali smo određene primjedbe na taj dokument, zapravo članovi Odbora stavili su, evo da ne objašnjavam sad, nešto što vi sad nemate pred sobom, ali imali su neke primjedbe i, dakle, ja očekujem da će se uskoro taj dokument naći na Vijeću ministara.

Dakle, informacija o onome što je gospodin Križanović sada pitao, i zapravo što je interesovalo ovaj parlament, jeste da su sva tri ministarstva zadužena za izradu *Mape puta* poduzela određene korake i da smo na dobrom putu da taj dokument uskoro bude usvojen na Vijeću ministara, je li. Iz razumljivih razloga, ja sad ne mogu ni da govorim o detaljima iz te *Mape puta* prije nego što ona bude verificirana na Vijeću ministara. Evo, to je ono što, gospodine predsjedavajući, ja u ovom momentu imam – imam ... informacija i evo stojim na raspolaganju, ukoliko bude još nekih pitanja.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste ministra. Javlja se za riječ gospodin Jovičić.
Izvolite, gospodine Jovičiću.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, naravno, dobro došli u Parlament poslije godišnjih odmora. Nadam se da ste se odmorili ili još više umorili od svih ovih aktivnosti.

Ali, želim da vas podsjetim da sam na posljednjoj sjedinici upravo pitao gospodina ministra i mislim da ovo nije zahvalna uloga za gospodina ministra, jer ovo čak nije u nadležnosti njegovog ministarstva i on je tada rekao da su druga ministarstva bila zadužena da naprave *Mapu puta* ali, evo, vidimo u kojoj je to fazi. Dakle, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo pravde i Ministarstvo inostranih poslova – nažalost nema predstavnika tih ministarstava – ja njih pitam ono što bih konkretno sad pitao gospodina Sadovića i ne želim zaista da njemu stavljam na teret ono za šta čovjek nije odgovoran.

Ali ono što sam pitao na prošloj sjedinici jeste prvi i osnovni zadatak – da se utvrdi jesu li ti ljudi državljani BiH. Tada sam dobio odgovor sa kojim naravno nisam bio zadovoljan. Tri bi mogla biti, tri ne bi mogla biti, jedan bi ovako, jedan onako. To nije nikakva informacija da bi Parlament mogao da se izjasni i da zaista zahtijeva da Savjet ministara uradi ono što je Parlament, na jednoj od prethodnih sjedinca, zaključio da se

napravi ta mapa puta. Očito je da ovaj proces traje dugo. Zbog tog odugovlačenja stvara se ogromno, rekao bih, neraspoloženje, ogromno u javnosti – pa, eto kao Parlament je nešto zaključio, pa ovi to nešto nisu uradili.

Osnovni problem je ono, gospodine predsjedavajući, što ste vi to isticali i naravno dobili podršku od nas – da ovdje niko ne sluša šta mi donesemo i šta mi zaključimo i to treba biti jasno svima da to niko ne poštuje. Suština je, dakle, ne samo procedru kako se ušlo u sve to, nego je problem da i ta naša zastupnica pred Evropskim sudom za ljudska prava: u njenim informacijama nije baš sve jasno. Ko je tu sve zakazao? Zbog čega to nije barem dovršeno u onoj mjeri da se uputi nadležnim institucijama, da se vidi šta će se s tim ljudima?

Dalje, mi nemamo nikakvih informacija jesu li ti ljudi, već sam napomenuo, državljani BiH, ali ono što je još bitnije za njihovu sudbinu – da li iza njih postoje neke kriminalne radnje u državama iz kojih su oni došli ovdje, pa eto sad kao ne smiju se tamo javiti kad bi bila deportacija ako ne ispunjavaju uslove da budu državljani BiH. Dakle, bezbroj je ovdje konverzi i zato se mi stalno vrtimo u nekom ćorsokaku, ne samo zbog takozvane *Alžirske grupe* nego i zbog revizije ovih državljanstava. Rečeno je nama ovdje fino da ti ljudi nisu ovdje. Ja pitam gdje su? Jer oni sa pasošem i sa državljanstvom BiH ne smiju biti potencijalna opasnost za mir i bezbjednost u Evropi i svijetu. Jer će to izazvati ogromne posljedice, ne daj Bože po BiH, ako bi oni nastavili neke svoje aktivnosti za koje su ovdje možda i opravdano i neopravdano optuženi da su to radili.

Dakle, ne smijemo više ulaziti u varijantu da mi na bazi paušalnih informacija ovih i onih iz ovog i onog ministarstva, ponavljam, danas nema ovdje ministara koji bi to nam obrazložili šta su uradili, dokle se došlo. Zato ne možemo mi doći u poziciju da donosimo bilo kakav novi zaključak za neke ranije zaključke, a to niko ne sprovodi.

Ja zato plediram da vi, gospodine predsjedavajući, kao što ste i do sada zaista vodili ovaj parlament izvanredno i moram vam odati priznanje javno

BERIZ BELKIĆ:

Ne pretjeruj.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Rekoh ne pretjeruj.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ne pretjerujem, ne to što vam ističe mandat, ne što vam mandat ističe uskoro, nego vi ste dobrodošli, vi ste nastojali da ovdje unesete mir i toleranciju i da mi na bazi činjenica i informacija donosimo zaključke. Ali ovdje nema dovoljno informacija, gospodine Belkiću, to je očito. Dostave vam jedan papir, dostave drugi, treći, ja hoću cjelovitu informaciju Savjeta ministara. Nje nema. Kad će biti to? Evo i gospodin ministar ne zna kao zamjenik predsjedavajućeg kad će to biti. Reče na narednoj nekoj sjednici. Kojoj sjednici, kada? Sutra,

prekosutra, za pet dana ili nikako. Moramo to imati da bismo se opredijelili šta ćemo s tim uraditi. Interes naše zemlje mora biti cjelovita bezbjednost.

I sad ću samo jedan šlagvort napraviti, možda nije ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas da se slušamo. Molim vas da se slušamo. Mehmede, Mehmede, molim te.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ne, ne, Mehmed je moj kolega na nekim komisijama i mi odlično saradujemo, pa on meni daje neke instrukcije.

BERIZ BELKIĆ:

Pa ti šapće nešto, je li? Nemojte, nek se Mehmed javi, nego izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Cijeli ovaj red mi saradujemo dobro, gospodine Belkiću, tako da nemate ... nikakvih problema. Dakle, šta sam htio da kažem! O čemu ćemo danas – postavljam pitanje – se izjašnjavati kad nemamo ništa na stolu sem nekih poluinformacija? Ja vas to pitam. Zato mislim da ovo ne bi bio danas predmet da vodimo dalje raspravu. Evo i ja ću skratiti jer sam već prešao tu fazu. Ali Savjet ministara je trebao do ove sjednice da dostavi.

A šlagvort sam mislio da kažem, zaključak o Srpskoj pravoslavnoj crkvi: 13. juna smo bili usloveli – nećemo doći na sjednicu ako nema tog sporazuma. Koji je danas datum? Zašto tog nema sporazuma? Zašto nema mnogih akata ovdje da završimo tu priču? Barem, one stvari koje su najlakše da riješimo probleme, ali nema ništa. Zato vas molim da danas se ne izjašnjavamo ni o čemu, ako nemamo stava Savjeta ministara.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Jovičiću. Evo, gospodine Križanoviću, ponovno se javio ministar sigurnosti.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Prije ministra ako mogu samo dvije rečenice.

BERIZ BELKIĆ:

Pa možete, izvolite. Gospodine Sadoviću, molim vas strpljenja. Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Oprostite, gospodine ministre, vjerujem da će biti potrebno možda da se odmah osvrnete i na ovo što ću reći.

Dakle, ja sam tražio prethodnu informaciju Vijeća ministara, jer mi zapravo se nalazimo u istoj poziciji sa stanovišta kvaliteta i obima informacija kao i na prošloj sjednici. Ništa mi danas nemamo novo. Ja cijenim napore predsjedavajućeg.

BERIZ BELKIĆ:

Ako si me pratio, ja se izvinjavam, mi imamo Izvještaj Komisije za period 1.1. – 31.7.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Molim vas, mi imamo Izvještaj Komisije.

BERIZ BELKIĆ:

Jer je tema .. *aktuelnosti vezane za oduzimanje bh. državljanstava*. Tako je tema, tako je tačka ... *aktuelnosti vezane za oduzimanje bh. državljanstava*,

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Znači, mi raspravljamo o aktuelnostima oduzimanja,

BERIZ BELKIĆ:

vezanim za oduzimanje bh. državljanstava i dobili smo Izvještaj Komisije za 1.1. – 31.7.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

...oduzimanje državljanstva na temelju Informacije koja je napravljena prije osam mjeseci, znate.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo Informaciju za period 1.1. – 31.7.2007.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

... Ovu smo mi informaciju imali isto tako kad smo prošli put raspravljali.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne ovu smo informaciju dobili prije nekoliko, prije tri-četiri dana.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Mi smo dobili Informaciju prije tri-četiri dana, onu istu informaciju koju smo imali i prije.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, to je najnovija informacija za prvih sedam mjeseci 2007. godine, gospodine Križanoviću; ja sam to lično sa predsjednikom Komisije dogovorio i dostavio poslanicima.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja vas upozoravam da je ovo pravljeno prije osam mjeseci. A mi smo

BERIZ BELKIĆ:

Pa govorimo o Informaciji za 1.1. – 31.7.2007., do prije 30 dana aktuelnostima. Ne informacija je.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

30.1.2007.! Koji je danas datum, ljudi?

BERIZ BELKIĆ:

Dokument smo dobili 31.8.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Taj dokument smo dobili 31.8.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ama 31.8., svejedno što smo dobili, ali Informacija se odnosi na prošlu godinu, do prošle godine skoro i o tom se radi. Ali mi smo želili tačku ...

BERIZ BELKIĆ:

Pa, gospodine Križanoviću, ... ja se stvarno izvinjavam, oprostite molim vas, izvinjavam se. Radi se o tumačenju ... o kojem materijalu govorimo. Ja tvrdim da je Kolegij dostavio poslanicima materijal prije dva dana koji smo dobili 31.8., a koji se odnosi na rad Komisije Vijeća ministara za period 1.1. – 31.7.2007.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja takve informacije nemam.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas!

_____ (?)

Pa mi ga nismo dobili.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Nema, ja imam ovu do 31.7. do 31.1.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, onda; molim vas, onda je neki problem u tehnici, dakle, dostavljen je Izvještaj Komisije za period 31.1. - 31.7. Ja se izvinjavam, onda, gospodine Križanoviću, nismo se razumjeli, ja tvrdim da smo dostavili.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Volio bih čuti, volio bih čuti da li ima neko od kolega taj materijal!

_____ (?)

Imaš li ga, imaš ili nemaš? Evo ti, Šemso, imaš! Bakir nema.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, dakle materijali su stvarno dostavljeni. Ali, evo iz

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Nema zaista.

BERIZ BELKIĆ:

Važno je ovo pitanje. Pa, gospodine Lagumdžija, ja sam se zaista trudio na vaš zahtjev da ako uvrstimo u dnevni red da nabavim neke materijale, da obezbijedim i obezbijedio sam.

Izvolite, gospodine Križanoviću.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ja stvarno ne znam za taj materijal.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se izvinjavam, gospodine Križanoviću, onda je greška do nas što niste vi dobili materijal. Ja vam se izvinjavam. Evo, možemo pauzu napraviti da obezbijedimo materijale, da provjerimo ko je dobio, ko nije dobio.

Izvolite, gospodine Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine predsjedavajući, s obzirom da ste vi se meni obratili na moj pogled očima, a da ništa nisam rekao

BERIZ BELKIĆ:

Ne razumijem šta očima!

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Pa obratili ste mi se, mene ste spomenuli, a da vam ništa nisam kazao.

BERIZ BELKIĆ:

Pa krivo ste shvatili, kakvim očima, ne.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Dakle, gospodine predsjedavajući, činjenica je da dobar dio poslanika, čitavih klubova, a bojim se i nekih unutar klubova – jesu, a neki nisu dobili materijal koji, kako vi kažete, danas je stigao. Čak i da smo ga dobili jutros, nije baš za očekivati da na jedan kvalitetan način klubovi zauzmu svoje stavove o tom materijalu. To je jedna stvar.

Druga stvar, tačka dnevnog reda se zove *Informacija Vijeća ministara*. Neovisno o materijalu koji, hajde i da smo ga svi pročitali i dobili na vrijeme, nije on što mi trebamo po ovoj tački dnevnog reda, a to je očitovanje Vijeća ministara o cjelini koja se tiče ovoga, a ne, samo dozvolite što ću tako reći možda gruba je riječ – o tehničkim aspektima jednog segmenta oduzimanja državljanstva. Dakle, to su dvije potpuno različite stvari.

I ja zato molim da vi napravite pauzu, da se u Kolegiju dogovorite, zajedno sa ministrom možda, kako ćete dalje radite. Ali bolje da ne pravimo raspravu na jedan način koji će dobrim dijelom se voditi o tome kako ovo nije dovoljno, nego da uradimo nešto drugo. Zato je sugestija da mi ipak dobijemo tačku dnevnog reda kako je bila i da raspravljamo o njoj, što znači da dobijemo informaciju od Vijeća ministara u kojoj ćemo dobiti cjelinu problematike vezano za ovo, a ne samo ono što obuhvata ovaj materijal koji moguće da obuhvata, ali teško da obuhvata sve, iako ga nisam vidio.

BERIZ BELKIĆ:

O.k, uz napomenu, uz napomenu da ova komisija podnosi izvještaj Parlamentu.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ali opet, nije to tačka dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, tačka dnevnog reda su aktuelnosti i ja se s vama slažem. Vi vjerovatno zamišljate da je to nešto šire i da je to izvještaj Vijeća ministara. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ja ne zamišljam, gospodine predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, tražite, tražite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ja ne zamišljam, ja samo kažem šta je tačka dnevnog reda kako smo je usvojili i zbog toga smo htjeli da ovo imamo.

BERIZ BELKIĆ:

O.K. Gospodine Sadoviću, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Šta, pa o tome se radi, nemamo stav Savjeta ministara jer ovo je i političko pitanje.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje da čujemo ministra.

TARIK SADOVIĆ:

Dame i gospodo, dakle, ja zaista ne mogu komentirati ovo gdje je nastao kratki spoj ovdje na ovoj relaciji: zašto neki parlamentarci nisu dobili Izvještaj Komisije o radu.

BERIZ BELKIĆ:

Ali, ako ste čuli, to nije poenta. Poenta je ukupna informacija, odnosno određenje Vijeća ministara. To predlagač traži.

TARIK SADOVIĆ:

Pazite, u pravilu, u pravilu, čini mi se da predlagač izrađuje materijal ovaj koji predlaže i koji se dakle razmatra na sjednici ovog doma. Ali evo, ja u tom smislu ne mogu, ne mogu, možda je trebala biti i preciznija formulacija tačke dnevnog reda. Ovo je dosta ovako, kako bih rekao, neprecizna formulacija koja se može tumačiti na ovaj i na onaj način, ali evo, ja ne želim, dakle, taj dio da komentiram. Samo ovo što je pitao uvaženi kolega Jovičić.

Dakle, u odnosu na prošli put, bilo je pitanje u ovom parlamentu - da li onih šest osoba iz tzv. *Alžirske grupe* imaju ili nemaju državljanstvo BiH, da li im je oduzeto ili nije? U ovoj informaciji, dakle u ... Informaciji Komisije za reviziju to piše. Dakle, piše da je trojici oduzeto državljanstvo, a da trojica imaju državljanstvo. Evo piše i ko ga je oduzeo. ..Komisija je oduzela za dvije osobe državljanstvo, jedna osoba nije bila predmet revizije jer nije ni imala zapravo državljanstvo BiH, a jednoj osobi je ranije federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova 2000-te godine oduzelo državljanstvo. A za ove preostale osobe, Komisija za reviziju je donijela zaključak da nema pravnog osnova za oduzimanje državljanstva.

Dakle u Informaciji, gospodine Jovičić, ćete imati dakle odgovor na vaše, i Parlament će imati, odgovor na vaše pitanje. O ovim drugim stvarima, uvaženi predsjedavajući, ja zaista, u ovom momentu ... ne mogu govoriti.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli smo ponovno ministra Sadovića. Izvolite dalje. Ima li prijavljenih za diskusiju? Gospodin Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, s pravom ovaj dom urgira i insistira da bude informiran o ovom pitanju, jer po mnogo čemu ovo pitanje je jedna od neuralgičnih tačaka u BiH. I zato ja zaista ne mogu razumjeti ovu neozbiljnost Vijeća ministara da dostavi tražene podatke i zahvaljujem i ja predsjedavajućem na njegovoj opornosti da dođe do tih podataka koje ovaj dom traži.

... opće mišljenje, dakle da je ovo jedno od pitanja koje je veliki razlog vrlo restriktivnog ponašanja svijeta naspram putovanja građana BiH, odnosno ulaska građana BiH, u brojne zemlje. Iako mi je teško to shvatiti i priznati ali, nakon što sam iz nekoliko informacija i one prethodne rasprave iza zatvorenih vrata upoznao i spoznao koliko je tu bilo propusta, neodgovornosti i kršenja zakona, više me uopće ne čudi zašto sa bh. putovnicom u mnogim zemljama i u najvećem dijelu zemalja svijeta nismo rado viđeni gosti ili kako samo možemo bez viza putovati u 20-tak zemalja svijeta. Ja osobno razumijem one zemlje koje se vizom žele zaštititi od rizika i terorizma jer, nažalost, i bh. putovnice su ostajale i tamo gdje se proizvodila nesreća i užasi i to tako naravno negativno promovirale BiH. Kad vidim i danas kako se, dakle odgovorni u ovoj zemlji, neodgovorno odnose prema rasvjetljavanju ovoga pitanja, za mene bi bilo veliko iznenađenje da nas neko oslobodi od viza za ulazak u njihovu zemlju. Kad sam čitao i ovu prethodnu informaciju, prije ove nego koju smo navodno dobili, ja isto nisam dobio, o kojoj smo raspravljali iza zatvorenih vrata i ovu sada, moram priznati da sam zabrinut nad činjenicom da mi ni danas sa sigurnošću ne znamo odgovore na brojna pitanja i ne znam uopće kome smo sve dali državljanstva, ko su nam sve novopečeni zemljaci itd.

Prvo, ja i ovoga puta moram odati priznanje imenovanoj Komisiji koja ima uistinu vrlo težak i nezahvalan zadatak i koja u izvršavanju tog zadatka je izložena opstrukciji, pritiscima, neugodnostima pa i prijetnjama. Za mene su osobno nerazumljive opstrukcije državnih institucija koje, umjesto da pomognu izvršavanju zadatka, u biti odmažu. I iz ove informacije koju smo dobili, među onima koji se mogu prepoznati kao oni koji opstruiraju rad Komisije, mogu se imenovati Kantonalni MUP Sarajevo, prethodne dvije komisije koje su radile po ovom pitanju koje nisu proslijedile dokumentaciju ovoj komisiji, zatim federalno Ministarstvo unutrašnjih poslova i pojedina diplomatsko-konzularna predstavništva. Sa namjerom da zajedno više podržimo ovu komisiju i da pokrenemo odgovornost i prema institucijama vlasti i prema onima koji su odgovorni za ovakvo stanje, sa zabrinutošću moramo primiti neke od ocjena ove komisije koje nikog normalnog ne bi smjele ostaviti ravnodušnim. Tamo, između ostalog, piše da pojedine ambasade i konzularna predstavništva su dodjeljivala državljanstva bez kompletne dokumentacije. Komisija nije mogla utvrditi broj državljanstava dodijeljenih putem diplomatsko-konzularnih predstavništava, iako je diplomatsko-konzularno predstavništvo obavezno o tome moralo voditi evidenciju. Određeni broj osoba posjeduje dva ili više rješenja o prijemu u državljanstvo, koristi dva ili više

identifikacijskih ličnih dokumenata. Ministarstvo civilnih poslova ne vodi urednu evidenciju o zahtjevima za prijem u državljanstvo i drugo. Oprostite, ali za današnje vrijeme ovo su konstatacije od kojih se ledi krv u venama.

Dozvolite da kažem da se pitanju oduzimanja nelegalno stečenih državljanstava sve više daje emotivna i moralna dimenzija što, kao ljudi, možemo i moramo razumjeti ali isto tako moramo razumjeti i to da se moraju, valjda, poštovati i zakoni i da građani BiH ne mogu biti taoci nećijih propusta ili lopovluka, da ne kažem, i da ne upotrijebim težu riječ. Gospodo, mi ovdje govorimo o onima kojima je oduzeto državljanstvo i koji su u ovome momentu, na neki način, žrtve i koji će se morati protjerati, ali moramo jasno govoriti i o onima koji su, zbog raznih motiva, odobravalu državljanstva. Za mene su oni odgovorniji od onih koji su nezakonito stekli državljanstvo. Kad bih imao tu mogućnost, ja bih, kao poslanik, rado glasao da se oni protjeraju, prije onih kojima je oduzeto državljanstvo, jer oni nisu radili dobro za ovu zemlju. Ako ih ne možemo protjerati, onda, valjda, mogu snositi zakonske konsenkvence.

Na kraju, šta je racionalno i pametno predložiti nakon rasprave o ovom pitanju? Mislim da se Komisiji mora dati podrška i stvoriti uslovi da čim prije do kraja završi započeti posao. Zatim, drugo, primijenti odredbe zakona prema onima kojima je oduzeto državljanstvo, uz maksimalno poštivanje standarda njihovih prava, i, treće, ono što također Komisija potencira, od nadležnog tužilaštva tražiti pokretanje odgovornosti prema onima koji su neodgovorno dijelili državljanstva i tako doprinijeli da u 21. vijeku BiH bude jedna od najizoliranijih zemalja u svijetu.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Doliću. Za riječ se javio gospodin Izetbegović.

BAKIR IZETBETGOVIĆ:

Naime, ... ja se bojim da se namjerno ovo ne rasvjetljava jer, ako ostavimo neki mrak i polumrak, onda možemo špekulirati o tome kako ovdje ima neke bijele El-Kaide, kako ima nekih terorista. Ako se stvari iščiste, onda će se pokazati da toga nema. Evo, kako se čistila na Gvantanamu – pet godina ljude drže i sad ih puštaju napolje; 12 godina su to ljudi koji su bili kao mudžahedini u jedinicama Armije BiH, ili je pomagali, 12 godina; imaju po šestero djece. Pa da su išta skrivili, do sad bi ih strpali u zatvor.

Bilo je ovdje raznih pomagača u BiH. Dolazili su i neki Rusi i neki Grci, je li, dolazili su i Arapi i Turci i dolazio Legija i ovi Škorpioni, pa gore pomagali ... Fikretu Abdiću da ubija Muslimane po Krajini. Da je Fikret Abdić predsjednik ove države, vjerovatno bi dao državljanstvo Škorpionima i Legiji, je li, svak i onima koji smo pomagali uzvraćao na izvjestan način. Dakle, mislim da svakako treba ovu situaciju potpuno iščistiti, potpuno do kraja, znači ne ostaviti nekakve informacije da je neko opasnost za nacionalnu sigurnost ove države, onako. Treba se dobro time zabaviti: ako je opasnost za nacionalnu sigurnost ove države, ne treba ga istjerati iz zemlje, treba ga utjerati u zatvor.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Izetbegoviću. Gospodin Dolić. Šta je? Replika? Replika: gospodin Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Ja se izvinjavam. Na neki način sam prozvan. Ja razumijem gospodina Izetbegovića da on ovako ..., jer mislim da je upravo njegovo ime i ljudi oko njega u najvećem dijelu vezano i za ove propuste koji su se ovdje desili. I ja naravno njega i razumijem da on na ovakav način razgovara.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

/ne čuje se/

... izlaganje gospodina Izetbegovića. Naime,

BERIZ BELKIĆ:

Replika: gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Repliciram. Naime, nije mi jasno da li mi pričamo o krivici ili pričamo o oduzimanju državljanstva. Ja koliko sam shvatio da mi razgovaramo o oduzimanju državljanstva, a ne o tome da li je neko od tih ljudi kriv ili nije kriv za nešto. Ako ulazimo u raspravu o krivici, onda dajte nam vremena da se pripremimo da raspravljamo o tome ko je koliko kriv. Dakle, molio bih da diskusiju usmjerimo u pravcu kako glasi ova tačka dnevnog reda, a to je oduzimanje državljanstva, znači, i naravno aktuelna situacija povodom toga.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro. Hvala gospodinu Novakoviću. Ja mislim da se ne trebamo dalje iscrpljivati i neizbježno je da konstatiramo sljedeće. Po mom mišljenju, dakle, kad je riječ o ovom izvještaju kojeg su neki dobili, neki nisu, ja sam uvjeren da smo mi to dostavili, ali evo ja ne znam šta se desilo da neki poslanici imaju, nemaju. Izvještaj se podnosi Parlamentu i taj će izvještaj biti na sljedećoj sjednici kao tačka dnevnog reda i o njemu ćemo se izjašnjavati i prihvatati, ne prihvatati i diskutovati. Ali, kad je riječ o današnjoj tački dnevnog reda koja glasi, to je tačno, dakle: *Informacija Vijeća ministara BiH o aktuelnostima vezanim za oduzimanje bh. državljanstava*, iz diskusije i iz istupa predlagача proizilazi da Parlament nije dobio Informaciju Vijeća ministara o aktuelnostima vezanim za oduzimanje bh. državljanstava u ukupnosti koja bi mogla dati odgovore na ono što je predlagач, ja se

izvinjavam na izrazu, zamislio. Nažalost, možda da smo malo više sarađivali po ovom pitanju da bismo danas to imali.

Evo, gospodine Sadoviću, ja nažalost moram na ovakav način, odnosno, ne završiti nego, na neki način, ovu tačku dnevnog reda ostaviti nedovršenom, za neko naredno vrijeme, uz obavezu da dostavi Vijeće ministara informaciju o aktuelnostima. Nadam se da ste iz ove diskusije, iz ove diskusije shvatili šta mi očekujemo.

Pitam poslanike možemo li na ovakav način završiti ovu tačku dnevnog reda, naravno uz našu obavezu da dalje, u komunikaciji i sa inicijatorom ove tačke dnevnog reda i sa Vijećem ministara, obezbijedimo potpunu informaciju koja će, na neki način, dati odgovore koje smo očekivali. Ja mislim da nema potrebe da glasamo o ovom, da se slažemo i na ovaj način zaključujem ovu tačku dnevnog reda, odnosno u ovoj fazi je zaključujem.

Hvala lijepo.

Prelazimo na tačku 31. Dakle, ja ću pročitati:

Ad. 31. Rasprava o pitanjima sadržanim u pismu Olija Rena od 8. maja 2007. godine

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam se također, odnosno Kolegij se obraćao Vijeću ministara direktno predsjedavajućem Vijeća ministara koji je smatrao, po meni sasvim ispravno, za potrebno da pismo koje je dobio, kao predsjedavajući Vijeća ministara, proslijedi i poslanicima i svim onima koji su dio procesa, odnosno onima koji, na neki način, trebaju da to vide i da, na neki način, reagiraju. Međutim, odgovor koji sam dobio govori da predsjedavajući Vijeća ministara i Vijeće ministara nema potrebe niti namjere da posebno komentira pismo gospodina Olija Rena, nego da je jednostavno smatrao potrebnim da nas informiše o tom pismu.

Evo, to je ono što ja mogu. Ja sam kopiju tog pisma vama svima dostavio. To je ono što ja mogu reći o ovoj tački dnevnog reda. Očekujem od predlagača komentar ili ... da nam kaže ... šta predlaže ovom parlamentu u povodu tog pisma. Ako nema!

Mi smo dobili još jedno pismo, ne znam da li ste ga, koje je distribuirano, vrlo svježe pismo od također gospodina predsjedavajućeg. Ja sam ga proslijedio poslanicima: Provođenje ... ključnih reformi s ciljem ispunjavanja uslova za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Po meni, ima veze i sa pismom Olija Rena. Možda da nam i to malo pomogne. Izvolite.

Dakle, vi očekujete da se neko ispred Vijeća ministara obrati. Meni se niko nije prijavio s tom namjerom. Ja jedino mogu pitati prisutne članove Vijeća ministara, u povodu ove tačke dnevnog reda, imate li potrebe i želite li se obratiti. Nažalost, gospodine Bećiroviću, nema.

Gospodin Novaković pa Križanović.

Gospodine Novakoviću, izvolite. Dokić!

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodin Dokić je bio prije mene.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se izvinjavam, nisam vidio. Izvolite, gospodine Dokiću.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici,

BERIZ BELKIĆ:

Ja vam se stvarno izvinjavam. Vi uredno pritisnete, ali, kad mi je velika gužva, ja.

BRANKO DOKIĆ:

Konačno je i profunkcionisala tehnika!

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, naravno.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja moram da priznam da sam veoma iznenađen početkom ove tačke, odnosno načinom kako ste vi počeli ovu tačku. Nije nikakvo laskanje, ja vas iskreno cijenim kao iskusnog političara, ali da vi ovdje u ovom pismu ne vidite elementa za raspravu Parlamenta i jednostavno da kažete nema ovdje predlagača. A ko je predlagač? Ko je predlagač? Ovdje nije meni predlagač Brisel niti Oli Ren.

BERIZ BELKIĆ:

Niste vi mene dobro razumjeli.

BRANKO DOKIĆ:

Onda vas nisam dobro razumio.

BERIZ BELKIĆ:

Apsolutno, ja mislim da ima vrlo važnih stvari u ovom pismu i ja očekujem od predlagača, međutim predlagač

BRANKO DOKIĆ:

O.K. Ja ću se onda vratiti na ono što sam htio da kažem. U kontekstu ove tačke dnevnog reda, ja poslanike želim da podsjetim da sam zajedno sa ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje.

BRANKO DOKIĆ:

...kopredsjedavajućim Doma naroda gospodinom Mladenom Ivanićem uputio jedan zahtjev – molbu, kako god hoćete, Proširenom kolegiju da se organizuje jedna vanredna sjednica oba doma po pitanjima koja se pokreću ovdje u ovom pismu Olija Rena. Zar trebaju krupnije riječi ili krupnija upozorenja ako, evo, na jednom mjestu gospodin Ren kaže da *postoji zastoj u svim reformskim procesima* i izgleda da su u porastu rizici u smislu stabilnosti i sigurnosti. Dalje, gospodin Ren nas podsjeća da *političko vodstvo sada mora odlučiti*, ja citiram sve, nije moja interpretacija, dakle *političko rukovodstvo sada mora odlučiti da li zemlja može sebi priuštiti da se vrati na stav ranih 1990-tih godina*.

Kada smo pokrenuli pitanje rasprave u oba doma po pitanju bezbjednosti u BiH, hoću da vas podsjetim da su jedne novine, sad se ne sjećam, dnevne su, da li je Dnevni avaz ili su Nezavisne novine, u jednom broju: četiri, četiri najodgovornija, po funkcijama, čovjeka su upozorili na pitanje sigurnosti i bezbjednosti u BiH. A to su bivši visoki predstavnik, to su predsjedavajući Savjeta ministara, to su tada predsjedavajući Predsjedništvom BiH, gospodin Radmanović i kopredsjedavajući ili član Predsjedništva gospodin Silajdžić. Na svoj, svaki na svoj način ukazali na kritičnu bezbjednosnu situaciju ili izmicanje, moguće izmicanje kontroli te situacije. U tom periodu smo imali veoma ozbiljna upozorenja i od strane Savjeta za primjenu i implementaciju, kako god hoćete, mira u BiH koji je tada zasjedao u Sarajevu, Dakle, sve su to zaista alarmantna ukazivanja na narušena pitanja sigurnosti i bezbjednosti, da ne kažem da su se u toj terminologiji spominjali čak termini narušavanja ustavno-pravnog poretka u BiH i na neke vaninstitucionalne organizacije koje prijete da preuzmu kontrolu bezbjednosti i sigurnosti u BiH, naravno po njihovom viđenju.

Na sve to se ostalo – čini mi se, bez, ne čini mi se nego ubijeden sam – bez adekvatnog odgovora iz ovog doma. I za mene ne postoji ni jedno jedino validno opravdanje zbog čega to dosad nije organizovano. No, ja na tome neću insistirati, ako to za četrdeset i jednog poslanika, ostale poslanika, nisu alarmantne stvari, onda vjerovatno sa mnom nešto nije u redu. I bez tih upozorenja koje smo imali ovdje u glavnom gradu BiH, ovo pismo dolazi na raspravu Parlamentu kao tačka dnevnog reda samo – tek nakon, ovo je 8. maj, sada je septembar. Ovo je moralo se naći pod razno, ako ništa drugo, na prvoj sjednici poslije 8. maja, vanredno da bude uključeno.

Evo, za početak toliko. Htio sam sa ovom svojom intervencijom samo da pokrenem pitanje rasprave o ovom pitanju. Ne samo o ovome što nas je upozorio gospodin Ren, nego o konsenzencama mogućeg scenarija koji je ukazao ovdje u ovom njegovom pismu.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Dokiću. Ja apsolutno nisam ni sumnjao da će biti rasprava i, po mom mišljenju, znamo mi to i bez pisma gospodina Olija Rena. Imamo mi takvih pisama podosta, stvar je samo našeg odnosa.

Nego da idemo redom. Ljudi koji su se prijavili, imamo: Novaković, Bećirović, Križanović, Raguž. Dakle, izvolite, gospodine Novakoviću. Izetbegović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala lijepo, gospodo, predsjedavajući, uvažene kolege, članovi Savjeta ministara, cijenjeni gosti i mediji.

Kad sam vidio ovu tačku dnevnog reda i u okviru ove tačke vidio samo pismo, onda prvo što mi je palo napamet je bilo: šta je cilj stavljanja ove tačke na dnevni red. Naime, šta je Kolegij želio postići kada je na dnevni red stavio tačku i pri tome samo dostavio pismo.

BERIZ BELKIĆ:

Kolegij je postupao po inicijativi Kluba SDP-a.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pročitavši pismo predsjedavajućeg Savjeta ministara gospodina Špirića, nisam shvatio neku njegovu želju da se ovo nađe na dnevnom redu. Više sam ovo ja shvatio ovdje, kad sam pročitao, ... da on želi da nas upozna sa već, svima nama i ne samo nama nego čitavoj bh. javnosti, poznatim stavovima. Ovo je ko zna koje upozorenje, na ovakav način ili sličan način, napisano nama u BiH, ali ovo naravno ima svoju težinu zbog potpisa ispod ovog pisma. I ono je time teže i time je, naravno, i značajnije.

Bilo bi sasvim normalno i očekivano da je uz ovo pismo stigao i određeni materijal Savjeta ministara, u kome bi ove konstatacije koje su ovdje navedene bile razrađene na način koji može ili iz koga se mogu izvući zaključci da će BiH, zahvaljujući Savjetu ministara i svim drugim vlastima na svim nivoima u BiH, ispoštovati ono što se u pismu nalazi. Onda bi ova rasprava danas vjerovatno bila usmjerena u jednom pravcu i mi bismo danas, u stvari, tražili načine kako da prevaziđemo ovo što ovdje piše. Nažalost, nismo to dobili i predsjedavajući je rekao da je sve što je mislio u stvari napisao na ovom listu papira i da nema namjeru Savjet ministara znači ulaziti dalje u ovo, i ponovio ponovo da on nije imao namjeru da se ovo stavi na dnevni red; naravno to se može pročitati između redova u njegovom pismu.

Bilo bi dobro da danas ovdje znamo stavove stranaka parlamentarne većine i njihov odnos prema ovom pismu i ovim pitanjima jer dozvolite da je ovo upućeno svima, a prije svih njima. Bilo bi dobro da znam da li se makar slažu oko toga da ovo što ovdje piše je tačno. I to bi bio neki pokazatelj. Volio bih da znam zaista da li na svim nivoima vlasti mislimo da je to ovako, ili jedni misle, a drugi ne misle. Bilo bi dobro da znamo, na kraju krajeva, i konsenkvence istog ili različitog mišljenja, pa čak i da znamo šta će se desiti ako mi ne shvatimo ovo ozbiljno, a čini mi se da nismo shvatili ozbiljno, od 8. maja do danas, jer nisam vidio da se bilo šta promijenilo u ovom što piše od 8. maja do danas. Ovo pismo smo mogli znači staviti i pod današnjim datumom i kako stvari stoje – moći ćemo i godinu promijeniti, znači, umjesto 2007., napisati 8. maja 2008., i ništa neće biti manje aktuelno ni tada, da ne kažem, da će situacija, očito je, kako sada stvari stoje, biti potpuno ista.

Uz ovo pismo ne bi loše bilo da imamo Sporazum o principima usaglašenog političkog djelovanja kojeg su potpisale stranke koje čine parlamentarnu većinu. A upravo su

one potpisale da ovoga neće biti. I naravno, sve uradili da ovoga bude i više nego što je bilo posljednjih godina. Zaista ne znam kako predsjedavajući misli završiti ovu tačku, odnosno da li ćemo iz ovoga mi izvlačiti neke zaključke opšte prirode ili neke možda druge metode završetka ove tačke, kao što je završetak prethodne – da smo raspravljali, a da ništa nismo raspravili. Moguće je da je tu, a i vjerovatno ćemo i ovu tačku tako završiti, da smo, evo, primili jedno pismo na znanje, iako smo svi ovo znali i prije ovog pisma.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Živković: netačan navod.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, predstavnici Vijeća ministara, netačan je navod u smislu da je Kolegij taj koji je htio sa ovom tačkom nešto, ili nije htio sa ovom tačkom nešto. Želim da upoznam poslanike da svaki poslanik ima pravo da predloži tačku dnevnog reda, a, nakon toga, Parlament kad usvoji dnevni red, to je stvar Parlamenta, a ne bilo kojeg poslanika posebno ili Kolegija zajedno.

Znači, mi smo u ovom slučaju išli u onom pravcu u kome je tražio Parlament od nas da pripremamo tačku dnevnog reda. Tako da ubuduće dobro pazimo koje ćemo tačke dnevnog reda stavljati na Parlament. Da li te tačke imaju mogućnost da se pribave, prvo kvalitetni materijali, a zatim da se obavi kvalitetna rasprava i, naravno, da se donesu određene mjere, zaključci koji će da budu poslije upotrebljivi prema organima da budu upućeni.

S druge strane, ja ne mislim da je ovo pismo pokušaj da se opere krivica bilo koga od nas pojedinačno ili stranaka u BiH za stanje koje je ovdje prikazano. Da je ovo samo poziv svakome od nas pojedinačno da u svojim nastupima i ovdje u Parlamentu, a i izvan Parlamenta, pokušamo da nacionalnu retoriku isključimo iz svojih izjava i da pokušamo da opšte stanje u BiH stvorimo mogućim za reforme koje nam predstoje. Zato nemojmo da shvatimo ovo pismo kao mogućnost da se pokušaju pojedinci ili stranke da vade iz novonastale situacije, nego kao poziv svima nama da djelujemo u tom pravcu. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Živkoviću. Evo, samo jedan tren. Gospodin Novaković je upitao se kako bih i ja završio ovu tačku dnevnog reda. Ja bih vas podsjetio da imamo još jedno pismo, nadam se da ste ga dobili, u čijem prilogu postoji lista konkretnih aktivnosti koje Evropska komisija očekuje od nas kako bi se evidentirao napredak i približilo potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Dakle, znate šta bih ja zaključio, da zaustavimo, da prekinemo raspravu i da pređemo na konkretne tačke dnevnog reda. Da izaberemo ombudsmene, da usvojimo zakon o poljoprivredi itd. Dakle to bih ja, ako bih mogao dobiti vašu podršku, odmah zaključio. Mi imamo danas i sutra nekoliko tačaka dnevnog reda koje odgovaraju na ova pitanja, ali to je drugi aspekt, vjerovatno. Evo, da idemo redom. Gospodin Bećirević. Može, kako želite, gospodin Križanović, pa dalje.

JOZO KRIŽANOVIC:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Bilo je ovdje postavljeno pitanje cilja rasprave o pismu Olija Rena. Ja želim odmah na početku reći da mi smo iz SDP-a iskoristili ovo pismo kao povod da bismo u ovom parlamentu otvorili raspravu o jednom ozbiljnom stanju, političkom stanju, u kome se BiH nalazi.

Mi polazimo od toga da je Oli Ren, zaista, na jedan vrlo koncizan, jasan, određen način, detektirao stanje u BiH. Ono što posebno zabrinjava jeste, ovo što reče kolega Dokić, jeste da je, gospodo, pogoršanje političke klime u BiH, povratka nacionalističke retorike. Ta situacija je dovela do zastoja na svim reformskim procesima i izgleda da su u porastu rizici u smislu stabilnosti.

Vidite, ove ocjene su jako teške. Nažalost, mi raspravljamo o ovom pismu nakon četiri mjeseca kad smo trebali reagirati, ali, u isto vrijeme, kao što reče kolega Novaković, ono je i danas akutuelno, jer se ništa nije promijenilo od toga.

Sad se postavlja pitanje - zašto i imamo li mi danas efekta od ove rasprave? Naravno da imamo. Ne moramo mi čekati šta će Vijeće ministara raditi ili bilo koja institucija, ni Predsjedništvo itd. Ali, mi imamo, kao Parlament, svoju obavezu. A, ponavljam, Vijeće ministara će biti onoliko aktivno koliko bude ovaj parlament tražio. I boleći odnos ovakvog parlamenta prema izvršnoj vlasti je doveo do jedne pasivizacije da mi uopće nemamo normalne komunikacije sa Vijećem ministara.

Mi imamo, kao što reče predsjedavajući, pismo koje smo dobili od Evropske komisije. U tom pismu se također govori o problemima u koje smo došli, u jednom zastoju vrlo ozbiljnom i postavlja se nekih 27 zadaća koje bi u ovom mjesecu trebalo završiti, kako bismo, eventualno, imali šansu za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Evo, to su ta pitanja o kojima treba Parlament da se izjasni. A, budite uvjereni, nemate zapravo šta da tu mislimo. Ukoliko bude ovdje jedinstva i snage u Parlamentu, toliko će biti u izvršnoj vlasti i sve će funkcionirati. Dakle, apeliram, odgovornost je na Parlamentu i htjeli smo otvoriti raspravu ovdje u Parlamentu. Naravno, bilo bi dobro da mi kažemo svoje mišljenje o ovom stanju. Da iznesemo svoje stavove itd. Da projiciramo svoje aktivnosti, ukoliko želimo da pokrenemo ovu zemlju, da joj stvorimo jednu perspektivu, bar ovim Sporazumom o stabiliziranju i pridruživanju Evropskoj uniji.

Mi imamo loše iskustvo u formiranju zaključaka, jer se ti zaključci ignoriraju, pa, evo, sačekat ćemo, ukoliko ne bude niko drugi, mi ćemo opet dati zaključke. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolege i kolegice, predstavnici medija, prije svega, zbog važnosti i ozbiljnosti ove tačke dnevnog reda, iznijet ću svoje lično mišljenje da smatram da je ovdje bilo potrebno danas da prisustvuju ovoj raspravi i predsjedavajući Vijeća ministara i svi ministri iz Vijeća ministara i svi lideri vladajuće koalicije. Zašto, posebno kažem, svi lideri vladajuće koalicije! Smatram da je bolje ovdje u legalnim i legitimnim organima BiH, dakle, u institucijama Bosne i Hercegovine da govorimo i razgovaramo o svim otvorenim pitanjima u ovoj zemlji, nego da posežemo za praksom da na nekim vaninstitucionalnim sesijama i raspravama govorimo o ključnim problemima ove zemlje, iz prostog razloga što su se građani na opštim izborima izjasnili ko će ih i gdje će ih predstavljati u ovom periodu.

Naravno, svaki dobronamjerman čovjek u ovoj zemlji osjeća, prije svega, zabrinutost naspram i ovog pisma Olija Rena. Ali kako su mnogi istakli u toku dosadadašnje rasprave i brojnih pisama koja su uslijedila i prije toga, a i nakon toga – kakvo je stanje – najbolje ilustruje i ovaj odgovor u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda predsjedavajućeg Vijeća ministara, gospodina Špirića koji nam je doslovce u pisanoj formi indirektno poručio da nema šta da poruči Parlamentu BiH i da i on sam priznaje da je ovdje u dosadašnjem periodu, citiram: *Došlo do potpunog neuspjeha u provođenju reformi.*

Ja želim, također, izraziti nezadovoljstvo i što se ova tačka dnevnog reda nalazi tek sad pred Parlamentom BiH; iako je ovo za nas u SDP-u vrlo ozbiljno pitanje upućeno, odnosno pismo upućeno 8. maja 2007. godine, ovako ozbiljne ocjene stanja i trendova u BiH trebalo je najozbiljnije shvatiti i moram reći da ne mogu razumjeti zašto niko od stranaka u vladajućoj koaliciji nije do sada inicirao da se ovo stavi na dnevni red. Ovako, šta je, tu je. Prošlo je više od četiri mjeseca od ovog, ja ću ga nazvati, dramatičnog pisma iz Brisela i tek sada, na uporno insistiranje na prošloj sjednici poslanika SDP-a, ovo pitanje je uvršteno u dnevni red.

No, da bi još jednom demonstrirali koliko ozbiljno shvataju upozorenja iz Brisela, vladajući establišment je ovo pitanje stavio kao 31. tačku dnevnog reda, iako je svakom iole ozbiljnom jasno da je ovo zasluživalo da bude prva tačka dnevnog reda ili, evo, kako smo čuli dosadadašnja razmišljanja, kolega Dokić je rekao da bi ovo zasluživalo i vanrednu sjednicu oba doma. Ovo njegovo razmišljanje ima posebnu težinu, s obzirom da je dio vladajuće koalicije.

Zašto bi ovo trebalo da ima mnogo veću pažnju? Pa prije svega zbog ocjena, sadržine i zabrinutosti koju i Brisel izražava kroz ovo pismo. Između ostalog, Oli Ren navodi *da je zabrinut zbog pogoršanja političke klime u zemlji zbog povratka nacionalističke retorike u zemlji.* Dakle, sve su to ocjene, citiram šta stoji u pismu, i ovo posebno zaslužuje najveću moguću pažnju. Dakle, ova ocjena Brisela da su u porastu rizici, u smislu stabilnosti i sigurnosti, da ne govorim o ovom dijelu gdje se govori da i član Evropske komisije pita ljude koji obnašaju vlast u ovoj zemlji *da oni zaista trebaju odlučiti da li će ova zemlja sebi priuštiti stav da se vrati na rane 1990-te ili će doći do drastičnih i trenutnih promjena,* kako stoji u pismu. Tačno je rekao i predsjedavajući - nije ovo jedino pismo. Gotovo identične poruke uputio nam je i 13. juna visoki predstavnik, prethodni gospodin Švarc Šiling, koji je

također u svom završnom izlaganju naglasio jedno potpuno odsustvo odgovornosti, političke hrabrosti da se mijenja mračna strana političkog života u ovoj zemlji. On je također rekao, na tragu ovog pisma, da ova zemlja ulazi u vrlo ozbiljnu političku krizu. Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira šest dana poslije, 19. juna, također navode da trenutna politička situacija u BiH predstavlja razlog ozbiljne zabrinutosti i ova ocjena je vrlo važna. Od aprila 2006. godine došlo je do gotovo potpunog zastoja u provedbi mira i reformi. Dakle, to je ocjena sastanka političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira.

Istu zajedničku izjavu potpisali su na 9. međuparlamentarnom sastanku Evropskog parlamenta i Parlamentarne skupštine, održanog 28. juna ove godine, gdje su tom prilikom, izjašnjavajući se o političkoj situaciji u zemlji, izrazili razočarenje što politička atmosfera u BiH i što Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju još uvijek nisu potpisani. Možemo mi navoditi masu ovakvih primjera, ali hoćemo li postaviti ključno pitanje i pred ovim parlamentom i pred ovom zemljom nakon ovakvih ocjena, koje ne negira ni Vijeće ministara BiH, što stoji u ovom pismu koje smo dobili od predsjedavajućeg. Postavlja se pitanje - postoji li elementarna odgovornost onih koji dijele vlast u ovoj zemlji za stanje ovako kako jeste? Imamo li snage da kažemo ko su glavni i odgovorni za ovakvo stanje u zemlji? Svakako da i SDP i druge opozicione stranke nemaju namjeru preuzimati odgovornost za ovako stanje i bilo bi dobro da ako već nemamo konsenzus oko budućih aktivnosti da bar imamo konsenzus oko postojeće odgovornosti.

Nije dobro ako ova vlast ima ambiciju da i dalje građane i narode ove zemlje drži u jednom, ja ću ga nazvati, svojevrsnom Bermudskom trouglu, u kojem nestaje budućnost ove zemlje, ali niko neće da kaže zbog koga i zbog čega. Zašto ovo kažem? Evo, već godina, izgrađen je jedan odbrambeni mehanizam kod onih koji vladaju ovom zemljom da uvijek imaju jedan efikasan odgovor koji je do sada efikasno prolazio na terenu. Kad, recimo, pitate ljude iz SNSD-a ko je kriv za postojeće stanje, odmah će reći da su to ovi iz Stranke za BiH i SDA. Kad pitate ljude iz Stranke za BiH ko je odgovoran, odmah prebacuju loptu na teren SNSD-a i tako unedogled. Jedni se tako pravdaju Srbima, drugi se tako pravdaju Bošnjacima, treći Hrvatima, do posljednje kapi strpljenja i međunarodne zajednice i građana ove zemlje. Ovdje za ovakvo stanje neko mora podijeliti i preuzeti odgovornost. Odgovornost svih stranaka u vladajućoj koaliciji nije ista. Jedni imaju veću, jedni manju odgovornost, ali sasvim sigurno svi oni koji su potpisali 3. januara Sporazum, a čini mi se da je to sedam političkih lidera uradilo, u ime sedam političkih stranaka, moraju snositi svoju odgovornost za ovo stanje. A, obavezali su se u tim programskim ciljevima da će sprovesti reformu policije, donijeti nova ustavna rješenja i niz drugih stvari koje nema potrebe da ponavljamo.

Bilo bi dobro, ako bi ova rasprava mogla uroditi barem time da ukažemo još jednom na ozbiljnost situacije i da vidimo šta se može u što kraćem roku, s obzirom da smo sve rokove odavno probili, učiniti da ova zemlja zaustavi ove trendove o kojima govore ljudi iz Brisela i krene ka euroatlantskim integracijama, gdje je jedina sigurna budućnost ove zemlje. Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, gospodine Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Hvala lijepa, gospodine predsjedatelju.

Ja ću imati jedan prijedlog zaključaka, a na tragu ovog što ste vi govorili također u uvodu, s čim se mogu djelomično složiti. Da ćemo mi kroz ostale točke dnevnog reda imati prigodu da neka od ovih pitanja riješimo. To može stajati, ali mislimo da sadržaj ovog pisma ipak traži zaključak ovog doma. Sad ću ja, u ime kluba i svoje stranke, reći šta mislim oko toga.

Ovdje bih podsjetio i gospodina Novakovića i gospodina Bećirovića da ovo nije samo pitanje pozicije, nego da je ovo pitanje koje su sve parlamentarne stranke u prošlom sazivu u ovoj zgradi pod predsjedavanjem i pod vodstvom ovog kolegija potpisali izjavu o potpunom postojanju političke saglasnosti oko euroatlantskog puta BiH. Mislim da nije korektno da čitavu ovu raspravu svedu na odnos pozicije i opozicije. To je jedan dio problema i to je njihovo legitimno pravo, ali s te pozicije isto tako sve stranke koje su to potpisale moraju ponijeti dio odgovornosti za stanje u kojem je BiH trenutno prema tim svojim obvezama.

A, pošto je točka dnevnog reda, ja neću se vraćati ko je i na koji način ovo doveo do dnevnog reda nego ću se vratiti na točku dnevnog reda koja kaže *Rasprava o pitanjima sadržanim u pismu ...* Gospodin Dokić je aposlutno u pravu. Ovo je trebalo davno biti na dnevnom redu, a sadržaj ovog pisma, ja ću samo kratko proći kroz četiri točke, jeste, dakle, reforma policije i suradnja sa Haagom, kao najvažnija formalna obveza BiH.

Drugo, alarmantno pogoršanje političke klime i rizici, u smislu stabilnosti i sigurnosti i pozivanje lidera BiH da se prevladaju razlike.

Treća točka i četvrta, znači, jasna europska perspektiva ako se to uradi. Ja zaista smatram da ovu korespondenciju koju je otvorilo i Vijeće ministara, ja sam pročitao ovo što je napisao predsjedatelj dr. Nikola Špirić, što u realnom smislu stvari jeste tako. Znamo gdje su realni odnosi moći. Međutim, ne može ni Vijeće ministara pobjeći od svoje institucionalne odgovornosti za ovaj proces.

Ja zato predlažem da vi, odnosno Kolegij, uz suglasnost ovog doma, u narednih sedam dana, pozovete lidere parlamentarnih stranaka, predsjedatelja Vijeća ministara i da sadržaj bude realiziranje obveza iz političke izjave koju su sve stranke preuzele pred ovim parlamentom i pred bosanskohercegovačkom javnošću. To je dio odgovornosti ovog parlamenta jer je ovdje potpisan i to je pokazatelj da mi smo spremni institucionalno. Ja se slažem sa prigovorima koji kažu da se previše taj način promišljanja i političkog djelovanja izmjestio iz institucija, što ima svoju jednu logiku, ali nema opravdanje, pogotovo, ako znamo koja je uloga međunarodne zajednice i kakav je ovo inače hipertrofirani sustav, onda znamo da ova zemlja, zaista, se ne može na ovaj način odgovoriti obvezama koje stoje na putu. Tako da imamo ovih dana i prigodu i imamo konkretan prijedlog za rješavanje ovog najvažnijeg pitanja i obveze – to je reforma policije da se sastanemo i da radimo.

Evo, to je na tragu onog što vi predlažete. Ne možemo ovo pitanje policije riješiti kroz ostale točke, nego samo kroz to pitanje i kroz zakone koje ovaj parlament treba usvojiti. Sve drugo bi značilo da mi gledamo i sudjelujemo u toj ping-pong igri oko ovog važnog

pitanja i oko, u stvari, sudbine ove zemlje. Jer, neki od lidera se ne libe reći da su im dnevno-politička pitanja, odnosno neka od ovih parcijalnih pitanja, iznad interesa ove zemlje, odnosno prioriteta da ova zemlja bude već sutra član Europske unije i NATO saveza. Pa da vidimo da li ostaju kod izjava o postojanju konsenzusa oko euroatlantskog puta i oko prioriteta. Naravno, mora doći do kompromisa i konsenzusa ili se nastavlja ta dvostruka igra u kojoj javno kažemo to, a, u stvari, suštinski se nastavlja jedan proces koji prijete zaista ozbiljnim posljedicama za ovu zemlju i za njene ljude. Dakle, moj prijedlog je bio konkretan. Ako treba, i pismeno ću.

BERIZ BELKIĆ:

Ja bih volio, Martine, da pismeno nam dostaviš prijedlog, također i ostali ako imaju namjeru predlagati zaključke da ih također dostave u pismenoj formi. A sada je na redu Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, kad pričamo o ovoj jednoj opštoj temi, situaciji u Bosni, mislim da se trebamo sjetiti onoga što smo naslijedili '90., te '91. Onu ekonomsku situaciju u bivšoj Jugoslaviji, onu inflaciju, one štrajkove, ono urušavanje, zatim rat, suprotstavljene vojske, suprotstavljene interese naroda, viđenja suprotstavljena itd. Nije to lako uskladiti, oporaviti ekonomsku i sigurnosnu situaciju, naći neki zajednički sadržatelj interesa naroda, partija itd. i mislim da ovih 12 godina, s obzirom na to kad uzmete te silnice koje su suprotstavljene, ipak, stvari ne brzo ali ipak idu jednim normalnim tempom u jednom jako dobrom smjeru.

Dakle, ekonomija se oporavlja. Sigurnosna situacija u BiH nije loša, s obzirom na ono, što kažem, što smo prošli i mi smo pred vratima potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

BERIZ BELKIĆ:

Ja se izvinjavam, Bakire. Nije riječ o tome. Naši prijatelji iz Kuvajta, članovi Parlamentarne skupštine Kuvajta, Grupa prijateljstva sa BiH, izrazili su želju par minuta da prisustvuju sjednici. Ja se nadam da nemate ništa protiv. Oni će ući i sjesti. Ja ću ih pozdraviti. To je uobičajena praksa. Izvolite, gospodine Izetbegoviću. Ja radim svoj posao, gospodine Lagumdžija. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

U ovom času imamo jednu malu krizu u tom procesu koji ćemo, ako Bog da, prevazići i ja mislim da u tom smislu treba Kolegij koji je dobio pismo, nije Parlament dobio pismo nego Kolegij, da odgovori gospodinu Špiriću, da izrazi spremnost ovog parlamenta da radi, da pravi kompromise, da pravi reforme.

BERIZ BELKIĆ:

Samo nas ovlastite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Moj prijedlog da vi tako odgovorite: da izrazite spremnost da ovaj parlament radi u ovom smjeru, da izrazite jedan optimizam i da njega također zamolite da što više tih zakona, bar iz te platforme koju smo potpisali, predložimo Parlamentu kako bismo brže radili.

BERIZ BELKIĆ:

Replika: Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja ću vrlo kratko. Repliciram na onu rečenicu gospodina Izetbegovića gdje je rekao da stvari ipak idu normalnim tempom. To je potpuno dijametralno različito od onoga šta su pogledi i ocjene ljudi u Briselu. Oni su nam ovdje, između ostalog, rekli - da je došlo do totalnog pogoršanja političke klime i da su u porastu rizici u smislu stabilnosti i sigurnosti. Ovo su, ipak, ozbiljni ljudi u Briselu i ovakve ocjene se nikako ne mogu prevesti na teren ocjene kako stvari idu normalno.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Bećiroviću, oprostite, dozvolite da najavam naše prijatelje iz Parlamenta Kuvajta, dakle članove Grupe prijateljstva sa Parlamentom BiH. Ja im želim dobrodošlicu u BiH i dobrodošlicu u Predstavnički dom Parlamenta BiH. Molim vas, dragi gosti, da zauzmete svoja mjesta, a mi nastavljamo rad.

Gospodine Bećiroviću, vi ste završili. Neka se pripremi gospodin Genjac. Samo jedan trenutak da naši gosti sjednu. Izvolite, gospodine Genjac.

HALID GENJAC:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege, cijenjeni gosti, ključna teza u pismu Olija Rena, s kojim počinje pismo, je da je 3. maja 2007. svih 27 članica Evropske unije u potpunosti podržalo rezultate naših pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. To znači da je Sporazum, uključujući i njegove anekse i protokole, sad spreman za zaključivanje.

Dakle, naš tim za pregovore sve one uslove i sve što smo uradili doveo je do toga da je spreman tekst Sporazuma sa svim aneksima i protokolima. To znači otprilike da pred zaključivanje ovogodišnjeg izvještaja o BiH, a taj izvještaj se prati preko dva instrumenta, preko redovnog godišnjeg izvještaja i preko ... procesa o napretku, trebalo bi još dodatne uslove vidjeti šta je sa njima i da dočekamo spremno pozitivan izvještaj i na taj način da se pripremimo za parafiranje ovog sporazuma. Rok za podnošenje izvještaja je 31. septembar. To je jedna činjenica koja, ja mislim, treba da nas zabrine: 31. septembra se pravi izvještaj i on bi trebao biti pozitivan, da bi mi u oktobru mogli parafirati ovaj sporazum.

Međutim, kad se uzme lista od 30-tak uslova koje treba otprilike pripremiti da bi se postigao pozitivan izvještaj na ovom našem putu prema parafiranju Sporazuma o stabilizaciji

i pridruživanju, vidi se otprilike da je 20-tak uslova ispunjeno. Dakle, nije to da mi baš startamo od nule. Preko 20 uslova je ispunjeno. Ostao je dio uslova koji su neovisni od ovog svega što je opisano u pismu: i klima, i zategnuti odnosi, i teška pitanja i reforma policije što je razumljivo i treba da se rješava na jedan poseban način, ali niz pitanja zavisi od Vijeća ministara i od Parlamentarne skupštine. I zato meni pomalo, dakle, nije shvatljiv odnos predsjedavajućeg Vijeća ministara i prema Parlamentarnoj skupštini i ovom pitanju. Mislim da i predsjedavajući Vijeća ministara zajedno sa nama ovdje mora jednostavno biti u skladu sa situacijom da mi imamo nekih 25 dana do izvještaja.

Na nama je, dakle da ratificiramo CEFTA-u danas, na dnevnom redu preostalo je da imenujemo direktora SIPA-e i još neka manja pitanja, ali i na nama je bilo usvajanje Prijedloga zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju koji je Vijeće ministara, podržano od ove većine, predložilo za prošlu sjednicu i koji je, nažalost, dio ove parlamentarne većine oborio na prošloj sjednici. Jednostavno, moramo se zapitati o čemu se radi.

Da ne bih sad otvarao krupnija pitanja, ja mislim da bi svrsishodno bilo i da bi pratilo važnost i ozbiljnost ovog što nas čeka, jer potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, ja tvrdim, imat će tragične posljedice za BiH, ako se to ne desi ove godine.

Da bi odgovorio Parlament i da bi Vijeće ministara odgovorilo, dakle, ja mislim da bi bilo dobro i zato predlažem sljedeći zaključak - Da se u narednih sedam dana održi posebna sjednica Predstavničkog doma, uz saglasnost Doma naroda, i Doma naroda, na kojoj će se analizirati realizacija uslova koje treba ispuniti BiH pred zaključivanje ovogodišnjeg izvještaja o napretku procesa stabilizacije i pridruživanja. Dakle, da se Vijeće ministara, resorna ministarstva i Vijeće ministara pripremi po svakoj tački: gdje smo, šta možemo učiniti za ovih 20 dana do kraja septembra, a mislim da će našim prijateljima u Evropskoj uniji i sama činjenica da se održava posebna sjednica biti pozitivan signal.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepa, gospodine Genjac. Gospodin Sadik Bahtić. Neka se pripremi Azra Hadžiahmetović. Molim vas malo pažnje.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pozdravljam naše kolege iz Parlamenta prijateljske države koja je puno pomogla BiH, pogotovo na ekonomskom planu, a po meni ekonomske reforme su ključ svih ovih problema o kojima mi danas pričamo.

Pismo Olija Rena i ja sam shvatio vrlo ozbiljno i svima nama je stalo da se što prije ispune uvjeti da BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji. Lijepo je ovdje čuti opoziciju SDS-a i SDP-a kako su i oni za to. Međutim, svi smo se uvjerali iks puta, kada su ti ključni neki zakoni bili na Parlamentu, oni su uvijek protiv. Ja predlažem evropskim integracijama da donesu sva ona pitanja koja su uslov za pristupanje stabilizaciji na Parlament i na jednoj sjednici u paketu da svi glasamo ovdje. Mi iz Stranke za BiH uvijek smo za sva ta pitanja za Evropsku uniju i NATO.

Također, podržavam izlaganje gospodina Raguža. Mislim da je vrijeme da Vijeće ministara jednom kaže da li će provoditi ono što smo mi potpisali kad smo glasali ovdje kod njihovog izbora. Ekonomske reforme su nužne i one jedino donose boljitak za sve građane BiH. Volio bih da je ovo iskreno od opozicije, SDS-a i SDP-a. Međutim, ja to smatram kao žalopojke što nisu u vlasti i to je, nažalost, ako neko vrši opstrukcije, odgovornost je i pozicije i opozicije. Ovo je moje lično mišljenje. Po meni, najviša odgovornost je na SDP-u i njihovim huškačkim djelovanjem i prikazivanjem stanja u BiH: uvijek alarmantno, nacionalizam, težak život, socijalna nepravda i, preko svojih pojedinih huškačkih medija, to svaki dan raspiruju. To je po meni ključni problem. To svi vide, a najbitnije je da vide oni koji odlučuju koji ovdje sjede. Vide građani BiH koji im od izbora do izbora daju sve manje i manje povjerenja. To je moja ... to je moje lično mišljenje.

Znači, ne bih duljio pošto ima ovdje još diskutanata. Mi iz Stranke za BiH, ona je uvijek spremna da podržimo sve ovo. Niko ovdje nije protiv ovih svih prijedloga koji su uvjet za pridruživanje ka putu Evropskoj uniji. Hajmo onda, brate, to jednom, hajmo to Vijeće ministara pozvati ovdje u Parlament. Izađite sa prijedlogom: hoćete – nećete, da znamo na čemu smo i da vidimo da li će opozicija glasati.

Toliko i hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Replika: Selim Bešlagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ja se izvinjavam. Ne mogu na ove dubioze kad kaže da SDP i SDS opstruiraju, a Oli Ren piše vladajućim strukturama, onda mi nešto nije jasno. Ja ne znam šta gospodin Bahtić hoće da kaže. Ako mi imamo većinu, da mi imamo većinu, evo i SDS bi se složio, mi bi uveli nekakve reforme, koje bi prošle. Pismo je napisano gospodinu Špiriću. Molim vas, gospodin Špirić je predsjedavajući Vijeća ministara. Da gospodin Špirić, odnosno da mi nismo postavili ovo pitanje o ovom pismu, izgleda da ne bi ni došlo ovdje. Ja mislim da treba postaviti pitanje Oliju Renu da se pogrešno obratio.

I druga stvar, molim vas, dajte da jednom znamo. Ovdje se donose glasovi, odnosno donose se zakoni većinom glasova. Većinu glasova imaju oni koji su danas u vlasti. Opozicija kao što je SDP ne može doprinijeti ničemu što bi bilo negativno. Ono što mi glasamo protiv ne može uskratiti vašu volju da idete ka reformama. Prema tome, preuzmite tu odgovornost jednom za navijek. Nemojte da više prebacujete odgovornost na nas ovdje pet ili 11%. Pa nema to smisla.

BERIZ BELKIĆ:

Replika: Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Po meni u Parlamentu, i opozicija i pozicija, svima je nama cilj bolji život i ekonomske reforme. Ja sam kazao da vi niste podržali nijedan ovdje zakon koji je ... Volio bih kad bude jedan tu od zakona da vi glasate za.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ja nisam imala namjeru, izvinjavam se, uvaženi predsjedavajući; naravno, poseban pozdrav gostima; kolegice i kolege poslanici, ja nisam imala namjeru niti sam zamišljala da se rasprava na temu kao što je ova ... odvija na način na koji se odvija. Mi možemo naravno pričati o našem putu ka evropskim integracijama, kao neko pred ogledalom sa zahtjevom ogledalce, ogledalce itd. Možemo se između sebe, također, optuživati ko je kriv, ko nije kriv, dakle ovdje unutar Parlamenta. Možemo iz Parlamenta prebaciti lopticu na Vijeće ministara itd.

Međutim, ja ću vas vratiti, pokušati vratiti na pitanje našeg puta Evropskoj uniji, odnosno onog što je suština i ovog pisma, koje jest da nosi datum 8. maja, ali, nažalost, ni u čemu nije zastarilo. Ja imam, kao što i pretpostavljam da imaju kolegice i kolege i novija pisma koja se tiču našeg puta ka evropskim integracijama, ali ja mislim da je zaista vrijeme da se svi upitamo o našoj iskrenosti i iskrenoj opredijeljenosti prema evropskim integracijama. Ja do sada nikad nisam sumnjala u bilo koju političku opciju i bilo koga ko sjedi ovdje u ovom parlamentu o našem putu ka euroatlantskim integracijama, ali način na koji mi pristupamo tome, od kojih većina misli da mi to možemo kao u patikama na Himalaje, jednako tako misleći da, možda uopšte nisu svjesni, odnosno ostavljajući utisak da nisu ni svjesni cijene koju plaćamo i koju ćemo platiti za svaki dan zakašnjenja našeg puta ka evropskim integracijama.

Ja mislim, kolegice i kolege, da se svi trebamo upitati o nama. Ovdje nije u pitanju pogled iz Brisela, niti je u pitanju pozicija i opozicija, niti je u pitanju adresa kome je gospodin Ren uputio ovo pismo, nego svi mi zajedno ovdje. Pa evo da pođemo od nas ovdje u ovom parlamentu, kolegice i kolege, upitajte se kakve smo dileme imali na prošlom zasjedanju ove sjednice, dakle ovog parlamenta, kada smo na dnevnom redu imali CEFTA-u i zakone koji se odnose o CEFTA-i. Kakve smo dileme imali, odnosno kakav je ishod bio usvajanja zakona o osiguranju depozita koji je također na ovoj listi ovdje i hajmo poći, počev od toga, jesmo li svi bili svjesni da je to jedan od uslova, da je nešto što je važno. Ne da bi se mi dobro predstavili Briselu, i usput da pomenem ja nisam zato da se izražava i šalje pismo spremnosti naše opredijeljenosti prema Evropskoj uniji, jer više postajemo i mi sami dvolični, ne drugima nego i sami sebi. Oprostite što diskutujem na ovaj način, ali odnos sviju nas, ja neću govoriti ni pozicija ni opozicija, prema stvarima za koje smo imali šansu da ih popravimo u posljednjih nekoliko mjeseci, odnos sviju nas prema tome govori o svima nama, ne o Briselu, ne o našem cilju itd.

Ja hoću da apostrofiram ugao cijene koštanja kašnjenja. Ja hoću samo da vas podsjetim da je gotovo cijela Evropa, sa izuzetkom zapadnog Balkana, kako je nova konstrukcija izvan članstva Evropske unije, da smo od zemalja u ovoj regiji zapadnog Balkana u različitom stepenu približenosti, odnosno udaljenosti od članstva u Evropsku uniju i da dinamika kojom se sada, dakle, sve zemlje u regiji približavaju članstvu Evropskoj uniji je od posebne važnosti. Ne način na koji ćemo se mi približavati, jer je put propisan. Mi smo

i tehničke pregovore, kao što smo čuli i od gospodina Genjca, uspješno okončali, u onom smislu pregovora o stabilizaciji i pridruživanju. Stvar je političkih uslova i, naravno, pretpostavki za sve to. No, hoću da pomenem da nam je sada, za razliku od svih drugih zemalja koje su do sada išle putem ka članstvu Evropskoj uniji, od posebne važnosti dinamika približavanja. Ja hoću samo da vas podsjetim da smo u regiji posljednji i da ne samo da smo posljednji u dinamici, odnosno da su svi drugi brži od nas, nego se taj raspon u dinamici između približavanja BiH, odnosno kašnjenja i drugih zemalja, u smislu približavanja, taj raspon sve više povećava.

Ja neću govoriti o političkim i ekonomskim itd. implikacijama svega toga. Bit će prilike, ja se nadam, ali hoću samo da vam skrenem pažnju svima nama ovdje u ovoj sali da se upitamo o cijeni kašnjenja. Ako mi imamo dilema o tome da li je neki zakon na ovoj listi predložila Azra Hadžiahmetović, a nije Vijeće ministara, pa se zbog toga odnosimo na taj način prema tome ili ako imamo dilema ili prilikom glasanja da li je pozicija ili opozicija, kada su u pitanju evropski uslovi, odnosno ono što nam određuje našu dinamiku i čiju ćemo sliku vidjeti u prvom izvještaju koji će nam vrlo brzo doći ovdje, ja hoću samo da vam kažem nemojte se pitati nad drugima, nego upitajmo se mi nad samim nama kako smo se mi odnosili prema nečem što je na ovom papiru i na drugim papirima i što je uslov itd. Ja mislim da nam je račun kašnjenja već ispostavljen i od sad pa nadalje, za svako zakašnjenje mislim da će BiH itekako plaćati visoku i rastuću cijenu kašnjenja za evropske integracije.

Ja vas pozivam da zaista budemo toga svjesni. Ako nam treba pomoć, ako nam trebaju institucije, ako nam treba Direkcija za evropske integracije, Vijeće ministara ili bilo ko, da nam na bilo koji prijedlog zakona udari pečat EU, odnosno nešto što je važno, ne samo zbog Evropske unije nego naravno zbog nas ali da je usklađeno, odnosno da je u duhu onog što trebamo činiti na našem putu ka članstvu u Evropskoj uniji, neka to bude prijedlog mog zaključka.

Ja vas molim da se zaista upitamo svi. Je li evropski put stvar borbe između nas, pozicije i opozicije, optuživanje i da li nam je svima lakše, ako znamo ko je krivac za sve ovo, jer hoću da kažem za ovakve stvari u dinamici: BiH je na putu ka članstvu Evropskoj uniji i mi smo jedna cjelina. Ako ćemo se optuživati između sebe, hajmo onda otvoriti sve karte, pa reći zašto nije ispunjen ovaj uslov i ko je kriv za ovaj uslov. Ja nisam sigurna da je to dobar put. Ja mislim da je konačno vrijeme da utvrdimo jedan start u nekoj dinamici koji će odrediti BiH, jer evropski put nije stvar ovog saziva Parlamenta ni ove parlamentarne većine, nego članstva BiH u evropskim integracijama.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Samo jedan tren da ispratimo goste. Želim još jedanput dobrodošlicu. Mi ćemo se, naravno, s njima susretati. Živili i prijatno!

Hadži Jovan Mitrović. Prijavljenih nema.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, ministri, danas ... imamo raspravu o pitanjima sadržanim u pismu Olija Rena, i, ova pitanja koja se nalaze u ovom pismu, mislim da su pitanja koja ne mogu ostaviti ravnodušno nijednog pojedinca, ali isto tako mislim da ne mogu ostaviti posebno ravnodušno parlamentarnu većinu koja je izabrala ovaj Savjet ministara, jer su, ipak, oni najodgovorniji i najprije su trebali reagovati na ovako nešto.

Ovo pismo je jedna prava slika stanja u BiH i ono što niko ovdje u Parlamentu neće da kaže ali želi da iskoristi međunarodnu zajednicu u predizbornim aktivnostima jeste da, po meni, itekako međunarodna zajednica je odgovorna za ovakvo stanje. Ja se, zaista, pitam kako ona misli da izađe iz ove situacije, zajedno sa onim liderima, sa onim političkim strankama kojima je posebno dozvolila u predizbornim aktivnostima da pričaju nešto zašto ona nije i nešto zašto danas drugo traži od ove zemlje da bude. Ona, ja sam siguran, nije tražila od lidera da kažu da treba poništiti sve što se desilo na ovom prostoru, zanemariti sve žrtve i reći Bosna 100%. Kao da nije bilo '91. godine. Ona nije htjela ni ono da neko kaže: dio teritorije BiH, evo RS, mi se borimo i obećavamo narodu da ćemo ga otcijepiti iz sastava BiH. Danas, u ovom periodu, ona od tih ljudi traži da naprave reformu i da naprave BiH u kojoj će živjeti i oni koji hoće 100% BiH i oni koji hoće da odvoje dio teritorije iz BiH.

Zamislite sada kad neko narodu obeća i kaže 100% i odgovaraće jedan narod, a drugi ocijepiće teritorije i želi reformu, kaže policija na državnom nivou, policija u kojoj nema nadležnosti entitet. Šta mislite kako sada u kojoj se situaciji nalaze političari? U vrlo teškoj situaciji. Oni moraju biti poraženi ili od sopstvenog naroda ili moraju biti poraženi od međunarodne zajednice. Ali, ja ovo gledam i kao poraz međunarodne zajednice jer trebala je da demokratiju svima da isto možemo da pričamo. Jednim je dala i napravila ovo što je napravila. Napravila je ovakvu parlamentarnu većinu. Napravila je ovakav Savjet ministara. Ona je, gospodo, po meni, odgovorna i, ovo što neko reče, cijena kašnjenja itekako da će biti cijena ispostavljena, ali za mene je, još više zabrinutosti ima u tome, cijena pogrešnog puta u reformama. To će tek biti na kraju rezultat ovoga što je gospodin Ren u ovom svom pismu napisao – bezbjednost. Svašta je moguće još u ovoj zemlji.

Neko je od prethodnika mojih rekao - posebna sjednica. I ja se potpuno slažem: posebna sjednica i povodom pisma i povodom stanja u BiH i povodom reformi i obećanja u kojima, po meni, treba da prisustvuju ovoj sjednici predsjednici političkih stranaka ili predstavnika u Parlamentu, ovdje BiH koji sjedimo, pa, evo, i moj predsjednik Demokratskog narodnog saveza, da budemo ovdje i da na kraju svi čuju i stav i njegov i te političke opcije kako vidi ove, gospodo, reforme, ne da slušamo na medijima – jednu priču međunarodnoj zajednici, drugu narodu, a treću za sebe lično. Sad trenutno imamo i imaćemo sutra sjednicu gdje ćemo čuti, vezano oko stava reforme policije, koliko je bitno i koliko treba da se brzo uradi i da se ide tim putem.

Jako bi bitno bilo da sutra ovdje na ovoj sjednici prisustvuju predstavnici političkih stranaka, jer u jednom momentu čujemo da svi predstavnici političkih stranaku kažu - ovaj prijedlog visokog predstavnika nije u redu. Na kraju, poslije dva dana, kada im zavrću ruke, ovo je dobra osnova za dalje pregovore. Za mene kao čoveka, ako nešto nije u redu, nema

toga koji će mi zavrnuti ruku i reći da je to u redu. Što znači da međunarodna zajednica koristi neka sredstva kod pojedinaca koja će biti kontraproduktivna za dobro ove zemlje i u ovoj zemlji će napraviti nesigurno stanje, jer neće proći puno vremena, generacije iza nas imaće haotičnije stanje nego što smo ga mi imali i prethodne generacije. Možda je pojedincima ovdje lijepo. Dobro je, tu smo, dođemo na sjednicu u mjesec dana jedanput-dvaput itd. komisije, izlazimo vani u svijet itd., ali ne pravimo takvu budućnost. Trebali bi da se zatvorimo ovdje i da vidimo dobro šta, kako, i koje reforme i nemojte misliti da međunarodna zajednica dobro gleda na ovo stanje i da može da povuče bolje poteze nego što možemo povući mi.

Znači, pridružujem se onima koji smatraju da treba posebna sjednica, uz to da prisustvuju predstavnici političkih stranaka koji imaju predstavnike u Parlamentu BiH. Toliko i hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se. Za diskusiju se javio gospodin Lagumdžija; za repliku prije gospodin Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Da je međunarodna zajednica napravila ovdje vlast, tako bar reče, formirala Vijeće ministara! Po meni, međunarodna zajednica nije formirala vlast. Vlast su formirali građani BiH koji su slobodno na demokratskim izborima izabrali svoje predstavnike, a mi izabrali vlast. 100% neki, uvijek smo mi bili 100% za BiH, to je samo jedna parola. Bosna i Hercegovina je stara hiljadu godina i, ako Bog da, bit će uvijek, znači to ne dovodim u pitanje. Što bi vi možda htjeli da međunarodna zajednica smjenjuje nekoga ko ima podršku tih građana i da dovede tamo neke sejde bajramoviće pa odlučuju o sudbini BiH. Pa svugdje u svijetu u demokratskim državama građani sami odlučuju i biraju ko će ih predstavljati. Toliko i hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. To je bio više netačan navod. Replika: gospodin Hadži Jovan Mitrović. Izvolite.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Pa ne znam, ukoliko je netačan navod, ali zamislite se: parole šta sve mogu da donesu! Šta su te parole donijele '91. godine. Ja lično mislim da te parole koje je dozvolila međunarodna zajednica, svjesna kojim putem želi da ide BiH, snosi odgovornost, jer je to neko mogao da kaže i ono što je rekla i druga i treća strana. Valjda sam jasan bio, a ja lično mislim da ti ljudi koji su to govorili da su ozbiljni ljudi i da jednostavno treba da ostanu dosljedni do kraja i zato je rezultat ovakvih reformi i ovog puta kojim mi idemo.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Je li ima još neko repliku? Znao sam, izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Izvinjavam se. Kolega koji kaže da je odgovorna međunarodna zajednica što nije svima dala demokratiju, evo, ja sam bukvalno pročitala ono što ste vi rekli i referira se na ovaj način na diskusiji, na koju trebamo da se svi upitamo o našem evropskom putu, dinamici itd. Ja mislim da nas vodi u pogrešnom pravcu. Ja vas molim da ne otvaramo raspravu ovakve vrste i da se na pitanju, da na nečem što je pitanje naše budućnosti se ne vraćamo na '90., '91. itd.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Imate potrebu za replikom? Hadži Jovan Mitrović.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Zaista, neka se pojedinačno svi zapitaju kada su pojedinci iznosili neke stavove koji su bili nasuprot viđenja međunarodne zajednice i BiH u nekom narednom periodu, isti su pozivani da jednostavno opovrgnu te svoje stavove. Pokazatelj je u tim aktivnostima bio da je međunarodna zajednica ovim načinom dala zeleno svjetlo pojedinim političkim strukturama, vjerujući u to što su obećali usmeno ili pismeno kako će sprovesti reforme, da mogu pričati šta god hoće, računajući da će moći vrlo lako da jednostavno narodu kažu mi to nismo ozbiljno mislili. Ali, narodu je vrlo teško reći nismo mislili, ali narod zna da kazni mnogo teže nego što međunarodna zajednica kažnjava.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se. Nadam se da smo ovim iscrpili replike i netačne navode. Uvaženi zastupnik gospodin Lagumdžija je sad na redu. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

... gospodine Živkoviću, ja se nadam da su moje kolege neke stvari i prenijele tako. Siguran sam da je prethodni moj kolega, kad je rekao da BiH postoji hiljadu godina i, ako bog da, uvijek će biti tako, nadam se da ga je to prenijelo, jer to bi značilo, ako Bog da, da bi bilo uvijek tako, to znači da od danas je više nema. Tako da se ja nadam da će je, ako Bog da, biti sve više. Ne bi bilo dobro da ostane samo na tih hiljadu godina.

Ja ne znam da li je neko danas vidio na jednom web portalu da je Baroso poslao pismo Prodiu zbog ove krize, zbog rastućeg nacionalizma i rastuće retorike nacionalističke u sjevernoj Italiji. Da je Prodi odmah uputio pismo svojem vicepremijeru, ministru finansija, Amatu, ministru unutrašnjih poslova i Dalemi ... vanjskih poslova, u kojem hitno traži da zbog pogoršane retorike u Italiji i povratka nacionalističke retorike se izvijeste relevantni lideri u zemlji. Talijanski parlament je najavio da će nešto o tome govoriti. Međutim, Prodi ne želi da o tome govori. On smatra da bi dobro bilo da se relevantni lideri dogovore prvo.

Čak on apeluje, ako ste vidjeli da je njegovo Vijeće ministara, jer i u Italiji se zove Savjet ministara, Prodijev, spreman da odgovori na izazove vezane za reforme. Tog trenutka kao ključni politički faktori ističu da trebaju lideri donijeti konsenzus u toj zemlji.

Ako je neko slučajno to našao na web portalu, onda, vjerovatno je živio u nekom drugom svijetu. Da se u Italiji ovako nešto desilo i da predsjednik Vlade pošalje Parlamentu pismo, kao što je nama poslao Špirić, proglasili bi ga za neku drugu vrstu da mu je potrebno, a ne da se upućuje liderima nekim apstraktnim iz onih institucija sistema, izvan Parlamenta da se dogovore pa će oni da urade svoje.

Mislim da je loše što smo čuli ovo sve što smo čuli danas, imajući u vidu šta smo željeli, ali je možda dobro da se stvar ovako ogoli do kraja i da pokušamo se poslije ovoga, ipak, vraćati u institucije sistema i vraćati se u stvarnost da svako radi svoj posao.

Pazite, mi danas o ovome razgovaramo, evo iznenadio me dopremijer Sadović koji je došao ovdje i ja mu se zahvaljujem ako je došao zbog ove tačke dnevnog reda u kapacitetu dopremijera, ali činjenica da Vijeće ministara nije ovdje u punom sazivu, nakon što nam je poslalo ovo pismo, ako oni već, kako kažu, traže da se ovo sve dobro razmotri. Pa, eto, kad mi već razmatramo ako oni nisu razmotrili, onda su trebali ovdje da sjede i da čuju šta to mi razmatramo. Pazite, prije 120 dana je ovo Oli Ren poslao. Špiriću je trebalo 100 dana doslovno da, Berize, odgovori tebi da u stvari nema stava. U stvari ovo govori da mi nemamo Vijeće ministara. I mislim da se posljednji događaji koji se uglavnom odvijaju izvan institucija sistema u stvari su rezultat nefunkcioniranja institucija ove zemlje.

Ja bih volio da je tačno da nema nacionalizma, da nema socijalnih tenzija, da nema ekonomske krize, ja bih volio da je tako. Moram priznati da ovo što smo čuli ovdje od predstavnika vlasti da su spremni da urade sve na evropskom putu. Evo, sutra imate Lajčaka. Sutra će vam čovjek iznijeti ovih sedam strana dokument i dajte obradujte ga.

BERIZ BELKIĆ:

Valjda nama svima, Zlatko.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ne, ja kažem prije svega vama, vladajućim strankama. Imate dokument. Evo ovdje vidim, možda je ovo promjena neka u Stranci za BiH da će oni sve prihvatiti što je na evropskom putu. Evo, doći će čovjek sutra i šta kaže, a reći će. Ovaj dokument koji je pred vama, dakle ukoliko zaista ste ozbiljni, kad kažete da podržavate sve što je na evropskom putu i što međunarodna zajednica traži, onda ćete sutra fino prihvatiti i to bi bilo veliki spektakl. Ja sam uvjeren da bi onda mi potpisali Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju u mnogo bržem vremenu nego što čak i kolegica Hadžiahmetović želi.

Dakle, imate priliku. Ja sa SDS-om nisam zajedno iz svoje volje u opoziciji. Ja sam s njim zato što vi koji ste na vlasti ste iz svoje volje zajedno, pa smo mi ostali mimo svoje volje skupa. Dakle, ja jesam sa Seferom zajedno iz svoje volje, ali to je što se tako desilo, jer ste se vi probrali tako kako ste se probrali. Dakle, vi ste se probrali iz svoje volje i na vama nije da nam objašnjavate šta nećete. Na vama je da nam objasnite šta hoćete u datim

okolnostima. Drago mi je da je moj drug Bakir došao, inače ne bih ovo rekao što ću sada reći, ponukan onim što sam od njega čuo. Kad smo on i ja bili mali, učili smo u knjigama i smijali smo se tome kasnije, tako su nas učili, kaže - prije rata nismo imali ništa i onda je došao okupator i odnio nam sve, i, kad smo odrasli, onda smo shvatili da je to neko nas malo petljao. Eh, tako i sada kažu - prije rata mi nismo imali ništa, onda došao rat raznio sve, a evo sad ima, fala Bogu, sve.

Za vašu informaciju, kolega Izetbegoviću, '91. na koju ste se vi referirali, na području današnje Federacije živjelo je također negdje oko 2,4 miliona stanovnika, malo drugačija struktura, bitno drugačija struktura, 2,4 miliona stanovnika. Tada je bilo 632.000 uposlenih na tadašnjoj teritoriji današnje Federacije, 632.000 uposlenika '91., a danas u čitavoj BiH imate 650.000 uposlenih. Danas na teritoriji imate 60% uposlenih stanovnika u odnosu na broj od '91. uposlenih koji je tada bio. Dakle, za 16 godina smo došli na 60% uposlenosti iz tog vremena. Danas na dva čovjeka koji rade u proizvodnji dolaze dva koja rade u finansijama i transportu i sličnim uslugama. Dva primaju platu iz budžeta, pet primaju penziju, pet je nezaposlenih, 22 su domaćice, djeca i slično, na dva čovjeka koji rade na drebanku u čitavoj BiH. Toliko o napretku od '91. do danas, ekonomskom.

Dakle, ja bih molio da baš u to previše ne ulazimo, jer Ren nas nije na to upozoravao. Ren će nas i drugi pustiti da i dalje propadamo i da ovo sve dođe na jednog zaposlenog, a ne na dva. Tako da se ne trebamo mi brinuti zbog toga da će nas on spriječiti u tome da dalje ekonomski prosperiramo, na način na koji smo navikli.

Mislim da je, gospodine predsjedavajući, da bi jako dobro bilo i uvažavam. Uvaženom kolegi Ragužu ja želim da kažem da ono što smo potpisali ovdje ono smo potpisali i svi smo spremni da se očitujemo prema onome što vi napravite kao vladajuća koalicija, ali vi ništa da napravite. Mi se nemamo o čemu očitovati. Naime, reforma policije je došla u situaciju da se određujemo prema pismu visokog predstavnika zato što vi to niste uradili kao što je Špirić ovdje obećao u ekspozu kad je formirano Vijeće ministara. Dakle, ne možemo. Ja sam nezadovoljan sa onim što je on napisao. Ja smatram da ono nije dokument koji se sad u ovom trenutku bez izmjena može potpisati, ali, dozvolite, nemam pravo da ga napadam zato što nisam dobio od svog ministra sigurnosti, svog predsjedavajućeg Vijeća ministara dokument o kome bih se mogao očitovati i koji predstavlja poziciju vas koje je narod probrao kao i nas, ali ste se vi probrali poslije toga da budete zajedno.

Eh, sad, kad smo formirali Vijeće ministara, tada je ovdje bilo rečeno, ako se ne varam, čak iz najveće po broju stranke - da će biti godišnja inventura. Daj da se počnemo pripremati za tu inventuru da vidimo gdje smo. Možda ta priprema i nagovještaj blagovremene godišnje inventure natjera ljude da urade ono što inače ne bi uradili ako ih ne budemo natjerali. Zato imam konkretan prijedlog, gospodine predsjedavajući. U skladu sa Ustavom, član V stav 4. koji govori o Vijeću ministara, pod a) izvještaj, stoji da Vijeće ministara jednom godišnje treba da podnese izvještaj kako se to kaže o provođenju politike i odluka BiH. Dakle, ta ustavna kategorija, hajmo ovo nazvati dan povratka u institucije, hajde da se počnemo vraćati u institucije u ustavni poredak ove zemlje, hajde da zadužimo Vijeće ministara. Eto, ne budi primijenjeno, sreća nije 2.2. nego 5.9., da predlažem zaključak.

- Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od sedam dana napravi izvještaj o provođenju politike i odluka BiH u ovoj godini sa mapom puta realizacije obaveza do kraja godine, kada će nam dati pun izvještaj, koje je preuzelo pri svom formiranju, kao i onih koji proizilaze iz opredjeljenja ka ubrzanim euroatlantskim integracijama.

Da nam fino Vijeće ministara uzme svoj ekspozé, poslaže gdje je, i kao Vijeće ministara nam izađe s tim i onda nam kaže šta će to do kraja godine i onda nam na kraju godine daju izvještaj. Kako je Bakir od njih tražio kad im je dao glas! Ja bih bio najsretniji da to bude izvještaj koji će aplauzom biti prihvaćen, zato što smo potpisali Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju, a najnesretniji bih bio ukoliko se budemo ponašali kao da se ništa nije desilo i kažemo samo još ovaj put, samo još godinu, pa godinu, dok ne dođemo do toga da ti poredim, Bakire, kantonalnu zaposlenost iz 2017. sa zaposlenošću u BiH iz '91. godine.

Moja je sugestija, gospodine predsjedavajući Parlamenta, da iskažete vi također negodovanje predsjedniku Vijeća ministara, bez ikakvog zaključivanja, jer ovo je zaista, blago rečeno, bezobrazluk da ih ovdje nema kad o ovome razgovaramo. A ako nam je već napisao u pismu da se on u ovo ne razumije i da ne zna šta reći, pa onda je mogao čuti koju pametnu, možda bi probro nešto.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala na sugestiji. Gospodin Vinko Zorić: krivi navod; gospodin Bahtić: krivi navod; Remzija: krivi navod.

VINKO ZORIĆ:

Ja sam ovdje čuo od gospodina Lagumdžije da je on rekao da će nama nešto sutra gospodin Lajčak, prije svega vladajućoj većini. To je netočno, jer to što će nama sutra, a o čemu ja još ne znam, on to već danas zna. Dakle, ja bih rekao prije svega Klubu SDP-a.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Zoriću. Gospodin Bahtić: krivi navod.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Gospodine Lagumdžija, ja sam kazao da je ... doktor Lagumdžija, doktor dogovorne ekonomije je kazao da sam ja kazao - Bosna stara hiljadu godina. Normalno da je bilo i da će je biti. Čovjek vjerovatno nije obraćao pažnju i nije čuo to. Kad kažem dogovorne ekonomije zato što par puta isto ovdje kaže zapošljavanje '91. godine. Sve je to tačno, stvarno jeste. Ali, dr. Lagumdžija, morate da znate da je ovo tržišna ekonomija, gdje vrijede tržišni uvjeti i u Evropi vrijede tržišni zakoni. Tad je bila dogovorna ekonomija, gdje su bili SOUR-i, RO i OUR-i, gdje su štampane mjenice bez pokrića, pa znate kako je Fikret Abdić došao, a svugdje je to rađeno, da su novčanice štampane na Topčideru. E, to je ta dogovorna ekonomija i zato je bilo zaposlenosti. Sad je tržište, određuje koliko će biti zaposleno. Čisti račun, a vi to hoćete da ne razumijete ili nećete da razumijete.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Kadrić: krivi navod.

REMZIJA KADRIĆ:

Dakle, uvaženi kolega Lagumdžija je rekao kako mi prije rata ništa nismo imali, pa je došao rat, pa smo sve izgubili. Ja hoću da kažem da smo mi prije rata '90. godine imali dobro naoružanu Teritorijalnu odbranu, pa su komunisti za šest dana uspjeli, nažalost, da sve te štabove Teritorijalne odbrane sa naoružanjem predaju JNA, tako da ova država nije bila u mogućnosti da se brani, zahvaljujući tome što su komunisti za šest dana predali sve naoružanje Teritorijalne odbrane, razoružali Teritorijalnu odbranu, na takav način ostavili ovaj narod da se nema čime braniti.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, imamo krivi navod. Gospodin Lagumdžija: krivi navod; pa replika: Bećirović.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Ubuduće sugerišem ljudima koji unaprijed znaju da će meni replicirati, krivo me navoditi – da me slušaju. To bi bilo pametno, pa čak možda i mudro, ako ne očekujem ništa pametno.

Ja sam rekao, gospodine Remzija, da su nas kad smo Bakir i ja bili mali, a to je bilo prije te '91., da su nas učili da prije rata, i to onog tamo rata '41. - '45., nismo imali ništa, pa su došli okupatori i uzeli nam sve. Dakle, navodite krivi navod na krivo vrijeme. Niste u pravu, niste slušali šta sam rekao.

I druga stvar. Gospodine Belkiću, recite svom stranačkom kolegi da ode na web sajt Svjetske akademije nauka da vidi da sam ja dr. kompjuterskih nauka, a ne dogovorne ekonomije kao neke njegove kolege i nisam doktorirao na albansko-američkim diplomatskim odnosima iz 19. stoljeća, pa pametujem u 21.

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo strpljenja. Sjedite, gospodine Bahtiću. Dakle, Denis Bećirović: replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja imam repliku trojici prethodnika iz HDZ-a 90. i Stranke za BiH i to vrlo kratku repliku.

Najmanja šteta je za ovu zemlju, za ovaj narod, to što se vi možete opredijeliti danas da replicirate ljudima iz SDP-a. Bolje bi bilo da se mi svi zajedno vratimo na temu, da vi pokušate replicirati ovim pismima iz Brisela, ako se ima šta replicirati ovdje.

A, kada je riječ o komunistima, pozivam i predstavnike medija, odgovorno ovo kažem da provjere, pa ćete utvrditi da u Parlamentarnoj skupštini BiH, kad se saberu svi

poslanici SDP-a i svi poslanici Stranke za BiH, veći broj godina komunističkog staža ima Klub Stranke za BiH nego ovaj klub SDP-a.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Zorić.

Dobro je da nas provjeravate, da nam proučavate biografske podatke, to je nama čast, gospodine Bećiroviću. Nisam znao da smo tako interesantni da se to proučava.

Izvolite, gospodine Zoriću.

VINKO ZORIĆ:

Dobro je da ste dali gospodinu Bećiroviću riječ prije nego meni, jer on je pozvao mene i one ostale koji su replicirali. Naime, ja nisam replicirao nego sam ispravio netočan navod. Da se okrenemo ka točki dnevnog reda.

Gospodin Raguž je uime kluba i uime stranke kojoj ja pripadam iznio i predložio jedan zaključak. Nisam čuo od predlagača zaključke, od predlagača točke dnevnog reda.

BERIZ BELKIĆ:

Rekao je maločas.

VINKO ZORIĆ:

Rekao je gospodin Lagumdžija, ali su bila tri diskutanta. Nisam čuo nijedan zaključak od dvojice prethodnika. Pustite da ja kažem ono što ja hoću. Dobro, ali kod nas je u Klubu logično da predsjednik Kluba predloži zaključak. U vas se drugi pita.

BERIZ BELKIĆ:

Demokratija u klubu.

VINKO ZORIĆ:

Eh, sad ispravljam netočan navod gospodina Lagumdžije koji je ovdje kazao - svi oni koji njemu repliciraju, ispravljaju netočne navode, da je pametno i mudro da ga slušaju. Ja mislim da nije ni pametno ni mudro da ja njega slušam.

BERIZ BELKIĆ:

Bahtić: replika; pa Raguž: replika. Molim vas da se slušamo.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Zar to nije dogovorna ekonomija da se štampaju mjenice bez pokrića, ako se štampa novac na Topčideru? Zar to nije dogovorna ekonomija? On je to lijepo dva puta ponovio i da mu kažem - ja imam uvijek svoje mišljenje. Nije ovo Centralni komitet da ja mislim ono što ti govoriš, Lagumdžija. Ovo je ipak Parlament biran na demokratski način. A to možete reći i svojim kolegama.

BERIZ BELKIĆ:

Raguž: replika. Je li replika, Jovičiću?

MARTIN RAGUŽ:

Jeste replika, ali uvaženom zastupniku kolegi Bećiroviću ću reći sljedeće. Znači, dok njegov lider stranke nas sve ostale ovdje poziva da budemo precizni i slušamo jedni druge, on bi mogao, kao član te stranke, prvi primijeniti ono što njegov šef govori, pa saslušati šta su govorili zastupnici u ime stranke koju on proziva da replicira pismu Ollija Rehna. Nijednom riječju nisam replicirao tom pismu, nego, naprotiv, u ime stranke ukazao na ozbiljnost sadržaja tog pisma i predložio način na koji mislim da se ova institucija treba odrediti prema tom pismu.

BERIZ BELKIĆ:

Jovičić: replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, veći dio diskusije gospodina Lagumdžije može se prihvatiti naravno za raspravu, ali bih vas zamolio, ne braneći Savjet ministara, da nikad ne prihvatite prijedlog gospodina Lagumdžije ako on predlaže neku mapu puta jer mi se odmah na tom putu izgubimo. Koju god je on mapu puta predložio, nema izlaza iz tog ćorsokaka. Zato ne bih podržao ovaj prijedlog oko mape puta i da to iz žargona izbrišemo. Pa bila je *Mapa puta* tzv. Alžirske grupe pa nema izvještaja, pa mapa puta opet oko ovog, sedam dana Savjet ministara da donese, a oni neće ni za sedam mjeseci tako odustati od tih mapa, jer izgubićemo se ponovo.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, da se vratimo putu diskusije. Ja se zahvaljujem Denisu Bećiroviću, on je odustao od replike. Za diskusiju se prijavio Dolić; imamo Dokića i Okolića Mirka. Jesam li sve registrirao? Ima li još neko ambicija da govori? Ako nema, da zaključimo listu prijavljenih. Dolić, Dokić i Okolić.

Izvolite, gospodine Doliću.

Poslanici koji su imali prijedloge zaključaka i koji su najavili ih i čitali ih – da pismeno ih dostave.

Izvolite, gospodine Doliću.

RIFAT DOLIĆ:

Hvala lijepa. Gospodo, predsjedavajući, cijenjeni kolegice i kolege, uvaženi gosti, koliko mi poštujemo interese BiH i njenih građana, uistinu, na pravi način govori naš odnos prema ovom pismu komesara Evropske unije za proširenje Ollija Rena.

BERIZ BELKIĆ:

Oprostite, molim vas, možda treba pauza. Vidim već jedan veliki broj poslanika je izašao. Nisam ja ovo ozbiljno mislio, gospodine Križanoviću, ja sam mislio da upozorim, da se strpimo jer tek radimo sat i po, dva. Zaista, nema smisla. Molim vas, služba da izađe vani i da pozove ljude nazad u klupe. Znam ja.

Izvolite vi, gospodine Doliću.

Molim službu da pozovu poslanike na evropski put.

RIFAT DOLIĆ:

Dakle, koliko mi poštujemo interese BiH i njenih građana na pravi način govori i naš odnos prema ovome pismu evropskog komesara. Mislim da neću pretjerati i ništa novo reći ako kažem da je ulazak BiH u Evropsku uniju trenutno prvi prioritet i strateški interes BiH i njenih građana. Mi smo u vrlo kratkom i sažetom pismu komesara Evropske unije dobili vrlo jasna upozorenja da je BiH ozbiljno skrenula sa evropskog puta i dobili decidna uputstva kako se vratiti na taj evropski put. Ne bih želio ponoviti onu opasku prethodnih kolega da je ovo pismo u najmanju ruku zahtijevalo i vanrednu reakciju ovog doma i umjesto toga mi, dakle, o pismu raspravljamo nakon četiri mjeseca. Da stvar bude gora, u ova četiri mjeseca, od upućivanja ovog pisma, mi smo neuporedivo pogoršali svoju poziciju naspram ispunjavanja uslova za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Retorika kojom mi danas međusobno i javno komuniciramo u BiH ne razlikuje se puno od one koja je prethodila krvavom sukobu u BiH, još samo fali da čujemo neke nove pozive za uzimanje oružja u ruke. Nepovjerenje je bolest koja je u BiH uzela razmjere epidemije. Iz osobnih razgovora sa građanima na svim prostorima BiH, ne mogu se otići utisku da je strah i neizvjesnost kod građana ... danas veća od one iz 1996. godine. Svi mi za ovo stanje snosimo političku i moralnu odgovornost, naravno u granicama svog uticaja i naravno opet najveću odgovornost snose oni koji obnašaju vlast i donose odluke u ovoj zemlji. Građani BiH su, htjeli ili ne htjeli priznati, danas taoci njihove politike i njihovih nadmudrivanja izuzetno opasne retorike.

Gospodo, mislim da nismo toliko opijeni da danas ne možemo sagledati poziciju BiH i, koga to od nas ne zabrinjava, mislim da bi trebao otići ljekaru. Ja neću licitirati sa imenima i krivcima za činjenicu da je BiH danas udaljenija od Evropske unije nego prije dvije godine i ne izmišljam toplu vodu kad kažem šta nam je činiti. Mi imamo još jedan voz za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za koji možemo kupiti kartu u narednih dvadesetak dana i nama su dragocjene u tom vremenu minute, a ne dani. Ne bih se volio naći u ulozi da analiziram štete i posljedice po BiH i njene građane ako ne kupimo kartu i ne zakačimo taj voz pa čak i nakon ako bi svi današnji ljudi koji su na vlasti podnijeli ostavku. Umjesto novcem, kartu plaćamo dogovorom o reformi policije u BiH, sukladno tri evropska principa i to opet u narednih ovih dvadesetak dana. Potrošili smo puno vremena do sada i dotjerani smo do zida kada moramo odlučiti hoćemo li se približavati Evropi i civiliziranom svijetu, ili će Evropa oko nas graditi nove rampe i ograde. Reforma policije u BiH jeste bitno pitanje, ali to nikako ne znači da se oko tog pitanja mora podići toliko tenzija i koristiti toliko teška i opasna retorika koja građanima ulijeva strah.

Shvatite me kako hoćete, ali ja sam racionalan čovjek i nije mi bitno kako će se policija zvati i kakve će ambleme nositi na lijevoj i desnoj strani uniforme. Za mene od toga je daleko važnije da svaki građanin BiH i njegova imovina na svakoj stopi BiH budu slobodni i sigurni. Zbog epidemije nepovjerenja, a često i zbog političkog prestiža i borbe za ulogu nacionalnog zaštitnika, mi danas, nažalost, ne možemo računati na najbolja rješenja, već moramo prihvatiti moguća rješenja koja obezbjeđuju minimum političkog konsenzusa za donošenje odluka. Ja nisam stručnjak za policiju i ne mogu tvrditi da je ponuđeni model reforme policije u BiH od strane visokog predstavnika najbolje rješenje ili dobro rješenje. Ja polazim od toga da je to bar mali korak naprijed u odnosu na ono što imamo danas i sada i za mene je to dovoljno da podržim taj mali korak naprijed. Ako taj mali korak naprijed stvara uslove za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i stvara uslove za veliki korak za približavanje Evropskoj uniji, onda je to razlog više da napravimo taj mali korak da bi otvorili vrata za velike korake. Moramo znati da svi ovi koraci moraju biti satkani od kompromisa kako bi korak po korak evoluirali do većeg međusobnog povjerenja i do boljih rješenja. Koliko god ko danas imao priviđenje da je zaštitnik interesa svog naroda, ukoliko bude krivac da propustimo i ovaj voz za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, sutra će se morati suočiti sa posljedicama takve odluke.

Ovo pismo komesara Evropske unije za proširenje Olija Rena smatram, dakle, dobronamjernim i na nama je da te dobre namjere ozbiljno shvatimo i da za svoje dobro pokažemo više odgovornosti za vlastitu budućnost.

Na kraju, želim sve nas i sve relevantne faktore u BiH pozvati na više odgovornosti i više međusobnog povjerenja u rješavanju sudbine i budućnosti ove zemlje i na uzdržavanje od teških riječi i teške retorike koja sije strah i zabrinutost građana širom BiH. Evropski put za BiH zasigurno nema alternativu i učinimo i mi ono što je potrebno da što prije tim putem stignemo do cilja i pošaljimo iz ovoga doma poruku da se napravi taj prvi mali korak ka evropskom putu ka potpisivanju sporazuma, a to je konačan dogovor i kompromis oko reforme policije u BiH.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Na samom početku hoću da kažem da ne mogu da prihvatim nikako da iz Parlamenta idu poruke da je međunarodna zajednica kriva za našu situaciju. Sve dotle dok se mi budemo krili iza međunarodne zajednice, nema sreće za ovu zemlju. Mi moramo biti spremni da radimo posao za koji smo odgovorni, za koji smo birani, mi ovdje u Parlamentu i za koji smo plaćeni. Ne da me ne raduje nego dovodi me, na neki način, u ponižavajući položaj, jer trenutna situacija u javnosti je preko nekih naših medija gdje se prosto neki mediji utrkuju likujući hoće li visoki predstavnik sada potegnuti neke mjere pa udariti nekoga po glavi, jer kako kažu neki mediji - svrbe ga prsti. Opet kažem, sve dotle dok neko drugi bude radio posao za nas, nema sreće u ovoj zemlji.

Drugo na šta želim da ukažem, a bilo je prethodno diskusije ovdje. Imam osjećaj da su neki veoma uvaženi poslanici htjeli da pravdaju to što mi raspravljamo o ovom pismu tek nakon četiri mjeseca time da se ništa nije promijenilo. Pa ... to i jeste porazna situacija. Da smo raspravljali četvrti dan poslije ovoga, možda bi se nešto promijenilo, ili mi možda imamo koncept da se ništa ne mijenja i da stvari idu sve gore i gore. Nikako ne mogu da prihvatim da je to normalno i da idu normalno, pa šta bude. Mi smo u BiH institucionalno, mi ovdje koji sjedimo, najodgovorniji na to, za pitanja kuda idemo i kako idemo. Ovo je zaista, sva ova pitanja su zaista pitanja pozicije, a ne opozicije. Ova pitanja je morala pozicija odmah da pokrene, jer poziciji će se bilježiti kad ćemo parafirati Sporazum o pridruživanju, kad ćemo ispuniti ovaj ili onaj uslov, kad ćemo imati, hajde, 80% zaposlenih u odnosu na '91. godinu, uz napomenu nije nikakva replika i odbrana bilo koga. Ja sam posljednjih 20-30 godina koji je i prije '91. godine čitao da je tržišna ekonomija mnogo bolja nego dogovorna ekonomija. Ne bih htio davati na to bilo kakav komentar.

Dakle, interes je pozicije da pokrene ova pitanja, da nađe odgovore. Ja postavljam pitanja sada: Da li mi sa ove sjednice možemo poslati ikakve konkretne poruke? Mislím da ne možemo, jer ovdje nije bilo izuzev ocjena i konstatacija, veoma uokvirenih, na isti način kao što su nam poslali i međunarodni predstavnici, a i neki naši političari. Mi ovdje moramo dati jasne odgovore na pitanja. Dakle, konstatacije su bile da se dovodi u pitanje poremećaj ustavno-teritorijalne, da se može poremetiti ustavno-teritorijalni poredak, da je ozbiljan rizik za mir i stabilnost. Upravni odbor za implementaciju mira kaže da je došlo do ozbiljnog pogoršanja političke atmosfere kao i prijetnje nekih vaninstitucionalnih aktera, da će rješavanje bezbjednosti uzeti u svoje ruke. Sve dotle dok mi ne damo konkretne odgovore šta to čini nestabilnost, ko je čini, imenom i prezimenom, koja institucija, kojim nečinjenem i kakvim nečinjenjem, nema naprijed. To su samo priče. Ja neću da govorim o ovim konkretnim stvarima danas, jer vidim da nema rezultata iza toga, ali ću vrlo otvoreno i imenom i prezimenom i institucionalno govoriti kad mi pružite priliku, gospodine predsjedavajući. Ja sam i htio da dam.

BERIZ BELKIĆ:

Nije do mene, gospodine Dokiću, budite sigurni. Evo, imate prijedlog.

BRANKO DOKIĆ:

Ja sam htio da dam jedan prijedlog. Međutim, odustao sam, iz prostog razloga što je taj prijedlog napisan, evo ovdje; vi ste ga dobili 25.6.2007. godine i u zaključku stoji da odgovarajuće državne institucije – da vi zatražite izvještaj o bezbjedonosnoj i političkoj situaciji u BiH i da taj izvještaj bude predmet rasprave oba doma. Dakle, da poslanici dobiju materijal od onih koji su zaduženi za sva ova pitanja, o kojima sam ja maloprije govorio, i da onda raspravljamo o tome i da dopunimo taj materijal.

Ja vas uvjeravam, onda kada ovdje dovedemo sve aktere, evo, ovakve situacije koja se pominje u dopisima u upozorenjima, i otvoreno oči u oči smognemo snage da raspravljamo, tražimo rješenja, onda nam neće biti potrebna međunarodna zajednica. Ja bih volio kad Parlament donese određene zaključke, ukaže na određene procese pa, ako nemamo mehanizama da djelujemo, onda da se pozovemo na autoritet i još uvijek mogućnost međunarodne zajednice, pa da Parlament kaže - eh, sada bi visoki predstavnik, s obzirom da

mi ne možemo, mogao da uradi to i to. A sve dotle dok se mi krijemo unutar svojih stranačkih prostorija, unutar svojih nacionalnih obmana, ja bih rekao, obećanja nerealnih, očekivati da nam međunarodna zajednica vodi zemlju – nema od toga ništa.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Dokiću.

Ja se gospodinu Okoliću izvinjavam. Dakle, ja još jedanput moram pojasniti poziciju Kolegija. Apsolutno ne onemogućavamo bilo koga da ima priliku i da pokrene inicijativu i da se stvar uvrsti u dnevni red itd. Kad je riječ o vašoj inicijativi, u tri navrata sam pokušavao, vi ste tražili plenarnu sjednicu. Vaš kolega koji je sa vama inicijativu pokrenuo je član Kolegija. Ja ne mogu da organiziram sastanak sa ljudima iz Doma naroda, jer jednostavno ne iskazuju interes. Kad je riječ o ovim informacijama o kojim govorite, ja sam to sve zatražio u dva-tri navrata.

Dakle, ja vas uvjeravam da, apsolutno, kad je riječ o Kolegiju i mene kao predsjedavajućeg, nijednog trenutka ne zaustavljamo bilo koju inicijativu, bilo koji zahtjev itd., pokušavajući da u ovom domu obezbijedimo odgovarajuće materijale. Naravno, ima situacija kad nemamo uspjeha, ali, da se ne pravimo naivni, postoje situacije gdje se ljudi i ne slažu. Nekad se ne složimo da se sazove sjednica itd.

Gospodin Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Za mene je ovo pismo itekako ozbiljna stvar i dobro je kad mi u Parlamentu o ovom pitanju raspravljamo malo ozbiljno, pa onda malo i opuštenije, sa nadom da će iza tog opuštenijeg doći do boljih i konkretnih zaključaka. Ja, da sam na mjestu gospodina Olija Rena, pitao bih se da li uopšte ovakva pisma više i da pišem, jer kroz ovakve rasprave se može zaključiti koliko mi to i uvažavamo. Ali, u svakom slučaju, njegova je dobra namjera i sugestija, a ja, kao čovjek koji želim da ovoj državi bude i njenim građanima bolje nego što jeste, želim ozbiljno da pristupimo ovom pismu i želim da kažem da ga ja, znači kao pojedinac, nisam dobio nego da ga je dobio Savjet ministara, odnosno gospodin Nikola Špirić kao lider BiH, sa molbom da se ovo pismo proslijedi relevantnim liderima u BiH.

Ovdje je dosta teških riječi u ovom pismu i ja vjerujem da ne samo da se mi trebamo pozamisliti nad ovim riječima nego da bi se itekako pozamislili i naši građani, ukoliko bi svi oni došli do ovog pisma, mada do njega nije teško doći, ali vjerovatno ljudi nisu ili zainteresovani ili trenutno u prilici. Evo samo riječ *nacionalističke* retorike, da barem piše nacionalne retorike, pa i blaža je riječ itd. nego *nacionalističke* u nekakvom tekstu. Ako se nađe takav jedan izraz, bogami treba da bude makar poluvanredno stanje. I zato je moj konkretan prijedlog da se ovo pismo vrati onima na koje je naslovljeno, a naslovljeno je na ... gospodina Špirića i lidere BiH da se oni o njemu očituju i da ovom parlamentu daju svoje prijedloge i mišljenje. Šta će oni napisati, da li će oni napisati mi ovo ne možemo ispoštovati, u ovakvom smo stanju u kakvom jesmo, kolaps je u izvršnoj i zakonodavnoj i svoj drugoj vlasti itd., itd., ili će reći mi ćemo pokušati popraviti ovo i ono, to je sada na njima ali, u

svakom slučaju, onda bi se Parlament trebao o tom njihovom očitovanju na ovo pismo izjasniti i preuzeti nešto. Evo, očito je da je ovo njima pisano.

Dakle, moj konkretan zaključak da se vrati njima da se oni očituju i da dostave Parlamentu svoje mišljenje i prijedloge i sugestije i sve što žele o ovome pismu.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Jeste li, Mirko, dostavili taj prijedlog zaključaka ministru?

Evo, na ovaj način smo završili diskusiju, iscrpili smo broj prijavljenih diskutanata. Dakle, iz rasprave je proisteklo nekoliko prijedloga. Ja predlažem da sada se izjašnjavamo o prijedlozima. Samo da provjerimo da li ste na klupe dobili sljedeće, dakle: prijedlog Martina Raguža, prijedlog Halida Genjca, prijedlog Adema Huskića, prijedlog Zlatka Lagumdžije i imamo prijedlog ... gospodina ... Mirka Okulića koji ću, nadam se, brzo dobiti a on je kratak i mogu ga pročitati.

Evo da idemo, dakle da idemo redom. Molim. Jel' imate primjedbu na ovo kako sam ja pročitao? Dakle, ovako, prvi je predlagao Martin Raguž, pa je zatim predlagao Halid Genjac, pa je zatim predlagao Zlatko Lagumdžija, u pravu ste: Adem Huskić nije ni diskutovao nego je, dakle, ovako: Martin Raguž, Halid Genjac, Zlatko Lagumdžija, Adem Huskić i Mirko Okolić. Je li o.k?

Molim vas, evo predsjednik Kluba SNSD-a traži pauzu 10 minuta, ali evo da se dogovorimo. Radit ćemo do 14,00 sati, od 14,00 do 15,00 ćemo napraviti pauzu. Izvolite, pauza 10 minuta i ova glavna pauza je u 14,00.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

... što sam prije prekida, gospodin Kalabić, naravno. Izvolite, gospodine Kalabiću. Obrazloženje pauze.

DRAGO KALABIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući, za ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, strpljenja malo, molim vas, Mehmede.

DRAGO KALABIĆ:

...pauzu ali jedno kratko obrazloženje ...

BERIZ BELKIĆ:
Mehmede!

DRAGO KALABIĆ:

...da nam pomogne u opredjeljenju za ove zaključke. Klub poslanika SNSD-a podržaće zaključak gospodina Raguža. Smatramo da ... ostalih zaključaka i smatramo da on u ovom momentu je najpogodniji za realizaciju, a ostale zaključke u tom smislu nećemo podržati.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Kalabiću. Dakle, evo da vas podsjetim: mi imamo pet predlagača, da tako kažem, zaključaka proisteklih iz rasprave i molim vas da se pripremite, molim vas da se pripremite za izjašnjavanje o svakom prijedlogu zaključaka posebno. Dakle, idemo redom. Ima li potrebe da čitam? Dakle, ja ću reći - predlagač Martin Raguž. Nema potrebe za čitanjem. Molim vas da se pripremite za glasanje

Dakle, molim vas, evo ja rekoh maločas - ima li potrebe čitati. Imate li sve prijedloge zaključaka pred sobom? Dakle, prijedlog Martina Raguža, prijedlog Halida Genjca, prijedlog Zlatka Lagumdžije, prijedlog Adema Huskića i prijedlog Mirka Okolića. Imate li to pred sobom? Nema potrebe, radi racionalnosti, da čitam, samo ću reći ko je predlagač, vi vidite i možete se izjasniti.

E, molim vas, dakle idemo se izjašnjavati o Prijedlogu zaključka Martina Raguža. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

Dakle, s 26 glasova "za", bez "protiv", šest "suzdržanih", dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je ... Predstavnički dom usvojio Prijedlog zaključka Martina Raguža.

Idemo na izjašnjavanje o Prijedlogu zaključka gospodina Halida Genjca. Imate li pred sobom zaključak? Molim vas da se pripremite.

Ja se izvinjavam, predlagač je korigovao Prijedlog zaključka, dakle umjesto *u roku u narednih sedam* stoji *u narednih 15 dana*. Tehnički je nemoguće da se u roku od sedam dana ovo uradi što gospodin Genjac predlaže. Dakle, izjašnjavamo se o Prijedlogu zaključka gospodina Halida Genjca.

_____ (?)

/ne čuje se/ ... ako je jedan zaključak dobio ... mogućnost da poslanici glasaju dva puta za različite zaključke onda.

BRANKA TODOROVIĆ:
Potpuno su različiti, ovo je Kolegij Doma.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Čak štaviše, dobro bi bilo da ... /ne čuje se/

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, ja, ja imam na potpuno legitiman način, u skladu sa procedurom; ljudi su predložili zaključke. I mi smo dužni izjasniti se o ovim zaključcima. Gospodin Kalabić je zatražio pauzu i SNSD je iznio svoje stavove o ovome i on će se ponašati kako će se ponašati. Ostali po svom uvjerenju.

Dakle da se vratimo na glasanje. Glasamo o Prijedlogu zaključka gospodina Halida Genjca koji je korigovan u odnosu: od sedam predloženih, na 15 dana. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 26 “za”, pet “protiv”, tri “suzdržana” (20 Federacija, šest RS) konstatiram da je i Prijedlog zaključka gospodina Halida Genjca također dobio potrebnu većinu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Prijedlogu zaključka gospodina Lagumdžije. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

21 “za”, šest “protiv”, bez glasova “suzdržan”, dovoljnom entitetskom većinom, također je usvojen i Prijedlog zaključka gospodina Lagumdžije.

Imamo Prijedlog zaključka gospodina Adema Huskića. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

19 “za”, četiri “protiv”, pet “suzdržanih”, dovoljna entitetska većina – usvojeni su i Prijedlozi zaključaka gospodina Huskića.

I ostao nam je Prijedlog zaključka gospodina Mirka Okolića. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Glasajte sad! Mirko Okolić: Prijedlog zaključka.

15 “za”, pet “protiv”, osam “suzdržanih” (10 iz Federacije, pet RS) – također je usvojen Prijedlog zaključka gospodina Okolića.

Dakle, ja vjerujem da od ove sile usvojenih zaključaka ćemo dobiti rezultat i napraviti pomak na ovom pitanju. Dakle, na ovaj način zaključujem ovu tačku dnevnog reda.

Idemo na tačku 32., dakle

Ad. 32. Informacija Vijeća ministara BiH o realizaciji zaključaka Predstavničkog doma usvojenih uz Zakon o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2007. godinu, s posebnim naglaskom na:

- a) **usvajanje Zakona o plaćama u institucijama BiH;**
- b) **osnivanje svih komisija koje je osnovalo Vijeće ministara BiH u prethodnom sazivu, izvještaj o razlozima za njihovo osnivanje i troškovima za njihov rad**

BERIZ BELKIĆ:

Dakle i ova tačka je rezultat inicijative i prijedloga poslanika, odnosno SDP-a. Ja sam, odnosno Kolegij je za sve ovo vrijeme imao komunikaciju sa Ministarstvom finansija, sa gospodinom Vrankićem i gospodinom Kasumovićem i mi smo obezbijedili ovo što smo vam dostavili. To je, dakle, na neki način podloga za raspravu o ovoj današnjoj temi. Otvaram raspravu. Ima li potrebe? Gospodin Genjac, Bahtić.

HALID GENJAC:

Gospodine predsjedavajući,

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite.

HALID GENJAC:

...samo jedna ispravka. Inicijativa nije bila ovaj put od strane SDP-a, ali je inicijativa jednoglasno usvojena u Parlamentarnoj skupštini što se tiče ova dva zaključka. To je manje važno, samo jedna, dakle ispravka. Ja se zahvaljujem ..

BERIZ BELKIĆ:

Da ne otvaram polemiku, ali evo, dobro. Izvoli.

HALID GENJAC:

... i Kolegiju Predstavničkog doma, naravno i resornom ministru na informaciji koja nam je dostavljena, jer zapravo mi smo, reakcija Vijeća ministara je bila na način da smo prvo dobili jedan dokument koji se zvao Politika plaća, usvojena na Vijeću ministara, kad govorimo o Zakonu o plaćama u institucijama BiH, ovo je tačka a), a zatim smo dobili 22.8. Informaciju o realizaciji zaključaka Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Mislim da ono što je sadržano u ova dva papira ima razloga da ocijenimo da je Vijeće ministara reagovalo na inicijativu. Mi smo imali ranije informaciju, doduše, da postoji prijedlog zakona koji je izuzetno važan – regulisanje plaća i regulisanje ove oblasti u kojoj vlada popriličan košmar, da je postojao određen prijedlog i da je se on mogao dostaviti u proceduru, međutim iz ovoga slijedi da se Vijeće ministara i resorni ministar opredijelio za ponavljanje procedure. Ocjenjujem da ono što je u dokumentu nazvanom Politika plaća da ima dosta odgovornog pristupa, barem deklarativnog. U Informaciji o realizaciji zaključaka Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine koju smo dobili 22.8., također se nagovještava jedan pristup koji ide otprilike u pravcu da se nastoji da se smanji poreska osnovica, ali da se proširi osnovica, dakle na način da i topli obroci i regresu uđu u bruto lični dohodak i osnovicu za oporezivanje. Naravno, svjesni smo i momenata koji mogu uticati na

ispunjavanje Budžeta i neispunjavanje određenih fondova kao što su zdravstveni i socijalni i to su dalekosežne implikacije i očigledna je namjera da se pokuša uvesti red u ovu oblast i da se pokuša izjednačiti i na nivou države i na nivou entiteta i Brčko Distrikta pitanje plaća izabраних dužnosnika, imenovanih državnih službenika itd., što je jako dobro.

Ja, dakle, uz ovako ambicioznu namjeru, svjestan koliko je ogroman ovo zahvat i koliko je ovo krupno pitanje a koliko je potrebno da se riješi, potpuno ću .. prihvatiti ovu informaciju Vijeća ministara i potpuno ću se složiti sa rokovima, ako se oni ispoštuju. A mogu se ispoštovati jer je Vijeće ministara dalo dovoljno vremena sebi na način da je najavljeno da bi u septembru, krajem septembra, nacrt zakona mogao doći u parlamentarnu proceduru što je vrijeme dobro i da se prave određene simulacije budžeta za iduću godinu i efekti koji će taj zakon izazvati na budžet za iduću godinu, odnosno da bi se, prema dostavljenoj Informaciji, da bi se taj zakon i sve ono što je potrebno da ga prati, podzakonski akti, da bi primjena zakona sve to skupa omogućilo od 1. 1. 2008. godine. Dakle, podržavam ovu namjeru Vijeća ministara, zahvaljujem se na ovoj informaciji i naravno ostaje samo da najavimo da ćemo pratiti ovo što je Vijeće ministara samo sebi dalo u pogledu poštivanja rokova.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Bahtić. Imamo prijavljenog Novakovića, Križanovića.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Podržavam usvajanje *Zakona o platama u institucijama BiH*. Mi na Komisiji za finansije i budžet dva puta smo donosili ovu, ovaj zaključak, odluku. Ovaj parlament je jednom donio. Kolega iz SDP-a Zlatko Lagumdžija isto je više puta insistirao i ja ga tu apsolutno podržavam, jer po meni u institucijama BiH, vjerujte, postoji najmanje 30% unutrašnjih rezervi, ako se racionalno koriste. Pojedine institucije koriste zato što nema zakona o plaćama. Mislim da će ovo biti jedan od najvažnijih zakona ... koji ... ovaj parlament donese, jer imamo široko ... ta plata u pojedinim institucijama tako da nam neki dio ... par plata su veće od državnih ministara, a posebno s aspekta rada u komisijama. Mi smo to već govorili ovdje kod revizorskih izvještaja da nam pojedine institucije planiraju budžet za 50 uposlenih 100%: ima 20, svjesno neuposlenih tih 30, a preko komisija isplati to na bazi 50 radnika. Mi ćemo sve takve, a locirali smo ih kroz one izvještaje, za sljedeći budžet ćemo: onaj ko nije zaposlio, kresat ćemo budžet za taj iznos. Kad bude zapošljavao, sukcesivno ćemo im povećavati budžet.

Mora se uvesti odgovornost kod potrošnje javnih sredstava. Vjerujte, pojedinci se tako bahato ponašaju da nemaju određene limite telefona. Mi smo imali slučaj da nam direktor ima 3.000 maraka mjesečno telefona, 3.000 maraka mjesečno. I nakon što smo mi na Komisiji to inicirali pitanje, on je donio taj limit 1.200. Ja se pitam ko ima ovdje 1.200 limit mjesečno telefona. A ima takvih direktora u agencijama i sada. Ovaj zakon će u mnogome, znači, smanjit će potrošnju, uvesti reda, a u mnogome će olakšati i poboljšati efikasnost rada naših državnih revizora koji rade časno i pošteno svoj posao, međutim njihovo nije dalje, znači na nama je, Parlamentu, i ovaj zakon treba da reguliše, da reguliše te stvari. Najveći atak je na nas poslanike, na ministre o potrošnji, a vjerujte najmanje se troši, najmanje

rashoda ima u ovome parlamentu, Parlamentarna skupština i Vijeće ministara, mi smo svi za što više institucija, jačanje, formiranje, a, nažalost, trebamo da vidimo, ako formiramo neku instituciju državnu, ako ona ništa ne radi, nema nikakvog efekta, da vidimo šta je tu. Niko nema nikakve odgovornosti, a iz godine u godinu čak traži povećanje budžeta i to prolazi. Mi ćemo na Komisiji za finansije i budžet – tu nam savjesno pomaže zamjenik ministra finansija, mislim na tom planu – voditi itekako računa o takvim institucijama koje nemaju rezultate da ipak ide budgežet normalno, ... u skladu sa uposlenicima. Znači, zdušno pozdravljam ovaj zakon i ...

Toliko hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Novaković. Neka se pripremi Križanović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Mislim da najveći dio razloga koje je Ministarstvo, odnosno ministar gospodin Vrankić ovdje iznio, ne idu u prilog realizaciji zaključka Parlamenta. Veći dio tih zaključaka ne može biti pokriće da i danas nemamo ... pripremljen ovaj zakon ili bar da nemamo tačno ili približno tačno kad ćemo ga imati. Evo nekoliko primjera.

Naime, ovdje Ministarstvo finansija kaže ... da je priprenilo tehničke podloge, izradilo osnove modela za simulacije budućih rješenja. Vidite, ovako kad se napiše, onda stičete dojam da nam puno treba da dobijemo zakonsko rješenje. I ja mislim da nam puno treba ako smo dovde došli da dođemo do zakonskog rješenja. Tako da konstatacija kako će početi primjena ovog zakona od 1.1.2008. godine je vrlo ambiciozna i moram reći da, ako je sve tačno što ovdje piše i ako se na sve čeka što ovdje piše, onda i nerealno. Konstatacija da se čeka od Federalnog ministarstva finansija da izmijeni postojeće zakonske propise u vezi sa porezima i doprinosima me navodi na pitanje - da li to znači da ukoliko Federalno ministarstvo finansija smanji poreze i doprinose da će se povećati plate zaposlenim u institucijama BiH ili obrnuto, ukoliko ovo ministarstvo poveća poreze i doprinose hoće li se zaposlenim u institucijama BiH smanjiti plate. Mislim da nije realna ni jedna ni druga opcija, i to kao razlog ... ne može biti validno zato što danas nemamo zakon u nekoj drugoj fazi, ili da Ministarstvo finansija i trezora pokuša da ostvari koordinaciju s entitetskim ministarstvima vezanim za provođenje reforme plata u javnoj upravi itd., itd. Da li ovaj zakon treba biti zbir dva entitetska zakona ili mi trebamo imati svoj zakon o platama iz koga, ako entiteti žele, mogu izvlačiti ono što je prihvatljivo.

Iz samo ova dva razloga, ja ne mogu prihvatiti konstataciju pod 5) *da je sve navedeno uzrokovalo pomjeranje planiranog roka*. Dakle, mislim da nisu ovo razlozi za pomjeranje planiranog roka i da bi možda mnogo korektnije bilo da je Ministarstvo izašlo sa pravim razlozima, a ja ne kažem da zaista nema razloga da se ovi rokovi pomjeraju. Naravno pitanje je da li su oni takvi da se unedogled moraju pomjerati, jer nekoliko puta na Zajedničkoj komisiji za administrativne poslove smo razgovarali o ovim pitanjima i moram reći da se uvijek za niz rješenja ili odluka Zajedničke komisije postavljalo pitanje kada će biti donesen ovaj zakon kako bi se stvorio osnov za neka od tih rješenja.

Ne znam da li je planirano da se usvaja Informacija ili ne. Znači, ukoliko se bude ova informacija usvajala, Klub SDS-a neće glasati za ovu informaciju. Ako se prima k znanju, evo, mi smo je primili k znanju na ovaj način na koji sam ja rekao.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo imamo prijavljenog gospodina Križanovića, ali evo javlja se i zamjenik ministra. Pa, gospodine Križanoviću, je li želite prvo govoriti ili da čujemo ministra, zamjenika ministra. Pa evo, na kraju, onda, gospodine Križanoviću, izvolite vi, eto da bude dobro.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Naravno, ukoliko se smatra da ima ...

BERIZ BELKIĆ:

Evo, evo izvolite vi, izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

...član Vijeća ministara ima pravo, je li.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, ja znam to, zato i govorim. Ali, da ne bi bilo jer ste prošli put me upozorili. Da, bolje da čuje šta ćeš reći.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Pa mislim, ja ne odlučujem o tome ko će ići.

BERIZ BELKIĆ:

Ja hoću da izađem ususret.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala. Dakle, ova točka dnevnog reda jeste, da kažem, na neki način pokušaj da ovaj parlament, ovaj zastupnički dom, zapravo raspravlja o realizaciji svojih zaključaka. Podsjećam da su obadva ova zaključka koja su na dnevnog redu bila usvojena u povodu usvajanja Budežeta institucija BiH za ovu godinu. Naravno da oni imaju svoju težinu i važnost, jer su u okviru ... jednog takvog zakona, značajnog zakona za BiH, kao što je Budžet, usvojeni kao prateći zaključci ... Vidite, na prijedlog baš kolege Genjca bio je zaključak da Vijeće ministara u roku od 45 dana od usvajanja zakona izađe sa prijedlogom zakona o plaćama u institucijama BiH. Evo sad imamo, da sad ne ponavljam, imamo situaciju da ćemo to imati do kraja godine, ako Bog da.

Dakle, radi se o tome da se zaključci ovoga doma ne izvršavaju. Kada je u pitanju ova druga podtočka, a to je osnivanje raznih komisija koje osniva Vijeće ministara, gdje se trebalo dati jedna potpuna informacija o razlozima osnivanja i troškovima te komisije. Zašto

troškovima ...? Mi smo u tom budžetu u stavci *Ugovorene obaveze* imali stavku 23 miliona maraka za ovo.

BERIZ BELKIĆ:

Ugovorima o djelu.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Molim?

BERIZ BELKIĆ:

Ugovori o djelu.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ugovori o djelu. I mi smo kao informaciju u vezi s tim dobili popis komisija, to je 67, bez ijedne riječi je li ta komisija završila posao, kad je završila posao, koliko je koštao rad te komisije, sa obrazloženjem. Molim vas – da oni nisu mogli doći do podataka koliko je koja komisija koštala! Ja se pitam kako je moguće isplatiti članovima komisije nadoknadu za taj rad u komisiji ukoliko on nema ..., ukoliko ne postoji neko rješenje o osnivanju te komisije. Postavljam sad pitanje i reviziji šta radi ...?

Dakle, radi se jednostavno o tome da možemo konstatirati, a ne znam koji put, da se Vijeće ministara oglašuje o zaključak ovoga doma, da možemo izraziti tu ponovo nezadovoljstvo i predlažem, evo ja ću napisati to i kao prijedlog zaključka: da se što se tiče ovih komisija vrati Informacija Vijeću ministara jer je potpuno beskorisna, ne služi ničemu. Nije odgovorila na pitanje koje je postavljeno kao zaključak ovog doma. Dakle, a u ovom drugom dijelu izražavam nezadovoljstvo zbog ogromnog kašnjenja ovog zakona koji ima dalekosežne posljedice na odnose u BiH i na naravno trošenje budžetskih sredstava.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Križanoviću. Kako nema, evo ima gospodin Niko Lozančić repliku i onda ćemo, pošto nema prijavljenih, omogućiti zamjeniku ministra.

NIKO LOZANČIĆ:

Gospodine predsjedatelju, dame i gospodo zastupnici, uvaženi članovi Vijeća ministara, gosti, evo, žao mi je što moram replicirati na izlaganje uvaženog zastupnika gospodina Križanovića. Moram reći da se ne slažem, možda čak više ispravka netočnih navoda nego replika, ali evo, ... konstatacija da se Vijeće ministara konstantno oglašuje o zaključke ovog doma, moram reći da nije točna. Informacija koju smo dobili pokazuje da Vijeće ministara ispunjava zaključke ovoga doma, znači i dostavilo nam je Informaciju. Mi možemo biti zadovoljni, nezadovoljni informacijom, možemo je prihvatiti, možemo je ne prihvatiti, ali, konstatirati da se oglašuje, mislim da nije korektno, pogotovo, prema i Vijeću ministara, u slučajevima kada korektno ispunjava zaključke ovog doma i prema ministrima, resornim ministrima koji korektno ispunjavaju zadaću koju su dobili od ovog doma.

Da se radi o ogromnom kašnjenju u donošenju ovog zakona, ja se mogu složiti, ali mislim da je nekorektno stavljati to na adresu postojećeg Vijeća ministara i aktualnog ministra. Točno je da je prije 12 godina bilo korektno donijeti ovaj zakon, jer otprije 12 godina postoje institucije ove... .. koje bi trebale biti definirane zakonom. Nije korektno reći sada da kasni Vijeće ministara jer je prvi put pokazalo brzinu, da tako kažem, u realiziranju i izvršenju ovog vrlo složnog zadatka. Kada se taj zakon nađe ovdje u Parlamentu, tek ćemo onda se suočiti sa svim izazovima i vidjeti koliko je Vijeće ministara uistinu brzo reagiralo na naše zahtjeve da konačno ovu iznimno važnu oblast uredi.

Stoga predlažem da se ove informacije prime k znanju i da se zatraži od Vijeća ministara da nastavi započete aktivnosti kako bismo uistinu do ovih rokova koje je Vijeće ministara samo sebi postavilo dobili nacrt zakona u parlamentanoj proceduri, odnosno stvorile pretpostavke da s primjenom zakona krenemo od 1. siječnja iduće godine.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Eh, molim gospodina Kasumovića, zamjenika ministra finansija i trezora da se obrati, odnosno on se i prijavio, a iza toga imamo prijavljenog gospodina Jovičića. Ima li još neko da želi govoriti?

BRANKA TODOROVIĆ:

Husein Nanić.

BERIZ BELKIĆ:

I Husein Nanić, pardon.

FUAD KASUMOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi zastupnici, ja ću veoma biti kratak, mislio sam da neće biti potrebe da izlazim. Ja ću vas zamoliti, kao što ste jednoglasno donijeli odluku da se ide u izradu ovog zakona i dali nalog Vijeću ministara da ovo radi, vi znate dobro svi pojedinačno da i ja na ovome najviše radim, ja vas molim da ovaj izvještaj usvojite sa ovim rokovima, da tražite od Vijeća ministara da u ovim rokovima ovo i završi i to da jednoglasno damo važnost tom pitanju. Zašto?

1. Ovo je veoma osjetljiva i veoma teška materija koju ova država nikad nije riješila.
2. Evropska komisija traži od nas ovaj zakon u onim svim uvjetima što treba.

Ja ću sada pojasniti šta je suština ovoga što smo dostavili. Istina je u prvoj varijanti da je nekakav prijedlog zakona ili nešto ili nekakva ideja postojala i zato smo mislili da ćemo moći u roku 45 dana završiti to. U međuvremenu, kako smo i sa međunarodnom zajednicom i ... razgovarali, rečeno je da je najbolja varijanta da jedan kvalitetan zakon napravimo i onda nam je za to trebalo više vremena. Zašto? Državana, znači Vijeće ministara niti državno Ministarstvo finansija nema nadležnosti da pravi entitetima, znači ni kantonima, zakone o

plaćama. I mi fino u izvještaju kažemo da smo stupili u kontakt sa entitetima, pa da dalje ne govorim, i sa kantonima da pokušamo usuglasiti ovu materiju u čitavoj državi, ne naturajući je, ni entitetima, ni ništa, i nama koji se bavimo financijama jasno je: što je uređenija ova materija, bit će uređeniji mnogi oni socijalni segmenti koji trebaju.

Pa, reći ću vam dalje. Znači, RS je donijela izmjene zakona i dopuna o doprinosima ili porezima, Federacija užurbano to radi ovih dana i zato je ovo vrijeme koje je falilo. Što se tiče, gospodinu Novakoviću, on je spominjao ovdje: mi govorimo simulaciji. Simulacija znači sljedeće. Mi smo program u računarstvu napravili u varijanti da damo, recimo, poslanicima da mu je koeficijent 10, da je osnovica ovalika i svima tako kad ubacimo doći ćemo do konačne cifre. Računar sam izbaci koliko će to trebati u budžetu predvidjeti sredstava za to. Zato smo simulaciju napravili da možemo pratiti kad nekom smanjimo, povećavamo, da se krećemo u nekim okvirima koji, vi dobro znate ..., da određuje te okvire itd., itd. Mi ne čekamo znači Federalno ministarstvo finansija, jel' RS je završila, al' će nam biti draže da jednoobrazno to uradimo u državi, znači ne uzimajući ingerencije bilo kojeg entiteta, kantona i sl. Zašto? Pa mnoga privredna preduzeća svoje plaće isplaćuju kao zagarantovane, sve ostalo isplaćuje kroz topli obrok. Da bi pomogli fondovima PIO/MIO, zdravstvenom i da dalje ne nabrajam, znači mi hoćemo, opredijelili smo se za politiku bruto-plaća. Znači, to će sve biti oporezovano, tako da će svi oni koji povlače sredstva, govorim o ovim fondovima, imati više sredstava, imat ćemo uređeniju državu.

Znači, ovaj zakon neće biti zbir entitetskih zakona nego će ovaj biti zakon institucija BiH, ali naša je želja da jednoobrazan bude u čitavoj državi. I na kraju, rokovi. Znači do kraja ovog mjeseca mi ćemo uputiti u parlamentarnu proceduru ovaj zakon, tako smo i naveli i ostavljamo vremena parlamentima, znači i Domu naroda da ovo završi. Ovakvi se poslovi obično uvode na prelazu ili na sredini godine. To ovi koji financijama se bave, jasno im je zašto. Mi smo odabrali da to bude, pošto je pola godine već davno prošlo, da to bude u narednoj godini. Pošto će sigurno ovo imati nekih implikacija na budžet, zato mi hoćemo prije usvajanja budžeta da ovaj zakon prođe da bi onda to sve mogli ukomponovati.

Ja mislim da sam vam dovoljno pojasnio, ako treba još. I još jednom vas molim da što se tiče ovo oko plaća da ovo usvojite. O drugom nisam ništa govorio.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine zamjeniče. Imamo prijavljenog gospodina Slavka Jovičića.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, poštovane kolege iz nevladinog sektora, vi najviše ovo pratite i naravno ovi iz medija, jer vama je najvažnija stavka kolike su plate i to je dobro i treba da to stalno držite u fokusu.

Prva rečenica, kako reče zamjenik ministra, pitam vas zašto je ovo osjetljiva materija? Ovo jest teška, ali zašto osjetljiva? Sve ovdje treba biti transparentno. Nema ništa osjetljivo ovdje, jer ovdje nikog neće ubiti 5.000 maraka nego će mu, nego će mu donijeti ogromne

prihode u odnosu na ovu sirotinju i bijedu koji nemaju od čega da žive. Dakle, ne može biti osjetljiva.

Vi znate, gospodine zamjeniče, da ste vi ovdje stalno na parlamentu i još možda neko od vaših kolega; ja se vama zahvaljujem jer drugih nema, i ne može se ovdje samo po dvije stavke govoriti. Hajde, *usvajanje Zakona o platama u institucijama BiH*, to je ovaj parlament zaključkom vas obavezao da vi to pripremite, pa evo čekaćemo i te rokove, ali kod pod b) ste stavili - *osnivanje svih komisija koje je osnovao Savjet ministara u BiH u prethodnom sazivu, izvještaj o razlozima za njihovo osnivanje i troškovima za njihov rad*. I mi smo čuli, zahvaljujući gospodinu Bahtiću i njegovoj Komisiji za finansije i budžet, šta se tamo radilo: 100 predviđeno zaposlenih, njih 60 zaposlili, pa onda dijelite ovim komisijama, ali ako pratite da sam ja na svakoj sjednici postavljao poslaničko pitanje, i sutra ću ga postaviti, o privilegijama svih ljudi u Savjetu ministara, počev od sekretarica, savjetnika, pomoćnika, gdje je najviše odliv sredstava, od mobilnih telefona, vozila i da mi kažete jednom koliki je vaš vozni park u svim institucijama. Dakle, ne samo u Savjetu ministara i u ministarstvima nego svim institucijama koje su diče da su državne. I vi to nikad niste uspjeli da dostavite meni, ali ja ću to stalno tražiti, barem, zbog medija da se tamo vidi, jer vi znate, evo u Parlamentu imaju predsjedavajući, zamjenici predsjedavajućih pravo na vozača i niko drugi od poslanika nema nikakve privilegije. Ali u medijima ćete uvijek naći kako eto mi svi imamo, a svaki vaš savjetnik, pomoćnik, i ne znam ko već tamo sve, ima vozilo službeno ove države, mobilni telefon i da ne nabrajam sve te stvari jer sam to bezbroj puta ponovio i opet ću sutra ponoviti i stalno ću ponavljati.

Dakle, da ih, kad ove plate budete sve definisali, naravno da one trebaju biti u bruto-iznosu, da mi i odgovorite na ovo jer morate dati rješenje i za ovo. Nije, što bi narodski rečeno, bio dobar fol da kažete nekom je plata 600 maraka pa će se on sad ... a on dobio 3.600 na vozilu, gorivu, mobilnom, odvojenom životu i ne znam čega i niko mu to nigdje nije uračunao. Zato vi, gospodo, ako mislite da uvedete red u svim institucijama, onda morate prvo da počete od sebe, dakle od vaših ministarstava, institucija koje ste vi napravili i ovih nesretnih komisija koje su same sebe izmislile, a oni tamo profesionalno primaju platu. Dakle, one su na grbači ovog naroda i na grbači poreskih obveznika. Zato vas molim, kao odgovornog čovjeka, da to ozbiljno uzmete u razmatranje i da vam ovo ne bude osjetljiva tema nego da vam bude ovo vrlo jednostavna tema, naravno sa dosta problema oko rokova, jer vi znate, gospodine zamjeniče, da nas očekuje rebalans Budžeta. Vi ćete svi navaliti i sve institucije, svakom od vas treba para, ali vi nećete nikako nama dati informaciju čime ste vi opravdali ovo do sada što ste dobili od Budžeta. Ko je to potrošio, u koje svrhe, zašto je to sve urađeno i zbog čega?

Zato vas ja molim da vi to uradite, pa da onda cjelovitu informaciju dostavite Parlamentu, prije naravno usvajanja budžeta, jer će onda biti jagma za pare, a to, fala bogu, Bahtić neće dati, jer ja znam kako će on to uraditi i da uvedete tamo, ponavljam stalno, red kod sebe. Kad uvedete red kod sebe, onda ćete dobiti podršku od nas i neće onda biti, koju god stranicu otvorite novina, televiziju - oni tamo u Parlamentu ništa ne rade, svađaju se, visoke plate, a evo da ne branim i jesu visoke u odnosu na druge kategorije. Ali su najvisočija primanja, ne plate, kod vaših raznih tamo savjetnika koje ste tako doveli bez sistematizacija, jer ste vi to napravili tako i mi ne možemo uticati da li vi možete imati tri savjetnika, 14, 140 ugovora o djelu neke komisije, koga angažujete – eksperte tzv. – jer ovdje

je prepuna Bosna eksperata, jer vam je dovoljno samo da se javi da je ekspert za nešto, uzme pare od ove države, a njegov rezultat je nula. Mi samo ćemo opet tražiti neku mapu puta da se izvučemo od vaših eksperata koje vi angažujete. Zato vas ja molim da ozbiljno uzmete u obzir i da nas ovi ne napadaju iz nevladinog sektora.

A evo, ja vas molim stalno još više vršite pritisak i napadajte, ali nađite koga ćete napadati, ne nas ovdje, ne branim ni nas – kad smo i mi krivi, nas još više.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Nanić.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se.

Gospodine predsjedavajući, članovi vlade, kolegice i kolege zastupnici, ja sam htio samo par stvari ovdje pomenuti kroz ove dvije informacije. S obzirom da je inicijativa za uvođenje reda, moglo bi se reći, u ove dvije oblasti potekla upravo iz poslaničkih klupa i da smo zadužili Vijeće ministara da određene aktivnosti pokrenu, dobili smo pisan materijal koji nam ukazuje na to u kom pravcu bi to trebalo ići. Iz ovih rasprava danas, iz ovog materijala zaista se vidi jedna nemoć, zaista se vidi jedna nemogućnost da se neke stvari ili puno problema u uvođenju reda u određene stvari i onda se postavlja pitanje zaista ko to upravlja ovom državom, a, s druge strane, i ko je odgovoran za stanje u državi i po ove dvije oblasti još pored stotinu drugih koje imaju.

Ovdje su pomenute dvije, kratko ću se osvrnuti na ove dvije informacije. Znači, mislim da bi bio zaista ambiciozan plan što je rekao nama ovdje zamjenik ministra da bi bila primjena zakona o plaćama u 2008. godini. Ako je sada septembar mjesec, ako treba donijeti zakon, biti objavljen, ostali akti koji trebaju biti provedbeni, ja sumnjam da je to moguće uraditi sa primjenom od 1. januara 2008. godine. Svakako, pozdravljam inicijativu i namjeru da se donese zakon o plaćama u institucijama BiH, on nama treba i na taj način ćemo uvesti red, na način kojim će biti rješenja moguća i u skladu sa evropskim principima.

Sljedeće ovdje, iz ove druge informacije vezano za povjerenstva, komisije ili ne znam kako ih već nazvati, iz ove informacije (71) se vidi, i Vijeće ministara nama nudi opet istu situaciju kao što je bilo u ovim prije, *da će Vijeće ministara*, znači, čitam zadnji red negdje otprilike, *donijeti odluku koja će biti razmatrana na narednoj sjednici Vijeća ministara*. U tom pravcu, ja bih predložio ... da to ne bude odluka koju će donijeti Vijeće ministara nego da se, s obzirom na dosadašnja vrlo negativna iskustva u broju tih komisija, načinu plaćanja i ostalog – da se ta tematika uredi zakonom i dostavi Parlamentu na usvajanje. U tom pravcu, ja bih predložio poslanicima znači da podrže moj prijedlog, znači da odluku, da ne bude to odluka o formiranju i kriterijima itd. nego da to bude tretirano zakonom koji će Parlament usvojiti ili ne usvojiti.

Zahvaljujem.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo, gospodine Naniću. Evo, na ovaj način smo zaključili raspravu i o ovom pitanju. Nema više prijavljenih diskutanata. Svrha je bila da dobijemo informaciju od Vijeća ministara šta se radi na realizaciji ova dva zaključka koja smo mi ovdje usvojili prilikom usvajanja Budžeta. Iz rasprave ... proizilazi spremnost da se informacije prime k znanju, da se izrazi nezadovoljstvo informacijom koja govori o

Izvolite, gospodine Križanoviću, ma izvolite, pa digli ste ruku.

JOZO KRIŽANOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

E, pa ja neću da završim. Izvolite, pa ćemo onda završiti. Ja hoću da zaključim tačku, izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

/ne čuje se/ ... zaključke.

BERIZ BELKIĆ:

Pa nemam ga.

BRANKA TODOROVIĆ:

Evo ga, evo ga sad stiže. Izvinjavam se.

BERIZ BELKIĆ:

Evo sad stiže, eto sad stiže.

Dakle, zaključujući raspravu konstatiram da ipak imamo prijedloge zaključka i još su neki ljudi u raspravi pominjali neke inicijative i zaključke. Evo, ja vjerujem da ... i gospodin Nanić sad piše prijedlog zaključka, evo ja ću sačekati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Novaković.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Novaković također, jel'?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, ja sam shvatio da raspravljamo, prvo: Informaciju pod a). Bili smo vodili raspravu i pod a) i pod b).

BERIZ BELKIĆ:

Jedinstvenu smo raspravu vodili, gospodine Novakoviću. Zaista nije bilo nikakvog razloga da vodimo odvojenu raspravu, jer su to stvari vezane jedna za drugu.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Dobro, evo ja neću voditi.

BERIZ BELKIĆ:

Meni je jako žao ako sam vam uskratio, ali evo, vi izvolite ako želite nešto reći ... i pod b), evo izvolite dok ...

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja neću voditi raspravu pod b)

BERIZ BELKIĆ:

...kolege pišu prijedloge zaključaka.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja ću predložiti zaključak pod b). Nisam znao da smo vodili raspravu, pa ću predložiti zaključak, bez obzira što nisam vodio raspravu. Dakle, Prijedlog zaključka je - da se Informacija o komisijama Savjeta ministara BiH koje su osnovane u periodu januar 2003. – februar 2006. vrati Savjetu ministara radi dopune dostavljene tabele sa kolonom naknade članovima komisija, jer suština jeste zaključka našeg bila ovdje da se dostave i upoznamo sa naknadama za rad u komisijama, a ne sa tim zašto komisije, zašto se ne može utvrditi kolike su naknade.

BERIZ BELKIĆ:

Momo, ako si pratio gospodina Križanovića šta je kroz svoju diskusiju predlagao, njihov zaključak 2. također glasi - da Zastupnički dom ne prihvata Informaciju o razlozima i troškovima osnivanja komisija koje je formiralo Vijeće ministara BiH jer ne sadrži tražene relevantne podatke. Ne znam da li te to zadovoljava, možda?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa dobro, hajte ako

BERIZ BELKIĆ:

I pod 3.

- Obavezuje se Vijeće ministara da Informaciju dopuni i dostavi ovom domu do sljedeće sjednice.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja sam, pa dobro u redu, evo hajde da ja prihvatim to, iako nije isto vratiti. Znači da će, da to podrazumijeva ponovno dostavljanje, a ovo odbijanje znači da je nismo prihvatili. Ali dobro, nema veze, evo, ja se prihvatam ovoga.

BERIZ BELKIĆ:

I ovdje se traži da se dopuni, vjeruj mi ...

Evo, dok gospodin Nanić ne pripremi prijedlog zaključaka, evo dozvolite mi, jeste li na sto vi dobili ono što je gospodin Križanović dobio. Ako niste, dakle Jozo Križanović ...

BRANKA TODOROVIĆ:

Šta čekaju, pobogu!

BERIZ BELKIĆ:

...Savo ne treba ni dijeliti, evo ja ću pročitati. Molim vas, pročitat ću ja. Dakle, Jozo Križanović predlaže sljedeće:

1. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH izražava nezadovoljstvo zbog velikog kašnjenja u donošenju *Zakona o plaćama u institucijama BiH*.

2. Zastupnički dom ne prihvata Informaciju o razlozima i troškovima osnivanja komisija koje je formiralo Vijeće ministara BiH jer ne sadrži tražene relevantne podatke.

3. Obvezuje se Vijeće ministara BiH da ovu informaciju dopuni i dostavi ovome domu za sljedeću sjednicu do kraja rujna 2007. godine.

Hoćemo li ići jedan po jedan zaključak, dakle idemo. A šta?

HUSEIN NANIĆ

/nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:

A šta ćete reći o tački 2? Ovo su, ovo je prijedlog.

HUSEIN NANIĆ:

/ne čuje se/ ... ima jedan problem. Šta smatrate pod komisijama koje je oformilo Vijeće ministara? Morate znati. Imaju komisije koje formiraju ministarstva, agencije, direkcije ... Dal' hoćete sve, il' samo što je Vijeće ministara, što je veoma bitno.

/zajednička diskusija/

HUSEIN NANIĆ

Jer, ima duplo više komisija koje su ministarstva, agencije osnovale nego što je Vijeće ministara.

BERIZ BELKIĆ:

Pa zar su oni, imaju, smiju osnovati to bez saglasnosti Vijeća ministara. To treba urediti drugačije.

BRANKA TODORVIĆ:

Ovo je katastrofa.

BERIZ BELKIĆ:

Ne mogu bez vaše saglasnosti. Ali dobro, dobro. Molim vas da se mi dogovorimo. Idemo jedan po jedan zaključak. Idemo jedan po jedan zaključak.

Pod 1.

- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine izražava nezadovoljstvo zbog velikog kašnjenja u donošenju *Zakona o plaćama u institucijama BiH*. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

25 “za”, jedan “protiv”, tri “suzdržana”, dovoljna entitetska većina – konstatiram da je Prijedlog zaključka br. 1 usvojen (gospodina Križanovića).

Idemo na zaključak 2.

- Zastupnički dom ne prihvata Informaciju o razlozima i troškovima osnivanja komisija koje je formiralo Vijeće ministara BiH jer ne sadrži tražene relevantne podatke.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte, glasajte sad!

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Otkad se informacija prihvata?

BERIZ BELKIĆ::

Molim vas, suzdržite se ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Otkad se informacija prihvata?

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, suzdržite se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Informacija se prima k znanju.

BERIZ BELKIĆ:

Milorade, dobro. Imamo još 3. zaključak:

- Obavezuje se Vijeće ministara BiH da ovu informaciju dopuni i dostavi ovome domu za sljedeću sjednicu do kraja rujna 2007. godine.

Molim vas, pripremite se zaglasanje.

Glasajte sad!

28 “za”, jedan “protiv”, jedan “suzdržan”, dovoljna entitetska većina – konstatiram da je i treći prijedlog zaključka gospodina Križanovića, vezan za ove informacije, usvojen.

Imamo još Prijedlog zaključka gospodina Nanića. Gospodine Naniću, biste li mi dostavili da ga ja pročitam poslanicima. Molim.

HUSEIN NANIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Pa pročitat ću ga ja. Dajte ga, pročitat ću ga.

HUSEIN NANIĆ:

Hoćete se moći snaći?

BERIZ BELKIĆ:

Hajte, evo da idemo i na ovu varijantu. Evo, gospodin Nanić će pročitati svoj Prijedlog zaključka. Molim vas, malo pažnje.

Izvolite, gospodine Naniću.

HUSEIN NANIĆ:

- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH zadužuje Vijeće ministara da pripremi i u parlamentarnu proceduru, u roku od 30 dana, uputi prijedlog zakona kojim će se precizirati kriteriji za formiranje i rad komisija i drugih radnih tijela iz nadležnosti Vijeća ministara i ministarstava u BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Pa valjda bi to trebalo ovim zakonom o platama urediti i tu oblast, gospodine Naniću.

HUSEIN NANIĆ:

Ovo je nešto, ovo je ...

BERIZ BELKIĆ:

Ja molim ministra Kasumovića da ima na umu ovo o čemu govorimo. Dakle, sama činjenica koja govori da agencija može ili neka direkcija itd. mimo saglasnosti Vijeća ministara osnivati komisije, plaćati komisije, govori da tu oblast treba urediti zakonom i mislim bi bilo logično da ovim osnovnim zakonom o platama uredi i sva druga davanja koja imaju karakter ugovora o djelu, karakter plaćanja poslova iz redovnih djelatnosti itd., bez obzira što se radi o zakonima itd. Ja mislim, ja mislim da to, ne znam šta vi mislite o tome.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

A evo, ako vi insistirate, ako vi insistirate, naravno ja ću staviti. Jeste, o.k. Molim vas, molim vas, jeste li shvatili Prijedlog zaključka.

HUSEIN NANIĆ:

Vijeće ministara u ovom aktu predlaže da će to donijeti odluku, donijet će odluku Vijeće ministara o formiranju kriterija. Ja predlažem da to ne bude odluka, da to bude zakon.

BERIZ BELKIĆ:

Da se reguliše zakonom, da li ovim o platama ili posebnim.

HUSEIN NANIĆ:

Da se to definiše zakonom, jeste.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, jesmo li razumjeli Prijedlog zaključka kojeg predlaže gospodin Nanić. Molim vas možemo li se izjašnjavati? Pripremite se, molim vas, za glasanje o Prijedlogu zaključka gospodina Nanića kojeg je ovdje nama pročitao i pojasnio.

Glasajte sad!

Dakle, da se ova oblast zakonom uredi, a ne odlukom.

19 „za“, a jedan „protiv“, devet „suzdržanih“, bez dovoljne entitetske većine iz RS; slijedi usaglašavanje. Usaglašavat ćemo se u Poslovnikom predviđenom roku, ne sada.

Dakle, na ovaj način smo okončali i

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Ma naravno sve može, Slavko. Demokratija.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja se izvinjavam zaista, ja sam pogriješio što nisam najavio da će ovo biti zaključak ono što sam se obraćao i tražio od zamjenika ministra da se uradi. Pa, ako mi dozvolite da ga ja pročitam, vi ga stavite na dnevni red, hoće li se usvojiti ili neće.

BERIZ BELKIĆ:

Ne dozvoljavam.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja se samo izvinjavam što nisam predložio čitav zaključak.

BERIZ BELKIĆ:

Ne dozvoljavam, zaključio tačku dnevnog reda, žao mi je bit će prilike.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Vi ste taman ste rekli zaključujem, a ja upao.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam taman zaključio. Sjedite, gospodine Jovičiću, zaključio i meni je žao. Popravit ćemo to na drugi način.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Dobro, ja ću ih stalno pritiskati, pa će onda za nas biti teret i ostavljam gospodinu Živkoviću, pa će to raditi.

BERIZ BELKIĆ:

Tako je. Ti piši, ja ću tegliti, ja ću tegliti.

Dobro, idemo na tačku 33.

Ad. 33. Razmatranje Informacije o stanju i trendovima na tržištu rada BiH od juna 2006. do juna 2007. godine, s posebnim osvrtom na utvrđivanje strategije na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, za ovu tačku dnevnog reda uspjeli smo pribaviti Informaciju o stanju i trendovima na tržištu rada BiH koju je sačinila Agencija za rad i zapošljavanje BiH, na zahtjev Ministarstva civilnih poslova koje je, na neki način, stalo iza ove informacije i o čemu smo obaviješteni pismeno. Evo dakle, za ovo toliko.

Otvaram raspravu. ... Prijavio se gospodin Križanović. Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane kolegice i kolege, Klub SDP-a ima jednu zaista neizbježnu obavezu sada u dva sata. Ja bih molio za razumijevanje, ukoliko se možemo dogovoriti o pauzi jedan sat.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam najavio pauzu od 14,00 do 15,00.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Mi bismo u 14,00 morali biti na tom mjestu, pa bismo morali malo.

BERIZ BELKIĆ:

Niko vam ne brani, hajte, vaše je pravo.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Može i tako, samo da se evo zna da ne napuštamo ...

BERIZ BELKIĆ:

A vi hoćete svi, da svi idete.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

...sjednicu nego, evo, htjeli smo da i vi imate razumijevanja, ako može deset minuta ranije nego što je planirano, evo to je ta.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, mi ćemo. Je li to vi govorite zbog ove tačke dnevnog reda?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ne, pa mi moramo napustiti salu.

BERIZ BELKIĆ:

Pa bit će pauza, nema problema. Ma napustite, nije problem.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala vam, hvala na razumijevanju, međutim ...

BERIZ BELKIĆ

Šta?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

...na takvo razumijevanje, ja u ime kluba tražim pauzu.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite pauzu.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Koliko pauza?

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Maksimalno po Poslovniku.

BERIZ BELKIĆ:

Po Poslovniku. Izvolite do 30 minuta. Izvolite, pauza 30 minuta. Nastavlja se pauza od 14,00 do 15,00. Izvolite, gospodo. Ne, ne, sve je uredu.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

Nastavljamo rad. Da vas podsjetim: na tački smo 33. *Razmatranje Informacije o stanju i trendovima na tržištu rada BiH od juna 2006. do juna 2007. godine, sa posebnim osvrtom na utvrđivanje strategije na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja.*

Ja sam, da vas podsjetim, rekao da smo u međuvremenu kontaktirali sa Vijećem ministara, resornim ministarstvom i od Agencije za zapošljavanje BiH dobili smo jedan materijal kojeg je Ministarstvo podržalo i mi smo vam ga dostavili kao jednu vrstu podloge za današnju raspravu. Evo, otvaram raspravu o ovoj tački dnevnog reda. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Hoćemo li imati uvodne napomene ...? /nije uključen mikrofoni/.

BERIZ BELKIĆ:

Pa evo, Denise, imamo čovjeka iz Agencije za zapošljavanje, ako se slažete, ministra nemamo. Ali evo, imamo čovjeka zamjenika, mislim direktora ili pomoćnika iz Agencije za zapošljavanje. Evo, ako će pomoći da čujemo. Slažete se, evo izvolite, izvolite izađite, izađite.

Molim vas, sam se predstavite poslanicima, ja vas znam, ali evo predstavite se.

ASIM IBRAHIMAGIĆ:

Ibrahimagić Asim, pomoćnik direktora Agencije za rad i zapošljavanje BiH. Mi smo uradili jednu kraću Informaciju o stanju tržišta rada u BiH za period juni 2006.- juni 2007. godine. I uradili smo šta su to strateški potezi koje bi trebalo uraditi u oblasti tržišta rada kako na domaćem tako i na međunarodnom planu. U Informaciji imate podatke u ovom izvještaju koji smo mi uradili, znači podaci koji su u to vrijeme bili dostupni i u saradnji, znači, sa entitetskim statističkim zavodima i našim podacima, mi smo napravili ovu

informaciju koja objektivno, na jedan nepristrasan način, pokušava da prezentira kakvi su sadašnji rezultati u ovoj oblasti.

Stopa nezaposlenosti je i dalje visoka, broj zaposlenih se povećava, broj nezaposlenih opada. Nisu to iznosi koji bi mi svi rado očekivali, međutim ono što je vrlo interesantno i što ja želim danas ovdje naglasiti: 2002. godine institucije iz oblasti rada, zapošljavanja, znači dva zavoda za zapošljavanje, Federalni zavod za zapošljavanje i Zavod zapošljavanja RS su u 2002. godini posredovali u zapošljavanju 22 hiljade lica; 2004. su posredovali u zapošljavanju 43 hiljade lica; 2005. su posredovali u zapošljavanju oko 48 hiljada lica. Prošle godine taj iznos je povećan skoro za 14 hiljada i prošle godine su posredovali u zapošljavanju 61 hiljadu lica.

Ono što sam ja uspio i želio da vas informišem šta se dešavalo u ovih sedam mjeseci ove godine: u sedam mjeseci ove godine institucije iz oblasti zapošljavanja su posredovale u zapošljavanju sa sedmim mjesecom ove godine – 55 hiljada ljudi. A prošle godine je bilo za čitavu godinu – 61 hiljada. Svi pokazatelji koji u 2006. i 2007. pratimo pokazuju rast zaposlenosti, pokazuju da se u BiH ipak ostvaruje ekonomski razvoj, posebno u razvoju malih i srednjih preduzeća. Došlo je do transfera tehnologija, došlo je do otvaranja radnih mjesta koja su bazirana na kvalitetnoj osnovi. Kad govorimo o radnim mjestima na kvalitetnoj osnovi, to su radna mjesta koja nisu kratkotrajna. Znači, radi se o otvaranju radnih mjesta gdje radnik može da radi pet, šest i više godina. To su sve pozitivne karakteristike koje se ipak dešavaju u BiH.

Mislim da je došlo vrijeme da svi ovi pokazatelji i svima nama daju snagu da se ipak dešavaju pozitivne promjene po pitanju ekonomskog razvoja. Za očekivati je, ovo su vam podaci bez ovog sad projekta borbe rada na crno u Federaciji, znači te podatke mi ćemo dobiti sa mjesec dana zakašnjenja dok prođu kompletnu proceduru, tako da, kad dođu ti podaci, oni će biti vrlo interesantni. Kakve ćemo imati podatke krajem septembra i oktobra? Mislim da će sa programom i projektima borbe protiv rada na crno pokazatelji u oblasti zapošljavanja stvarno biti zapanjujući i jako pozitivni. Prema tome, nisu oni sad nastali ni kao jedna prisila koju smo proveli u oblasti borbe rada na crno, ovi su pokazatelji kvalitetni i oni i bez borbe rada na crno pokazuju izuzetan rast zaposlenosti naših ljudi i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta.

Pri ovome, kad bi sadašnju situaciju obračunali matematički na način klasičan, onda bi stopa već bila sad 36%, sa ovim rezultatima, ako budemo imali prave informacije u borbi protiv rada na crno i prema predviđanjima i informacijama s kojima raspolažemo o cifri od 41, četrdeset i jednu hiljadu novih radnika za očekivati je da bi ta stopa došla na 28%. Suštinski sve ovo što se dešava su izuzetno pozitivna kretanja tako da, ipak, zajednički rad daje pozitivne rezultate i definitivno BiH će ubuduće govoriti o sve većem broju otvorenih kvalitetnih radnih mjesta.

S obzirom da i na međunarodnom planu komuniciramo sa institucijama iz oblasti zapošljavanja – Republike Slovenije, Hrvatske, Austrije, Njemačke, Italije – i da imamo stalne komunikacije, predviđa se prelazak još tehnologija i proizvodnji u BiH. Nisu, nisu to baš tehnologije i proizvodnje kratkotrajnog karaktera, otprilike se radi o proizvodima visoke vrijednosti, a gdje cijena tržišta rada u tim zemljama više nije po cijeni konkurentna za profit

na tom proizvodu, tako da mi očekujemo krajem ove godine i početkom iduće godine transfer još nekih tehnologija otvaranja nekih novih kapaciteta u BiH, jer je ovdje još uvijek cijena radne snage mnogo niža.

Što se tiče međunarodne aktivnosti, ja želim samo ovdje da napomenem – to nema u ovoj informaciji da Agencija za rad i zapošljavanje BiH učestvuje na svim međunarodnim skupovima i članica je asocijacija: Svjetske nacionalne asocijacije, svjetskih nacionalnih službi za zapošljavanje, članovi smo WAPES-a, saradujemo sa Međunarodnom organizacijom rada, uključeni smo komplet u reformu tržišta rada zemalja Jugoistočne Evrope, a sve u cilju pripreme BiH sa drugim državama za ulazak u EU. U tom kontekstu smo prepoznatljivi, konstruktivni i kroz sve te odnose Agencija je u prošloj godini inicirala i potpisivanje dva sporazuma o zapošljavanju radnika iz BiH u Republici Sloveniji, u Republici Hrvatskoj koji su u procedurama kod dotičnih država.

Ne znam kakav ćemo tu poseban rezultat napraviti, ali želim da vas informišem da deset zemalja koje su ušle u EU 2005. i dvije zemlje Bugarska i Rumunija koje su ušle 2007. godine dobili su svi ograničenje u oblasti tržišta rada. Znači, sve te države imaju ograničenje u slobodnom pristupu njihove radne snage ... radnom tržištu EU. Znači, to je jedina oblast što je EU još uvijek zaštitila, oni su to zaštitili u narednih pet godina. Ove godine u maju oni su snimili kakvo je stanje u oblasti tržišta rada i kakvi su udari radne snage iz deset zemalja koje su ušle 2005., napravile na tržište rada njihovih država i dalje je ostala zabrana naredne tri godine. Ostavljeno je samo pojedinim državama mogućnost da samostalno odlučuju i da sklapaju sporazume sa drugim državama, da uvoze radnu snagu kvalificiranu i stručnu koju oni nemaju na svom tržištu rada, tako da ni BiH u tom kontekstu ne može s nekim posebnim sporazumom steći zainteresiranost bilo koje jače evropske države da bi sa njima mogla napraviti sporazum o zapošljavanju ... naših radnika. Ono što činimo u razgovorima ... sa institucijama iz oblasti zapošljavanja je pokušaj da naši radnici koji su sada zaposleni u tim državama – da rade u skladu sa zakonima tih država, da ne budu maltretirani od poslodavaca, da ne rade u tim državama nacрно i da pokušavamo našim radnicima obezbijediti ravnopravan tretman kao što imaju i domaći radnici u tim državama. Ono što je konačno vrlo važno da napomenem je to da smo u saradnji sa delegacijom Evropske komisije i u saradnji kroz Pakt stabilnosti za Jugoistočnu Evropu dobili sredstva – ne mi nego država BiH – da definitivno, uz pomoć stranih eksperata, da BiH dobije dugoročnu strategiju zapošljavanja, kroz nju i entiteti moraju raditi dugoročnu strategiju zapošljavanja, akcione programe zapošljavanja, ali koji će biti usklađeni sa Evropskom strategijom zapošljavanja, Amsterdamskim ugovorom zemalja EU i Lisabonskim smjernicama zemalja EU. Znači, bit će strategije urađene tačno u kontekstu pravila, smjernica i odluka EU koje važe za njihove države. Mislim da će to 2008. kada bude bila gotova strategija u nekom nacrtu o kojem se nadam da ćete i vi razmatrati, raspravljati i dati svoj doprinos u svemu tome. Mislim da će BiH definitivno dobiti i dokumente koji će biti primjenljivi u ovoj oblasti i koji će nam svima pomoći da u oblasti tržišta rada i socijalne politike dođemo do približavanja i harmoniziranja naših standarda sa standardima koji važe u EU i da će to biti jedan veliki doprinos bržem priključenju BiH EU. To bih ukratko.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo. Zahvaljujem se gospodinu Ibrahimoviću, pomoćniku direktora Agencije za zapošljavanje BiH. Evo, nadam se da je i ovo bio doprinos i podloga za raspravu.

Izvolite. Imam prijavljene: Denis Bećirović, Selim Bešlagić, Jerko Ivanković.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Evo, prije svega želim izraziti zadovoljstvo da imamo priliku da razgovaramo o ovoj temi danas na ovoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta. I podsjećam da sam u ime Kluba SDP-a ovu tačku predložio 13. juna ove godine i evo da je ona napokon i došla na dnevni red Parlamenta.

Pitanja zapošljavanja, otvaranja novih radnih mjesta, smanjenja siromaštva u BiH, jesu goruća pitanja u našoj zemlji i zaslužuju sasvim sigurno da se u formi da li ovakve jedne informacije ili možda u budućnosti izvještaja razmatraju minimalno svakih šest mjeseci u ovom parlamentu. Mislim da bi bilo dobro ubuduće, kada budemo imali ovakve teme, bilo bi dakle dobro pozvati i predstavnike sindikata, jer vjerujem da bi i oni voljeli prisustvovati ovakvim raspravama, ali imali bi vjerovatno i šta reći u vezi sa ovom temom.

U svakom slučaju, pitanje rješavanja nezaposlenosti je jedno od najvažnijih pitanja u ovoj zemlji. U razvijenim zemljama vlade padaju ili opstaju u odnosu na rezultate koje postignu u ovoj oblasti. Kod nas već duži period to nije glavna i dominantna tema, nažalost. I sve one države koje su uspješno rješavale problem nezaposlenosti, prije svega, kao prvu mjeru preduzeli su jedan mnogo ozbiljniji tretman po ovom pitanju. Visoka stopa nezaposlenosti, nepostojanje akcionih planova zapošljavanja, neaktivnost institucija mjerodavnih za provođenje mjera na tržištu, nedostatak kvalifikovanih kadrova za problematiku tržišta rada, nepovoljna kvalifikacijska struktura itd. samo su neki od razloga zašto o ovoj temi treba mnogo ozbiljnije govoriti.

Također, želim reći da postojeći trend rasta broja nezaposlenih se nažalost i dalje nastavlja. Primjera radi, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje, broj nezaposlenih u aprilu 2006. godine iznosio je 512.052 nezaposlena, a u aprilu ove godine 532.834 nezaposlena. Dakle, nastavak ovakvih trendova govori da BiH prijeti da u naredne četiri godine izgubi još četiri godine, pri čemu će cilj o povećanju one zaposlenosti za 150 hiljada koja je ponuđena u onoj građanskoj platformi ostati u tom slučaju samo iluzija. Prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje, registrovana stopa, odnosno registrirana nezaposlenost u BiH, vidi se da imamo evidentno povećanje broja nezaposlenih. I ako krenemo od 2003. da uzmemo prema ovim tabelama koje su objavljene u Agenciji za rad i zapošljavanje: od 453 hiljade nezaposlenih u 2003., mi sada u četvrtom mjesecu 2007. imali smo 532.834 nezaposlena ili, da tako kažemo, blizu 80 hiljada novih nezaposlenih u BiH – 1,6 miliona radnosposobnih građana BiH je u ovoj zemlji ekonomski neaktivno i to se može vidjeti iz podataka također Agencije za statistiku BiH.

Iz Informacije koja je dostavljena od strane Vijeća ministara, vidi se da samo u Federaciji BiH u posmatranom periodu došlo je do povećanja od 20 hiljada novih nezaposlenih. Da budemo poštteni, odgovornost vlasti u Federaciji vjerovatno je i veća kada

je ovo pitanje, kada je riječ o ovom pitanju, iz prostog razloga što se tu, hajde da kažemo, od početka 2003. pa do današnjeg dana nije ništa mijenjalo kad je riječ o strukturi vlasti.

Šta su uzroci ovakvog rasta nezaposlenosti u BiH? U ovoj informaciji, između ostalog, stoji da je to otpuštanje radnika po osnovu stečaja, likvidacije, rad na crno, primjena zakona koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti itd. Međutim, ono što ne stoji u ovoj informaciji, a trebalo bi, je da na rast nezaposlenosti u BiH itekako utiču i sljedeći faktori; prvo, zato što ovo pitanje nije u fokusu pažnje vlasti u ovoj zemlji i, drugo, vrlo teška i zabrinjavajuća politička klima koja apsolutno ne pogoduje razvoju ekonomije, razvoju malih i srednjih preduzeća itd. I te ocjene, bez obzira da li se kome sviđele ili ne, trebalo bi ugraditi sasvim sigurno u ovu informaciju. Jer strani investitori sigurno neće dolaziti u nestabilnu državu, u kojoj bujaju unutarnji sukobi, to se jednostavno ne može ublažiti nikakvim poreskim olakšicama, nikakvim zakonima, s obzirom na razorne efekte koje na investitore ostavlja takav nered u državi.

U ovoj informaciji koju smo dobili, moram reći, kada sam predlagao da se ova tačka uvrsti u dnevni red, namjerno sam je formulisao tako da damo jedan poseban osvrt na definisanje međunarodne strategije na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja. I ovdje u ovoj informaciji koju smo dobili od strane Vijeća ministara, vi možete svi da vidite da se ovdje konstatuje da na nivou BiH ne postoje strateški dokumenti u ovoj oblasti, ne postoji strategija zapošljavanja, ne postoji akcioni plan zapošljavanja u BiH. Dakle, sve ... to što stoji u ovoj informaciji i onda, kada to imamo u vidu, onda ne možemo očekivati bolje rezultate od onih koji su tu.

Dakle, mi možemo i kao poslanici posmatrati da se i ono šta su nadležnosti države BiH da se jednostavno zanemaruju i oduzimaju. Šta rade ljudi u državnim organima ove zemlje? Da li je takva jedna situacija možda neke i osokolila, da i ono što su postale nadležnosti države, pokušavaju da oduzmu kao nadležnosti države. Kakav je ambijent za otvaranje novih radnih mjesta, za nove investicije? O tome nema informacija u ovoj informaciji, ali nije zgoreg za ovu raspravu podsjetiti na neke zabrinjavajuće činjenice. Direktne strane investicije po glavi stanovnika u BiH značajno su manje nego u susjednim državama. U vezi sa ambijentom za investicije, Svjetska banka je nedavno objavila vodič za poslovanje za 2007. godinu i od ukupno 175 zemalja, BiH je sa 91. pala na 95. mjesto.

Zabrinjavajući su rezultati i kad je riječ o registriranju imovine, gdje je BiH na 130-om, na 139-om mjestu. Kad je riječ o pokretanju biznisa, BiH je na 141-om mjestu; i na razočaravajućem 160-om mjestu kada je riječ o vremenu potrebnom za izdavanje dozvola za poslovanje koje u prosjeku u ovoj zemlji iznosi 447 dana. Kada imate te podatke, onda vam je jasno zašto strani investitori ne dolaze u BiH, odnosno zašto ne dolaze strane investicije u onom obimu u kojem bi mogle da dolaze. No, da ne bi u ovom prvom izlaganju previše širio raspravu, ja ću predložiti i nekoliko zaključaka.

Prvo predlažem: *da zadužimo Vijeće ministara BiH da redovno svakih šest mjeseci dostavlja informaciju Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH o stanju i trendovima na tržištu rada u BiH.*

Mislim da to ima smisla da barem jednom u šest mjeseci sagledamo ovo stanje i da na taj način pokušamo da u fokus pažnje svih organa u ovoj zemlji u ovom slučaju zakonodavnog organa pokrenemo ka onim životnim, egzistencijalnim pitanjima.

I drugi zaključak:

Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u roku od tri mjeseca pripremi i Parlamentu dostavi:

- a) Strategiju zapošljavanja u BiH, akcioni plan,*
 - b) Akcioni plan zapošljavanja u BiH i*
 - c) Strategiju na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja.*
- Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Za riječ se javio i Selim Bešlić.
Izvoli, Selime.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege,

bit ću ... kratak. Pokušat ću da budem kratak. Jer iz ove informacije sam pročitao što me obradovalo: naša Agencija za rad i zapošljavanje BiH je dala u ovom izvještaju da dobro surađuje sa entitetskim agencijama, što me raduje i ovaj izvještaj govori da se nešto može raditi ukoliko se dobro koordinira. Ja ne mogu govoriti da li su uslovi rada u ovim zavodima za zapošljavanje, kao što tako mi to zovemo, identični. Ali ponukan ovim izvještajem, dozvolite samo da kažem par mojih zapažanja kojih sam stekao analizirajući rad Zavoda za zapošljavanje u Federaciji BiH.

Kada uzmem – obišao sam i razgovarao s ljudima i ona karakteristika koja vlada u ovim zavodima – da je ovaj zavod, bar u Federaciji, bolje nazvati ne Zavod za zapošljavanje nego da je prije bolje zvati 'zavod za socijalno osiguranje i zdravstveno osiguranje' i zavod za davanje kredita za zapošljavanje privatnika' ili organizaciju koja to traži! O čemu se radi? Praktički, zavodi za zapošljavanja, u Zavodu za zapošljavanje javili su se ljudi koji možda i ne traže posao, oni traže socijalno osiguranje, socijalnu zaštitu. I, ako je na Birou za zapošljavanje, onda ima tu socijalnu zaštitu. Mislim da ovaj elemenat socijalne zaštite bi trebao da bude u centrima za socijalnu skrb, a ne u Zavodu za zapošljavanje. To je pod jedan.

Pod dva. U ovim zavodima imate dosta ljudi koji, kada bi se ovo odvojilo, znači zavod za rad kada bi se odvojio od ovoga socijalnog pitanja, mislim da bi se broj nezaposlenih evidentiran na biro izuzetno smanjio. Nažalost, mi smo pod dojmom da ... tu jednostavno ljudi nalaze svoju sigurnost, jer oni koji bi trebali se baviti ovim poslovima se ne bave. U Federalnom zavodu za zapošljavanje, za zapošljavanje kroz tzv. stimulisanje privatnika je izdvojeno u prošlom periodu 65 miliona maraka, kao kreditna sredstva. Znači, onaj koji je dobio taj kredit, trebao je da zaposli tog radnika na dvije ili tri godine, i nakon toga radnik opet ide napolje.

S druge pak strane, ja ću vam iznijeti jedan podatak da u Tuzlanskom kantonu danas ima potrebe za jedno između 150 do 200 varilaca i da nemate nijednog varioca na birou. Ja mislim da smo sa sredstvima Zavoda za zapošljavanje da smo išli na prekvalifikaciju i znači trajno traženje rješenja za te radnike mogli već danas da zaposlimo ovih 200 radnika. Hoću da kažem da faktički Zavod za zapošljavanje mora se opredijeliti, okrenuti ka tome da vrši prekvalifikaciju radnika za potrebe kakvo tržište sad traži. Ako uzmete strukturu nezaposlenih u BiH ovdje datu na trećoj strani: da je znači SSS 22, 49% i da je VK, KV 38,33%, to je skoro 50% od znači nezaposlenih 661 hiljade, skoro je pola. Znači, ta kvalifikaciona struktura, upravo prekvalifikacijom ove kvalifikacione strukture, ne upotpunosti, mi bi mogli da riješimo izuzetno veliki broj pitanja zaposlenosti, uz napomenu da danas iz inostranstva imate potrebu i zahtjeve upravo za ovim strukama kao što je limarska, bravarska, tokarska, govornik, zidarska itd. Znači, Zavod za zapošljavanje mora se preorijentisati ka tome da vrši prekvalifikaciju i jednostavno obezbjeđivanje radnih mjesta. Mislim da zato postoje mogućnosti, mislim da bi sad, danas, mi imali dosta više otvorenih mjesta, mislim da bismo na taj način mogli da smanjimo ono što se zove nezaposlenost.

Treća stvar koju sam zapazio i koja je veoma bitna ... je o aktivnosti u federalnom dijelu, znači Federacije BiH oko crnog tržišta. Prema zadnjim pokazateljima: oko 41 hiljadu je otkriveno radnika koji su radili nacрно. Ali za toliko se, koliko imamo informaciju, za toliko se nije smanjio broj radnika na Birou za zapošljavanje, što, drugim riječima, znači da negdje oko 10 hiljada prema pokazateljima radi nacрно, znači nije ni prijavljen na Birou za zapošljavanje, kao još jedan ... Prema tome, ovdje se radi o tome da aktivnostima ... koji se vode je dobra stvar ali to bi trebao biti sistem, sistem u državi BiH, da jednostavno to se ne može desiti, da se može javiti rad na crno onoliko koliko je to i u normalnim državama, ne znam, između 5 i 7%.

I još jedno zapažanje koje sam dobio: da i u Zavodu za zapošljavanje u Federaciji se nudi radnicima određena radna mjesta, ali oni koji su tamo jednostavno odbijaju ta radna mjesta i dešava se, naprimjer, da nekoga ponudite tri, četiri, pet puta da radi nešto, jest da nije u njegovoj kvalifikaciji, ali je bitno da ima posao i on odbije taj posao. Mislim da tu isto, također u ovoj strategiji zapošljavanja, mora se voditi računa da nekome ... da radi neki posao, ukoliko odbije tri puta, mora se donijeti određena mjera, ja bi rekao, povlačenja sa Biroa, tri, šest, pet, sedam mjeseci, ali jednostavno na taj način obezbijediti da se i jedna i druga strana smatraju obvezujućom u rješavanju pitanja nezaposlenosti.

Kada sam to sve izanalizirao, ja bih predložio neke stvari koje bi mogle da budu sugestija u izradi ovoga plana zapošljavanja, a to je, znači, prvo, da se krene da Zavod ide u odvajanje, ... ja bih rekao, socijalne kategorije iz Zavoda za zapošljavanje. Drugo, da prekvalifikacija bude orijentacija Zavoda za zapošljavanje u ovom dijelu i da ne bude kreditna institucija. Treće, da bi Zavod za zapošljavanje morao stupiti u kontakt sa institucijam školstva ili bolje rečeno školske institucije stupiti u kontakt sa Zavodom za zapošljavanje, pratiti potrebe tržišta radne snage i na taj način uspostaviti vezu između Zavoda za zapošljavanje i školskih institucija.

I na kraju, ono zadnje što sam primijetio. Znači, sačiniti u tom projektu zapošljavanja i ono što se zove kriterij. Da, ukoliko ne možemo prepustiti radnicima koji su bez posla da

može neprekidno odbijati ponuđeni posao za rad, znači napraviti određene kriterije. Mislim da bi to u skladu onoga što se priprema kao dokumentacija za politiku zapošljavanja na nivou BiH, a samim tim i entitetskim zavodima za zapošljavanje, moraju da bude sugestije da kod ovoga vodi računa o ovim stvarima.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Ivanković.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti, iz ove statistike vidimo da preko pola miliona ljudi u BiH danas mora tražiti nekoga ko će im osigurati ručak, doručak, večeru i ko će im osigurati da negdje prespavaju, iako su spremni i voljni da nešto rade. Na nama je tu jako velika odgovornost i vrijeme bi bilo da nešto po tom pitanju napravimo. Ja sam nedavno čuo jedan primjer kako razmišljaju ti ljudi. Jedan od ovih 500 tisuća je otišao u Njemačku da traži posao i vratio se za sedam dana kući i svi ga pitaju: Zbog čega si se vratio, kad si otišao tražiti posao? Pa kaže: Kad sam tamo došao kod njih je sve urađeno, nema se šta više raditi. Sjetio se da je kod nas sve neurađeno i ima neograničeno posla. I u biti je čovjek u pravu. Znači, imamo sve neurađeno, imamo pola miliona ljudi koji žele raditi samo im trebamo stvoriti uvjete da ti ljudi rade. Ja ne bih puno o ovoj temi trošio više vremena, jer vjerovatno i svi mi znamo puno toga šta bi trebalo napraviti.

Ja bih predložio jedana zaključak kojim ćemo - zadužiti Vijeće ministara da osigura uvjete u kojima će se stopa nezaposlenosti smanjivati makar za 0,5% mjesečno i nek nas o tome izvještavaju svaka tri mjeseca kako napreduju u tom pravcu i nadam se da ...

BERIZ BELKIĆ:

Hoćemo im dati kakve instrumente za to?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Mislim da Vijeće ministara ima jako puno instrumenata, a, za one za koje nema, ima i niže razine vlasti, nek otvore dijalog i nek motiviraju jedni druge, jer je odgovornost i na nižim razinama vlasti.

Toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Dalje se prijavio gospodin Bahtić. Samo da vidimo sa Novakovićem. Je li bila replika? Replika. Novaković: replika; pa Bahtić: diskusija.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja bih htio replicirati predlagачu zaključaka. Naime, ja ne znam jesmo li mi pobrkali ili nismo o kom se domu ovdje radi. Neki diskutuju kao da su u Federalnom parlamentu, a ne

u Parlamentu BiH. Evo, gospodo, ova oblast je potpuno jasna ... u čijoj se nadležnosti nalazi. Ja ne želim braniti Savjet ministara, ali tražiti od Savjeta ministara da dostavi akcioni plan zapošljavanja nema smisla. Jer jednostavno to on ne može da uradi. Pa čak ni strategiju zapošljavanja. A da ne pričam o predlozima kolege koji je rekao da treba u zavodima za zapošljavanje napraviti drugačiju podjelu, pa drugačiju sistematizaciju, pa šta sve ne. Ja predlažem da oni svoje diskusije daju poslanicima SDP-a u Federalnom parlamentu i da tamo ovi zaključci vjerovatno dobiju podršku.

Ja vas molim, dakle, da raspravljamo o onome o čemu mi možemo raspravljati i donosimo zaključke koji su u skladu sa nadležnostima koje imaju institucije BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Replika: Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Moram reći da kolega Novaković očigledno nije baš dobro prostudirao šta su nadležnosti pojedinih organa i šta su nadležnosti države BiH. Ako je ovo sve ovako kako je kolega Novaković rekao, onda nam treba odgovoriti na pitanje ko je to i s kojim ciljem formirao Agenciju za rad i zapošljavanje BiH. A ta agencija, čini mi se, od 2003. egzistira u ovoj državi BiH. Također, predlažem kolegi Novakoviću da pročita nadležnosti Ministarstva civilnih poslova BiH, pa ćete vidjeti da, između ostalog, stoji da je to ministarstvo nadležno za obavljanje poslova, izvršenje zadataka itd., te definiranje strategije na međunarodnom planu u područjima zdravstva, socijalne zaštite itd., između ostalog, i za definiranje strategije na međunarodnom planu u području rada i zapošljavanja. Dakle, direktna nadležnost Ministarstva civilnih poslova, odnosno Vijeća ministara BiH.

A podsjećam, s obzirom da je već formirana i evo već četiri godine egzistira Agencija za rad i zapošljavanje BiH, da su između ostalog ili da ne zamaram Dom, ovdje postoje vrlo jasne šta su nadležnosti te agencije koja je dakle formirana na državnom nivou. Prema tome, smatram da to trebamo imati na umu i ako imamo dobre volje i želje da rješavamo ove probleme u interesu građana koji žive u oba entiteta, onda mislim da nema nikakve prepreke ni da prihvatimo ove zaključke. U krajnjem, mi se možemo dogovoriti ... naravno da ovo Vijeće ministara treba realizirati u saradnji sa entitetskim vladama i dostaviti i Parlamentu BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Novaković. Replika, je li?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, drage kolege, ja upravo nisam osporio ono što ste vi rekli. Dakle, ja nisam osporio strategiju na međunarodnom planu i, ako ste slušali o čemu sam govorio, onda baš taj dio nisam osporio, jer znam da taj dio jeste u nadležnosti. Dakle, osporio sam a) i b) jer nije u nadležnosti institucija. Pitanje volje, hoćemo li mi da pomognemo ili nećemo! Dragi kolega, možemo mi svašta ovdje htjeti i voljeti, a nek i onaj ko to može uraditi, ako onaj ko to može

uraditi nije pod našom ingerencijom i, ako mu mi ne možemo ništa narediti, onda to i ostaje samo stvar volje.

Bojim se da je i ova tačka kao i neke upravo i stavljena sa motivom da se pokaže samo volja da se o ovom priča. I mi o ovome ćemo danima pričati, a nećemo ništa uraditi, umjesto da smo prepustili da taj posao rade oni koji mogu raditi i u čijoj je to nadležnosti. Žao mi je što gubimo ovoliko vremena, ali valjda i ... to, i to je sastavni dio ovog našeg posla, znate, da utrošimo vrijeme pa makar to bilo i uprazno.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Morat ću pročitati ono što nisam u prvom dijelu rekao. Podsjećam, dakle, još jednom da je na nivou države BiH formirana Agencija za rad i zapošljavanje BiH. Neću čitati sve njene nadležnosti, ali pročitat ću evo barem jednu ... dakle, šta je zadatak te agencije: *Koordinira aktivnosti sa entitetskim vlastima i entitetskim zavodima za zapošljavanje u vezi sa zapošljavanjem u projektima od interesa za BiH.* Šta je problem ako mi usvojimo ove zaključke i ovo pod a) i b) da Vijeće ministara i ova agencija iskoordinira tu aktivnost i sa entitetskim zavodima i da mi na ovom parlamentu dobijemo kako izgledaju te strategije i kako izgledaju ti akcioni planovi na nivou entiteta, ako postoje. Prema tome apsolutno postoje mogućnosti kako mi to možemo otvoriti, je li, na nivou Predstavničkog doma Parlamenta BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro. Gospodin Bahtić: diskusija. Imamo još prijavljenu Azru Hadžiahmetović.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Pridružujem se onim poslanicima koji kažu da ipak ovo je tema za entitetske parlamente i kantonalne, a dobro je da se i ovdje malo progovori, nije viška, neke stvari da se iznesu. Znamo mi gdje su sredstva: to su u budžetu u zavodima zapošljavanja kantona, Distrikt Brčko i dva entiteta.

Nezaposlenost je, evo, non-stop je pola miliona. Vjerujte, ogromna sredstva se slivaju u zavode, plasiraju se, efekat je vrlo mali. Ja želim da ukažem na neke stvari, zloupotrebe organizirane; vjerujte preslikane jaje jajetu od entiteta do kantona, čak problem je i ne urade se na kantonu, raznorazni mešetari idu tamo po gradovima i nude privatnicima kredite za 10% provizije, to je javna tajna, znači, sredstva se plasiraju i pretežno dobivaju uvijek isti; mehanizam kontrole, hipoteke vrlo su slabe, treba vidjeti povrat tih sredstava ... kredita. Po meni, tu ima posla i za tužilaštva, policiju da se uozbilji stvar, jel' ogromna sredstva. Evo, kad je u pitanju Agencija za zapošljavanje, odmah da kažem da su 4,5 miliona sredstava u toku rata kantoni sa bosanskom većinom su uplaćivali, ta sredstva vraćena na Vijeće ministara, Vijeće ministara prebacilo Agenciji za zapošljavanje, Agencija rasporedila kantonima. Naš kanton je dobio 720 hiljada po tome rasporedu, to su revizijom konstatirali. Vjerujte meni: iz naše Agencije za zapošljavanje ovdje otišlo je u Cazin, čovjeku jednom 500

hiljada maraka ponudio da dobije novi kombi i 10% provizije. Ja sam to zaustavio i smijenio direktora kantonalnog zapošljavanja i tako se to radi.

Ja bih želio, kad je već ovdje Agencija za zapošljavanje državna, da mi odgovori - Zašto, kad ste mogli uraditi ovu informaciju, kad ste za pet mjeseci dvadeset puta bili u inostranstvu? Svake sedmice po četiri dana ne možete biti u inostranstvu. Vi ste odgovorili na poslaničko pitanje - šesnaest puta u Ljubljani, Sloveniji. Šta radite vi u Sloveniji? Imate li ijedan ugovor potpisan, sporazum sa jednom državom? A tolika sredstva trošite i svake sedmice po tri-četiri dana na putu. Vi morate davati primjer onim entitetima u kantonima. Tome se mora stati ukraj. Ja sam presjekao naš kanton.

BERIZ BELKIĆ:

Vratimo se na temu, Sadik.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Tema je, tema je ...

BERIZ BELKIĆ:

Zapošljavanje.

SADIK SADO BAHTIĆ:

...zapošljavanje, ja. Mislim da ... zapošljavaju zavodi za zapošljavanje, kantoni i Federacija. Znači, moj prijedlog je da se to uputi ka entitetima tamo gdje je to .. normalno gdje ... gdje su pare, gdje su direktori, gdje su resorni ministri. Znači, mehanizam kontrole da se vidi koliko plasirano, koliko je zaposleno i da li ljudi vraćaju ili ne vraćaju.

Samo toliko, hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepa. Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ma nekako mi se čini i suvišnim što ću pomenuti – nije tema zapošljavanje nego kako stoji: *Razmatranje Informacije o stanju i trendovima na tržištu rada...* Stvaramo nadležnosti naročito u zimskom periodu. Ja bih samo da podsjetim na ekonomski prostor, jedinstven ekonomski prostor, na tranziciju ka tržišnoj ekonomiji koja, između ostalog, podrazumijeva tržište roba, usluga, tržište kapitala i novca i tržište rada. I mi smo i u ova prva dva segmenta i postigli neke efekte u BiH. Transformirano je dakle i bankarski sistem, uspostavljeno tržište, tržište roba funkcionise manje-više sa izuzetkom određenih vrsta roba u duhu tržišnih pravila igre, ali nemamo tržišta rada. I to je jedan segment o kome svi trebamo voditi računa. Mogu li ja nastaviti?

BERIZ BELKIĆ:

Nije zabranjeno.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Dakle, segment jedan o kome svi moramo voditi računa. Ovdje tema nije zapošljavanje, niti je tema, niti su tema agencije od kantona, odnosno entitetske agencije do državne, entitetski zavodi do državne agencije. Ali o kako je ozbiljnom nedostatku tržišne komponente koja je vrlo važna za funkcionisanje ekonomskog prostora je riječ? Ja ću vas samo uputiti na jedan podatak: da u statistikama, međunarodnim uglavnom koje se mogu i smatrati referentnim kad su u pitanju ključni makroekonomski pokazatelji, naići ćete na podatke da BiH ima od 16,6 do 52% nezaposlenih. Ako u jednoj normalnoj zemlji imate razliku od dva procenta, neki resorni ministar podnese ostavku. Kod nas je od 16,6 do 52, ovdje niko ne zna koliki je kontingent radnosposobnog stanovništva, kolika je procjenjena nezaposlenost iz tog kontingenta, jer nemamo funkcionisanje tržišta rada. Ne samo da nemamo statističke podatke adekvatne – oni bi se i mogli izvući iz statistika koje objavljuju ove silne agencije, zavodi za statistiku, ali, a da ne govorimo o metodologijama koje su u međuvremenu promijenjene – niti mi imamo uopšte informaciju koliko mi imamo radnosposobnog stanovništva koje ne traži zaposlenje zato što nema šansi ili ne vidi šansu da ga dobije. Odatle od 16 do 50 i nešto procenata.

Ja hoću da skrenem pažnju da način na koji je formulisana tačka dnevnog reda. Po meni bi trebala da na neki način nas uputi između ostalog i ... na zaključke šta treba poduzeti kako Parlament tako i Vijeće ministara da bi se upotpunosti zaokružio ekonomski prostor u BiH, odnosno da, kad pričamo o tržištu, prelasku na tržišnu ekonomiju, ne zaboravimo da je tržište rada u kome smo najmanje odmakli u procesu tranzicije sastavni dio funkcionisanja tržišne ekonomije. Naravno, tržište rada podrazumijeva i institucije, podrazumijeva i odgovarajući legislativni okvir, podrazumijeva i adekvatne podatke, metodologiju obračuna ili baratanja sa takvim podacima. Sve do tada, sve, svi zahtjevi za raznim strategijama zapošljavanja, pogotovo angažmane na međunarodnom planu itd. nas odvlače od onog ključnog pitanja, a to je da mi nemamo ... startne podloge za funkcionisanje tržišne ekonomije. I u tom smislu moja sugestija, možda i u smislu nekog zaključka ili naše dalje diskusije u ovom – na ovakve teme da dobijemo jednu ili da imamo jedan dokument, jednu mapu puta šta nam je činiti da se uspostavi ili konačno uspostavi tržište rada u BiH.

Ja ću vas samo podsjetiti da je ovo jedna od oblasti koja će nam vrlo brzo doći i na ovom našem evropskom putu. Jedna od oblasti ... u kojoj ćemo vjerovatno imati malo više angažmana i u poreskoj politici, naročito kad je u pitanju sistem direktnog oporezivanja, gdje imamo izrazito naglašene razlike u BiH, doprinose, odnosno cijenu rada, odnosno radne snage u BiH koja nas navodi naravno i na pitanja konkurentnosti BiH u međunarodnim okvirima. I mislim da je dobro, da bi bilo dobro da kad imamo teme ovakve se odlijepimo malo od onih naših nadležnosti ili čuvara nadležnosti na različitim nivoima vlasti, posebno u zimskom periodu.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo. Evo i replika. Gospodin Kalabić! I ja sad shvatio da ste se bili prijavili za diskusiju. Nije sporno, sve je uredu.

DRAGO KALABIĆ:

Ne, za repliku. Pa evo, iskoristiću priliku s obzirom da je potpuno jasno da diskusija uvažene kolegice Hadžiahmetović je dobar uvod u priču o popisu stanovništva. Vi ste sve argumente kazali koje ste samo trebali reći u onoj tački kad smo raspravljali o popisu stanovništva, da ste to tad rekli, to bi bilo prava stvar. Potpuno je jasno i deplasirano da se o ovakvim stvarima može pričati bez popisa stanovništva. Takođe, druga poruka čuvara nadležnosti vama da vi jeste u pravu da čuvari nadležnosti treba da vode računa da je ovdje tržište rada, da su granice otvorene i to je nesporno. Ali tržište rada takođe poručuje da ono ne trpi rušitelje Ustava, te da tamo gdje se ruši Ustav preko noći bježe i radnici i neradnici i investitori i svi ostali.

Znači, treba da vodimo računa i o čuvarima nadležnosti, a i da vodimo računa o Ustavu. A takođe treba da vodimo računa i o temama o kojima u ovom parlamentu, ja sam za to da se ovdje može o svemu razgovarati. Zato se i zove Parlament, ako pogotovo, ako imamo, ako imamo vremena i para nije sporno. Ima ona naša gdje *Besposlen pop i jariće krsti* i to nije sporno kad mi ... to znamo iz iskustva. Ali kad dođemo do momenta da treba da donosimo odluke, onda moramo voditi računa o nadležnosti. Ja nisam protiv, ja nisam... ni odlučivao o nadležnostima na ovaj ili onaj način, ali zaista tamo ... gdje su one jasne i gdje mi tamo gdje smo pozvani i gdje možemo da odlučujemo o našim nadležnostima koje su nesporne, mi se tu ne možemo dogovoriti da to uradimo. A istovremeno prizivamo, ja nisam protiv, al' kad to bude zaista u sklopu naših nadležnosti da otvorimo i da donesemo odluke koje mogu doprinijeti nečemu. Ovo sve drugo, nemam šta dodati diskusiji gospodina Bahtića koji je to jasno i lijepo rekao i kojoj nema mjesta šta ni oduzeti ni dodati.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo. Gospodin Novaković! Šta je? Replika?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Replika, replika.

BERIZ BELKIĆ:

Replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Da. Vidite, moja diskusija i, odnosno, nije diskusija nego prošla replika oko ovih nadležnosti valjda je imala za cilj ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje, strpljenja malo, strpljenja.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

...imala za cilj nešto drugo. Naime, da pokaže da ova priča je prazna priča ako iza nje nećemo nikoga zaposliti. Dakle, valjda je, onaj ko je predložio ovu tačku na dnevni red, mislio da iz

ovoga donese neke zaključke i da poboljšamo zapošljavanje, odnosno da zaposlimo više ljudi.

Evo, ja iz ovih zaključaka koje sam dobio ne vidim nijednog novog zaposlenog, niti uslova da ijedan novi zaposleni bude,

BERIZ BELKIĆ:

Stvaramo ambijent, Momo, stvaramo ambijent u BiH za zapošljavanje.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

...ma čija to nadležnost bila. Zašto? Zato što upravo, valjda, nisam shvatio dobro, ja sam shvatio ovdje da postoje neki privatnici koji trebaju radnika, a neće da zaposle. Pa ispada tako, ljudi moji, mi ćemo deklarativno da propisujemo koliko ko mora zaposliti. A pitam gdje će se ljudi zaposliti? Da bi se ljudi zapošljavali, moraju se stvarati uslovi za zapošljavanje, a ne deklarativno izjašnjavati o zapošljavanju sa ovakvim zaključcima. Valjda nismo jedina zemlja gdje privatnici trebaju radnika, neće da ih zapošljavaju, a, s druge strane, priča kako imamo previše zaposlenih u upravi. Ako i njih otpustimo, imaćemo još više nezaposlenih.

Dakle, ja želim samo reći i Azri i kolegama prije: Ja sam da raspravljamo o svim pitanjima ma u čijoj nadležnosti bila, ako će imati efekata. Ali nemamo, ne možemo mi sa ovom raspravom zaposliti nijednog radnika i mislim da sam napravio grešku kad sam glasao da se ovo nađe na dnevnom redu. Dakle, glasao sam da se nađe na dnevnom redu i pogriješio sam, evo ubuduće ću paziti zašto ću glasati.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja se javljam za riječ. Ako mogu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik gospodin Belkić, predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja sam se zaista ... cijelo vrijeme predsjedavanja suzdržavao,... posvećivao se vođenju sjednice. Međutim, rasprava današnja me zaista obavezuje da kažem sam par rečenica. Naravno, ne ulazim u polemike u smislu nadležnosti itd., ja ću samo dvije-tri stvari reći. Dakle, zar mi zaista mislimo da u vrijeme integracija, kretanja radne snage od zemlje do zemlje, kontinenta do kontinenta, možemo zatvoriti rješavanje ovih pitanja u entitete, bez funkcije države, bez funkcije, danas ćemo i CEFTA-u, sutra ćemo biti u EU. Ja zaista mislim da počinjemo, moramo početi polako razmišljati. Nećemo činiti ništa protivustavno, ali moramo sami razmišljati da promijenimo neke okolnosti itd. Dakle, moraju se ljudi kretati za poslom. Ići iz Banje Luke prema Sarajevu, iz Sarajeva prema Tuzli, zavisi gdje, gdje se šta dešava. Seliti pet puta. Dajte ljudi da se polako pripremamo na takvu vrstu pristupa. Dakle, ne otvaram polemiku nadležnosti nego jednostavno filozofiju razmišljanja. Ovo je vrijeme integracija i globalizacije. Nema zatvaranja.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Belkiću. Gospodine Okoliću, je li replika ili nije. Uvaženi poslanik Kalabić: replika.

DRAGO KALABIĆ:

Treba li da izazivamo replike i da ... ovo privodimo ...

BERIZ BELKIĆ:

Momo, samo malo, Momo, čovjek govori.

DRAGO KALABIĆ:

...kraju, ali ne bih ja karikirao stvar, jer sve je važno. Ja sam rekao: ja nisam protiv da se o ovome raspravlja ali, ako govorimo o svrsishodnosti i onome što možemo zaista uraditi, onda dođemo na teren, jer ako je tržište rada i zaista bez granica i da, to je nesporno i da mi svi trebamo a, ako ćemo u tom kontekstu, onda recimo za iduću sjednicu da predložimo ovdje mrežu lokalnih puteva iz jedne opštine; putevi su opšta stvar, svi prolaze njima. Idemo na sve strane i nema tog puta koji nije potreban, da li na sjever, na jug, na istok, na zapad, ali vjerovatno, kad bi to neko ovdje predložio, onda bi normalno neko rekao da je to u nadležnosti lokalne zajednice, bila ona u Federaciji, bila ona u RS i da nigdje u svijetu lokalni put ne pravi državni parlament i ne znam ni ja. Možda karikiram stvar, al' pokušavam da kažem da nije niko protiv da se o tome raspravlja. Zatečene nadležnosti su takve kakve jesu, nije ih ovaj parlament kreirao, ali mislim ...da bježimo od onih stvari za koje smo zaista nadležni i koje treba da riješimo, a pokušavamo tamo, uz puno uvažavanje želje da se, ja nisam shvatio da iko ima drugačiju želju od one da u ovoj oblasti se napravi pomak, ali pokušavamo da uđemo u jedan teren gdje nemamo puno prostora za djelovanje, a napuštamo svoj vlastiti teren gdje imamo puno prostora i gdje ostavljamo određene teme ... da o njima ne razgovaramo.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Za diskusiju se prijavio Okolić Mirko. Izvoli, Mirko.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala lijepo. Ma ja bih htio da podsjetim samo da jedno mi kažemo: Razmatranje Informacije o stanju i trendovima na tržištu rada BiH od – do, sa posebnim osvrtom na definisanje strategija na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja, što je po meni daleko bitnije. Mi na zapošljavanje u BiH ne možemo uticati, ali možemo uticati na razvoj privrede, na razvoj nekih uslužnih djelatnosti itd., a ne treba da brinemo za zapošljavanje. Oni će sami tražiti radnika onoliko koliko im treba. A da mi sad pravimo nekakvu strategiju ili biro; kad mi neko spomene kad biro i Zavod za zapošljavanje zapošljava; ne zapošljava on nego on pravi tamo evidenciju kakvih ima struktura nezaposlenih ili zaposlenih, kome šta treba itd., to je nekakav skretničar.

Al' sad, sutra nek otvore neku firmu od 500 ljudi, uopšte ga mi ne trebamo moliti, on će zbog sebe doći da traži 500 nakakvih stručnjaka itd. Međutim, šta je nama ovdje u svemu ovome bitno i što mi kao Parlament BiH i Savjet ministara možemo da uradimo? A to je – definisanje strategije na međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja, što je jako bitno. Evo, nešto iz onog režima je bilo dobro: Josip Broz Tito oprostio nekome neke tamo dugove, ovo, ono i tako dalje, ali kaže - otvorićeš mi prijem radne snage i u bivšoj Jugoslaviji riješio za tada, za to vrijeme, probleme oko radne snage, nezaposlenosti itd. i smirio neke socijalne slučajeve itd. Mi imamo tu veliku mogućnost i obavezu da u međunarodnim pregovorima, razgovorima itd. na koje ne možemo uticati da li oni imaju ili nemaju privrede nego da li ima mjesta ili nema mjesta za inostrane radnike da mi na bilo koji način sklopimo nekakve dogovore, pregovore da naše ljude zaposlimo u tim nekim drugim zemljama u okruženju ili širom svijeta.

Evo imamo delegaciju Kuvajta, ljudi kažu da nemaju dovoljno radne snage stručne, da imaju samo 10% nezaposlenih od ukupnog stanovništva; de da vidimo šta mi možemo uraditi sa njima, to je jedan od primjera, prema: da li mi malo vidimo na međunarodnom planu šta mi možemo uraditi, a kod nas će u BiH privreda tražiti onoliko koliko ona ima prostora da zaposli, a mi njoj trebamo da stvaramo mogućnost da se ona širi, da razvija se itd. I da pokušamo otvoriti javne radove poput Koridora 5C, jel' mi o ovome pričamo badava, ali još uvijek nemamo ozbiljne priče o Koridoru 5C koji je najveći javni rad na Balkanu.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Okoliću. Jovičić Slavko.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ponukan nekim raspravama ovdje, pa i kolege Kalabića koji ode i do popisa stanovništva, i ne znam čega, al' dobro, sve to podržavam. O Titi, Mirko, otpjevali pjesme, knjige napisali, pusti sad Titu, čovječe, pusti Titu sad.

Ali evo i da ozbiljno kažem: problem ove zemlje i zapošljavanja i tržišta rada o kojima ste vi govorili, gospodine Belkiću, jeste što mi hoćemo nasilu da mijenjamo Ustav; da smo samo poštovali Dejtonski sporazum i ispoštovali konstitutivnost naroda, mi bismo veliki procenat nezaposlenih riješili. Evo, ja ću reći: ovdje u Sarajevu ne pamtim da ima Srba na nekoj značajnoj funkciji, da vi, gospodo Bošnjaci i Hrvati, ne bi replicirali, vi izaberite grad u RS da ga ja ne biram. Dakle, to je problem. Mi nismo ispoštovali Dejtonski sporazum, a uvalili nas u ovu priču o reformi policije, pa dokle ću ja ponavljati da policija tuče, policija ne zapošljava. Ovo je prioritet, ali ovdje nećete vidjeti iz ove međunarodne zajednice, kad mi o ovome raspravljamo, nikoga da nam pomognu ovdje.

Ne slažem se sa gospodinom Okolićem. U Kuvajtu odlično žive ljudi, ali nećeš sad slati i ovo što nas ima. Čovječe, vidiš da nas malo ima, pa ćemo opet tu dijasporu vraćati. Kada? Neka Kuvajt dođe ovdje da nam pomogne, nemoj dole slati nikoga. Dakle, šta želim da kažem, gospodine Belkiću – da ne govorimo o nadležnostima entiteta, zavoda i ne znam čega. Ovdje je osnovni problem države što nije ispoštovana konstitutivnost naroda i što

nismo sproveli Dejtonski sporazum, barem tamo gdje smo mogli. Da ne mijenjamo Ustav i ustavno uređenje i da ne vršimo nasilu prekompoziciju u BiH koja neće uspjeti. Evo, ponosim se što znam podatke u Prijedoru da dosta Bošnjaka radi, ali u opštini Hadžići, molim vas ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas malo pažnje.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

...imate svega 1,2% nebošnjačkog stanovništva, dakle Srba i Hrvata. Pa, kad bi im sve dali radnih mjesta, nema tamo ko raditi. Ko će raditi kad nema ljudi. Dakle, hajmo se bazirati na ono što će doprinijeti narodu da bolje živi i predlažem vam da organizujete jednu sjednicu, što kaže gospodin Kalabić, pa da pozovemo ovdje sve, pa evo ove entitetske ko se veže za ove agencije. Ali šta je problem ove agencije? Odlično vi saradujete, al' čuli ste vi našeg predsjednika koji vas drži na oku kako vi to trošite pare. I šta ste vi dobili kao rezultat? Ja stalno ponavljam: imate li vi rezultat? Evo vam još para, evo i od mene dobrovoljno. Ali koji rezultat? Koga ste vi zaposlili na bazi tih vaših putovanja, troškova, ne znam čega, i sporazuma? Ali nemojte odgovarati, jer znam da nećete nikoga, to je problem. Dakle, hajmo nagomilavati još jednu agenciju, ja bih pod b) stavio da imate vi, pošto ne možete stići sve, da stignete ovdje, stalno ste na putovanjima, nek bude jedna na pod b).

Dakle, nemojte da pravimo karikaturu od ove države. Hajmo se uozbiljiti i imati, ako treba, posebnu tematsku sjednicu da pomognemo ovom narodu. Ovdje danas niko ne priča o strateškim granama razvoja BiH. Nemamo ekonomske politike, nemamo ništa. Ako je to u nadležnosti entiteta, ajmo dovesti ovdje entitetske ljude da nam objasne – šta je to strateška grana razvoja Federacije? Šta je to strateška grana razvoja RS? Pa da vidimo, niko neće braniti da stručnjaci rade iz RS u Federaciji, ako je to moguće, ako su oni stručnjaci ili obrnuto. To je protok i robe i kapitala i ljudi. A ne ovo, na bazi paušalnih nekih izjava, šalju u Kuvajt, šalju ne znam ni ja gdje.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Okolić. Je li replika?

MIRKO OKOLIĆ:

Jeste /nije uključen mikrofon/ ... gospodin Jovičić u potpunosti razumio, nisam ja, malo sam se sa Kuvajtom šalio. Kad ste rekli na međunarodnom planu, to ne znači samo slati radnu snagu tamo, nego da stranac investira ovdje kao u Željezaru Zenica, kao u rudnik Stanari. Odmah, otvaranjem svojih investicija, otvara i nova radna mjesta.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Evo još nam se javio Huskić Adem. Izvoli Ademe, izvoli Ademe.

ADEM HUSKIĆ:

Mislim, htio sam raći, bez obzira na nadležnosti entiteta ili države, ja mislim da mi ne možemo reći da nemamo pravo da pričamo o ovome. Mi imamo pravo i obavezu da pričamo o ovome i da donosimo zaključke koji će obavezivati izvršnu vlast koju smo mi birali. A ja mislim da je problem ovdje, ovo o čemu mi pričamo, ustvari posljedica nekog stanja i ne možemo mi zapošljavati ljude dodavanjem nula. Hajmo na silu, neće niko primiti radnika, svako ga smatra kao trošak. Mi pričamo, kao, ljudi teško dođu ovdje da ulože pare da bi nas zaposlili; mislim da je glupost, nije tačno. Po mom mišljenju, pravo pitanje je zašto, zašto mi nismo zemlja interesantna za investiranje ovdje. I ja mislim da bi Vijeće ministara trebalo dati odgovor na to pitanje: i šta ustvari možemo i šta bi trebali poduzeti da budemo privlačniji za strane ... investitore.

Ja se sjećam prije godinu ili dvije dana ovdje je bila jedna prezentacija o... ekonomskim nekim analizama, onaj Hurtić je iznio podatak da, recimo, u BiH na 1000 stanovnika je registrovano ... sedam preduzeća, sedam firmi. Sljedeća država je Hrvatska sa 14 itd., ne znam, Mađarska 80 i nešto. Znači, zašto ljudi ovdje ne osnivaju firme? To su, po mome mišljenju, prava pitanja. Ako odgovorimo na ta pitanja, mi ćemo riješiti ovaj problem. Ovo je samo posljedica tog stanja i predlažem znači da zaključimo, da skratim cijelu priču: Da Vijeće ministara napravi analizu i prijedlog mjera koji će dovesti do toga da budemo mi privlačna sredina za strane investicije. Jedino tako možemo zaposliti ljude.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Evo zahvaljujem se, Ademe.

Ja više prijavljenih nemam. Dakle, zaključujem raspravu. I evo da konstatiram da smo dobili prijedloge zaključaka.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Je li može prije izjašnjanja ... /nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:

Izvoli.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Prilikom izjašnjanja ovaj drugi zaključak da se posebno izjašnjavamo pod a), pod b), pod c). Mislim da me razumijete.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:

... .. trebao si to unaprijed, ali evo ja sam zapisao šta ti predlažeš. Zapisao sam i šta Azra predlaže. Ako insistirate da se stavi na glasanje, ja ću staviti. O.K.

Molim vas samo malo pažnje, molim vas samo malo pažnje da radimo. Dakle, poslanik Denis Bećirović je predložio dva zaključka, i to zaključak 2. pod a), b), i c); zamolio je da se izjašnjavamo posebno o zaključcima i posebno o a), b) i c), odnosno kad je zaključak 2. u pitanju da se izjašnjavamo a), b) i c).

Imate li prijedlog ovog zaključka? Ima li potrebe da ja čitam. Ako nema, dakle izjašnjavamo se o Prijedlogu zaključaka poslanika Denisa Bećirovića.

Idemo na Zaključak 1.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad, glasajte sad!

22 „za“, šest „protiv“, jedan „suzdržan“, dovoljna entitetska većina – dakle Zaključak kojim se *Zadužuje Vijeće ministara BiH da redovno svakih šest mjeseci dostavlja informaciju Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH o stanju i trendovima na tržištu rada BiH* – dobio je potrebnu većinu.

Idemo na Zaključak 2. i to ovim redom: prvo, dakle, izjašnjavamo se o tome *da se Vijeće ministara ... u roku od tri mjeseca pripremi i Parlamentu dostavi Strategiju zapošljavanja u BiH ...*

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

21 „za“, osam „protiv“, četiri „suzdržana“, nema entitetske većine.

Usaglašavanje vjerovatno nećemo sada raditi, naknadno ćemo raditi.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nema mi Dokića.

BERIZ BELKIĆ:

Molim? A nema Dokića.

Idemo na Zaključak ... pod b):

Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u roku od tri mjeseca pripremi i dostavi Parlamentu ... Akcioni plan zapošljavanja u BiH.

Molim vas da se pripremite za glasanje. Dakle, glasamo o Zaključku 2. b).

Glasajte sad!

18 “za”, osam “protiv”, šest “suzdržano”. Nemamo entitetsku većinu. Također, ovo pod b) je za usaglašavanje.

Idemo na Zaključak 2. pod c)

Zadužuje se Vijeće ministara da u roku od tri mjeseca pripremi i Parlamentu dostavi Strategiju o međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja.

Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

25 “za”, pet “protiv”, tri “suzdržana” i dovoljnom entitetskom većinom – konstatiram da smo usvojili Zaključak kojim se *zadužuje Vijeće ministara da u roku od tri mjeseca pripremi i Parlamentu dostavi Strategiju o međunarodnom planu u oblasti rada i zapošljavanja.*

Imamo Zaključak kojeg je predložio poslanik Jerko Ivanković Lijanović. Imate li ga pred sobom.

Zadužuje se Vijeće ministara da osigura uvjete kojim će se stopa nezaposlenosti smanjiti 0,5 mjesečno i da o rezultatima smanjenja nezaposlenosti izvještava Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH svaka tri mjeseca.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

13 “za”, osam “protiv” i 12 “suzdržanih”, bez entitetske većine. Dakle i ovaj zaključak ide na usaglašavanje.

Mi imamo još dva izrečena zaključka koja doduše nisu u pisanoj formi. Imamo Prijedlog zaključka Adema Huskića koji predlaže:

Da Vijeće ministara poduzme mjere i aktivnosti koje će poboljšati ambijent u BiH i omogućiti investicije i zapošljavanje.

Jeste li razumjeli Prijedlog zaključka? Ja sam dužan, Jozo, staviti.

Molim vas da se pripremite za glasanje o Prijedlogu zaključka Adema Huskića.

Glasajte sad! Dakle, da Vijeće ministara poduzme mjere i aktivnosti koje će popraviti ambijent u BiH u smislu investicija i zapošljavanja, naravno iz njihove nadležnosti, za pretpostaviti je.

21 “za”, osam “protiv”, dva “suzdržana”, bez dovoljne entitetske većine. Također na usaglašavanje.

I da budemo korektni do kraja. Imamo Prijedlog zaključka Azre Hadžiahmetović koja traži *od Vijeća ministara da se donese neka vrsta dokumenta, mape puta, koja bi išla u pravcu uspostave tržišta rada u BiH.*

Nadam se da razumijete Prijedlog zaključka. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

20 “za”, devet “protiv” i tri “suzdržana”, bez entitetske većine.

Prijedlog i ovog zaključka ide na usaglašavanje.

Na ovaj način smo iscrpili ovu tačku dnevnog reda i prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Ad. 34. Informacija Ureda za razmatranje žalbi o preduzetim aktivnostima s ciljem prevazilaženja problema u radu Ureda za razmatranje žalbi primjenom pojedinih važećih propisa, s Prijedlogom zaključaka (materijali od 24. maja i 11. jula 2007. godine)

BERIZ BELKIĆ:

U okviru ove tačke dnevnog reda ste dobili odgovarajuće materijale koje smo mi naznačili i u pozivu. Ove informacije razmatrala je i naša Komisija za finansije i budžet koja je 27.7. napravila i dostavila Izvještaj.

Sjednici prisustvuje predsjednik Ureda za razmatranje žalbi gospodin Amir Pilav i on me zamolio da da dodatna pojašnjenja. Ako nemate ništa protiv, ja bih mu to omogućio. Čovjek je cijeli dan tu sjedio i čekao. Ja bih mu omogućio ako se slažete da da par napomena. Naravno, onda ćemo imati našeg predsjednika Komisije, imat ćemo raspravu.

AMIR PILAV:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovana gospodo poslanici, odnosno zastupnici, poštovani članovi Vijeća ministara, poštovani gosti, u okviru ove tačke dnevnog reda nalazi se Informacija Ureda za razmatranje žalbi od 23. maja, a ne od 24. maja, kako je navedeno u dnevnom redu i Informacija od 11. jula 2007. godine.

Također bih želio da vam skrenem pažnju da postoji još jedna informacija koja čini sastavni dio. Ona je od 31.7.2007. godine i koliko vidim da u okviru ovih materijala nema te informacije od 31.7.2007. godine. Razlozi zbog kojih je Ured za razmatranje žalbi sačinio i dostavio navedene informacije su sljedeći. Informacija od 23. maja 2007. godine je sačinjena u duhu provedbe obaveza koje je Ured za razmatranje žalbi dobio Zaključkom sa 5. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane 15. marta 2007. godine, te preporuka Ureda za reviziju institucija BiH, datih u okviru Izvještaja o reviziji Ureda za razmatranje žalbi za 2006. godinu, u kojem je izričito traženo od Ureda za razmatranje žalbi da se obrati Parlamentarnoj skupštini BiH i upozna je sa situacijom u Uredu za razmatranje žalbi.

Ovdje bih samo podsjetio na Zaključak Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine sa 5. sjednice, održane 15. marta 2007. godine, koji je usvojen prilikom razmatranja Izvještaja Ureda za razmatranje žalbi za 2006. godinu i u kojem stoji:

Obavezuju se sve institucije BiH, a prije svih Vijeće ministara BiH i Ured za razmatranje žalbi, da preduzmu sve mjere i aktivnosti, ulože vanredne napore, kako bi se ostvarila puna funkcionalnost Ureda za razmatranje žalbi i postigla ažurnost u ovoj oblasti.

Ovdje bih želio da kažem da je od strane Ureda za razmatranje žalbi zaista učinjeno maksimalno što se moglo učiniti, u okviru raspoloživih mogućnosti, kako bi se ispoštovao ovaj zaključak Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Međutim, što se tiče obaveze koja je istim zaključkom data Vijeću ministara BiH, moram da kažem da je učinjeno veoma malo, kada se radi o ovoj oblasti, koja se odnosi na Ured za razmatranje žalbi, a kasnije ću dati pojašnjenje zbog čega imam takav stav. Međutim, evo, samo bih napomenuo da konkretno, što se tiče ovog zaključka Doma naroda od 15. marta, Vijeće ministara jednostavno je prosljedilo taj zaključak Uredu za razmatranje žalbi, tako da je, praktički, na njega prebačen sav teret.

Dakle, uz Informaciju od 23. maja 2007. godine, u materijalima koje ste dobili, imate i Informaciju od 11. jula 2007. godine. Informaciju od 11. jula 2007. godine Ured za razmatranje žalbi sačinio je postupajući po tački 4. Zaključka sa 6. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održane 29. juna 2007. godine, na kojoj je, također, razmatrana ova informacija o preduzetim aktivnostima, u cilju prevazilaženja problema u radu Ureda za razmatranje žalbi i eventualnim posljedicama koje mogu nastati u radu Ureda za razmatranje žalbi, primjenom pojedinih važećih propisa, sa Prijedlogom zaključaka od 23. maja 2007. godine.

Ovdje bih istakao da ja, kao predsjedavajući Ureda za razmatranje žalbi, nisam bio pozvan niti sam imao priliku da učestvujem u radu Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH na njenoj 11. sjednici, održanoj 26. jula 2007. godine, kada je usvojeno Mišljenje o Informaciji Ureda za razmatranje žalbi o poduzetim aktivnostima na prevazilaženju problema Ureda za razmatranje žalbi i planu mjera za prevazilaženje organizacijskih problema, sa Prijedlogom zaključaka Komisije za finansije i budžet koje je pred vama u materijalima koje imate.

S obzirom da se priložene informacije Ureda za razmatranje žalbi odnose na veoma složenu problematiku, nepozivanje predstavnika Ureda za razmatranje žalbi na sjednicu Komisije za finansije i budžet, održanu 26. jula 2007. godine, imalo je za posljedicu da Komisija za finansije i budžet prilikom svog rada nije mogla dobiti kvalitetno obrazloženje sporne problematike, koja je data u priloženim materijalima Ureda za razmatranje žalbi zbog čega priloženo Mišljenje Komisije za finansije i budžet sadrži određene greške i nedostatke od kojih bih istakao sljedeće.

Međutim, prije nego što dam o kojim se konkretno greškama radi, želio bih samo da istaknem da, prema podacima koje sam dobio na sjednici Komisije za finansije i budžet Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, koja je održana sada u ponedjeljak, dakle, prema podacima koje sam dobio na toj komisiji, vrijednost, veoma je sve bitno. Dakle, vrijednost ugovora o zaključenim javnim nabavkama u 2006. godini iznosila je preko milijardu i dvjesto miliona KM. Morate imati u vidu da je najveći teret u održavanju sistema koji je predviđen sadašnjim Zakonom o javnim nabavkama BiH upravo na Uredu za razmatranje žalbi koji je suočen sa velikim problemima koje sam ničim nije izazvao.

Dakle, što se tiče ovih konkretnih nedostataka Komisije za finansije i budžet, navest ću sljedeće. U Mišljenju je navedeno da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH razmatrao na 5. sjednici, održanoj 15. marta 2007. godine, ovu Informaciju o preduzetim aktivnostima od 23. maja 2007. godine. Znači, nemoguće je da nešto 15. marta razmatrate što je napisano 23. maja 2007. godine – to je ta prva velika greška. S tim u vezi, ističem da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, na ranijim sjednicama, nije prethodno

razmatrao Informaciju Ureda za razmatranje žalbi od 23. maja 2007. godine, a pogotovo je nije mogao razmatrati 15. marta 2007., tj. puno prije nego što je ona sačinjena i dostavljena ovom domu.

Također, ističem da u Mišljenju Komisije za finansije i budžet uopće nema stava povodom Informacije Ureda za razmatranje žalbi od 23. maja 2007. godine. Posebno je sporan Prijedlog zaključka Komisije za finansije i budžet pod tačkom 3. prema kojem se obavezuje Ured za razmatranje žalbi da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ureda, za koji je Vijeće ministara BiH već dalo saglasnost, odmah primijeni. Pošto isti nije u skladu sa važećim Zakonom o javnim nabavkama BiH i Zakonom o upravnom postupku iz razloga koje je Ured detaljno naveo u priloženoj Informaciji od 11. jula 2007. godine, a također nije u skladu sa tačkom 3. Zaključka sa 6. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održane 29. juna 2007. godine, prema kojoj se zadužuje Vijeće ministara BiH da sukladno Zakonu o javnim nabavkama BiH poduzme sve aktivnosti na popunjavanju radnih mjesta u Uredu za razmatranje žalbi.

Pošto je ovo nastavak 13. sjednice, koja je trajala tokom 31. jula i 1. avgusta, tokom jedne pauze imao sam priliku da o ovoj problematici razgovaram sa predsjedavajućim Komisije za finansije i budžet gospodinom Sadikom Bahtićem. Iz ovog razgovora sam mogao zaključiti da je, vjerovatno zbog nedovoljno informacija o statusu članova Ureda za razmatranje žalbi, Komisija za finansije i budžet smatrala da su članovi Ureda za razmatranje žalbi državni službenici, što nije ispravno, te je vođena tom pogrešnom predodžbom podržala sporni stav Vijeća ministara BiH i nadam se da se gospodin Bahtić slaže sa ovom mojom konstatacijom koju smo imali tokom razgovora.

Ovdje bih ponovo istakao da je Vijeće ministara BiH, u okviru Izvještaja o radu Ureda za razmatranje žalbi za 2006. godinu, na 9. sjednici održanoj 8. maja 2007., podržalo u potpunosti Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Moram.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam do kraja bio korektan, omogućio ti prije predsjednika Komisije i prije i mene. Izvolite i završavajte.

AMIR PILAV:

Evo završavam. Dakle, u potpunosti je podržalo Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koji je zajedno sa ekspertima programa Evropske unije pripremio Ured za razmatranje žalbi, da bi potom na 11. sjednici, održanoj 24. maja 2007., Vijeće ministara prihvatilo Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ureda za razmatranje žalbi, s tim da se u tekst Prijedloga pravilnika ugrade primjedbe date u Mišljenju Ministarstva pravde.

Eh, sad što se tiče tih primjedbi u Mišljenju Ministarstva pravde? Meni je žao, ali moram reći situacija je tu još zamršenija, a evo u čemu se sastoji. Sektor za državnu upravu Ministarstva pravde pripremio je mišljenje na ovaj prijedlog koji smo mi dali i koji je usaglašen sa projektom i nije imao uopšte primjedbi na taj prijedlog koji je pripremio Ured za razmatranje žalbi. Nakon toga je to mišljenje dostavljeno u Kabinet ministra i ja sam

istraživajući situaciju o ovom slučaju saznao da je praktički jednostrano izmijenila ovo mišljenje savjetnik ministra pravde gospođa Zorka Pudar; to je dostavila onda na potpis zamjeniku ministra pravde gospodinu Srđanu Arnautu koji je potpisao u gomili pošte taj prijedlog mišljenja, ne znajući šta potpisuje i kasnije kada sam razgovarao sa njim

BERIZ BELKIĆ:

Nemojte, gospodine Pilav, otišli ste u sfere provjeravanja. Govorite da zamjenik ministra pravde ne zna šta potpisuje. Molim vas završavajte i izvolite na svoje mjesto. Izvolite na svoje mjesto. Pa, ako je to način da rješavamo problem rada Ureda za žalbe, problem je što se ne radi, što ima 900 žalbi neriješenih. Odgovorite kako to da riješimo.

AMIR PILAV:

Evo, imaju svi podaci. Evo, imaju svi podaci, dozvolite mi da završim. Uopšte, Ured za razmatranje žalbi ima trenutno možda najbolju riješenost predmeta, možda u svim institucijama BiH, evo podaci to govore. Ako uzmete broj predmeta koji je primljen u ovoj godini, mi smo do kraja zaključno sa 31. julom riješili više predmeta nego što ih je primljeno. Problem je što postoji zaostatak iz perioda kada Ured za razmatranje žalbi nije imao kvorum i, ako mi dozvolite, ovdje imam tačno. Znači, riješenost predmeta za 2007. je preko 100%, a, kada se uzme u obzir broj predmeta iz prošle godine kada Ured za razmatranje žalbi nije imao nekoliko mjeseci kvoruma, onda je riješenost predmeta, zaključno sa krajem jula, sa julom 2007. godine – 62%, što nije zanemarljivo, s obzirom da mi radimo sa minimalnim kvorumom.

Međutim, ja ne znam, evo nastavio bih što se tiče ovog dalje. Prijedlozi iz tačke 1. i 2. zaključaka Informacije Ureda od 11. jula dati su sa ciljem da ovaj dom zauzme svoj stav o uspješnosti ili neuspješnosti dosadašnjeg rada Ureda, posebno u svjetlu provedbe zaključaka sa Predstavničkog doma sa sjednice od 15. marta, kao i zaključaka sa 6. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine, održane dana 29. 6.2007. godine.

Imajući u vidu sve postojeće okolnosti, u kojima Ured radi, Ured smatra da za ovaj visoki dom trenutno ne postoje razlozi objektivne prirode, zbog kojih dosadašnji rad Ureda ne bi mogao dobiti pozitivnu ocjenu rada od ovog visokog doma. Zbog toga se neprihvatanje tačkaka 1. i 2. Prijedloga zaključaka Informacije od 11. jula na posredan način može shvatiti kao poruka da ovaj dom ne podržava dosadašnji rad Ureda, kao i mjere koje je Ured do sada preduzeo.

Tačka 3. Prijedloga zaključaka u Informaciji Ureda od 11. jula 2007. godine je već prihvaćena u obliku tačke 2. Prijedloga zaključaka Komisije za finansije i budžet ovog doma od 26. jula 2007. godine. Neprihvatanje tačke 4. Prijedloga zaključaka u Informaciji od 11. jula, značilo bi da ovaj dom podržava rješenja koja nisu zasnovana na postojećim zakonima, prije svega Zakon o javnim nabavkama BiH i Zakon o upravnom postupku, kao što je naprijed pomenuta tačka 3. Prijedloga zaključka Komisije za finansije i budžet ovog doma od 26. jula 2007., za koju ponovo ističem da nije sačinjena u skladu sa postojećim zakonima, prije svega Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o upravnom postupku.

Zaključkom ovog doma usvojenog u prvom dijelu zasjedanja, održanom 31. jula 2007., povodom tačke dnevnog reda koja se odnosila na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, praktično je već prihvaćena tačka 5. Prijedloga zaključaka u Informaciji od 11. jula 2007. godine.

U odnosu na tačku 6. Prijedloga zaključaka u Informaciji od 11. jula, nema stava Komisije za finansije i budžet. S tim u vezi ističemo da je tačka 6. predložena od strane Ureda, imajući u vidu Program rada Vijeća ministara BiH za ovu godinu, kao i Program rada ovog doma za period maj - decembar 2007. koji predviđa pripremu i razmatranje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH, u okviru kojeg bi se na zadovoljavajući način mogao riješiti i problem dijela neiskorištenih godišnjih odmora članova Ureda koji je nastao iz objektivnih razloga, odnosno potrebe da Ured funkcioniše bez zastoja, naročito u periodu nakon 19. septembra 2006. pa do 30. juna 2007.

Ured za razmatranje žalbi, postupajući po tački 5. Zaključka sa 6. sjednice Doma naroda, održane 29.6., sačinio je i dostavio u propisanom roku ... Plan mjera za rješavanje žalbi od 31. jula 2007. godine i dostavio je isti Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Kao pokazatelj efikasnosti dosadašnjih mjera koje su rezultirale postepenim povećanjem procenta riješenih žalbi u Uredu, ističem sljedeće: u periodu od 1.4.2006. do 19.9. u odnosu na broj zaprimljenih žalbi od 464, na dan 19.9. kada je uspostavljen minimalni kvorum u Uredu, nije bila riješena nijedna žalba, tako da je procent riješenih žalbi ...

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Pilav, ni Lajčak ovoliko neće imati vremena da ovdje govori. Završite i izvolite na svoje mjesto. Niko nije dobio ovoliko mjesta i prostora i prije komisije. Molim vas, izvolite na svoje mjesto. Izvolite na svoje mjesto. Pet puta sam vas upozoravao. Trebali ste se pripremiti i koncizno reći šta želite. Čitav istorijat ste nam danas ispričali.

AMIR PILAV:

Ogromna je problematika, ogromna je vrijednost.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite sjedite. Otvaram raspravu. Gospodin Zorić.

VINKO ZORIĆ:

Ja se ispričavam, ja sam se elektronski bio prijavio, ovo je dodatna situacija. Meni nije baš bilo ovo jasno. Ja sam mislio zamoliti gospodina da nam ponovi ovo sve.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Zoriću. Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Moram reći da se sa ovim pitanjem ovaj dom bavi ozbiljno već nekoliko puta i ja sam dugo bio u dilemi zbog čega ova kancelarija ne funkcioniše i sad mi je jasno zbog čega ne funkcioniše. Mislim da je dobro.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, dajte ozbiljnosti.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja ovo vrlo ozbiljno kažem, gospodine predsjedavajući. Jasno mi je zbog čega ne funkcioniše, a evo vidite o čemu se radi.

Naime, slušajući uvodničara, ja u stvari sam dokučio da se sva složenost ove problematike nalazi u tome da li je ova kancelarija prihvatila ili nije prihvatila stavove Ministarstva pravde, što je ključno izgleda bilo za funkcionisanje, pa da li ili nije pozvan predsjedavajući ove komisije na sjednicu Savjeta ministara da usmeno obrazloži ono što je pismeno napisao, pa je onda problem i predsjedavajući ne prihvata stavove Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma, pa onda ne prihvata zaključke Predstavničkog doma, vjerovatno ne prihvata ni žalbe, zato ih je tamo 450 neriješenih i ko zna koliko će ih još stići. Ja sam očekivao da će Kancelarija za razmatranje žalbi ući suštinski u problem. A suštinski problem je otkud tolike žalbe. I, drugi, zašto niko neće da bude član ove Kancelarije za razmatranje žalbi.

Dakle, dva su problema, gospodine predsjedavajući ili predsjedniče Kancelarije. Prvi je rezultat Zakona o javnim nabavkama i njegovih formulacija koji je do te mjere loš da je svojim rješenjima ostavio puno prostora da se oni koji učestvuju u ovom procesu stalno žale i on je na neki način, u stvari, izvršio legalizaciju nelegalnog. Izvršio legalizaciju svih mogućih nelegalnosti kad se radi o procesu nabavke, čime je stvorio sve uslove da svi oni koji u tome ne učestvuju se žale.

Drugo pitanje jeste: Zašto niko ne želi biti član ove kancelarije? Dio odgovora je, vjerovatno, u ovom prvom, što pretpostavljam da se ljudi nalaze i pod pritiscima onih na koje se žale i onih koji se žale. I u ova dva uzroka treba tražiti rješenje, a ne u pravilniku i u sukobu sa Parlamentom ili sa Ministarstvom pravde, nego u otklanjanju uzroka koji su doveli do ove situacije. Zbog toga sam i predložio ovaj zaključak kojim se *zadužuje Savjet ministara da najhitnije pripremi izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama kojim će se ubrzati procedure, pojednostavniti metodologija rješavanja žalbi i poboljšati pozicije Kancelarije za razmatranje žalbe, te povećati njena efikasnost.*

Ja mislim da bi jedno od rješenja u ovom zakonu moglo biti da se članstvo u Kancelariji vezuje za već neku poziciju, primjera radi da, recimo, pravobranilac BiH je član Komisije za razmatranje žalbi. Onaj ko se kandiduje za pravobranioca, unaprijed zna da će biti član Kancelarije i onda nećemo imati ovaj problem i mislim da nije suprotno zakonu.

Naravno, ako želimo zakomplikovati, sve možemo zakomplikovati. Ja sam naveo primjer, možda nije sretan primjer pravobranioca, možda smo mogli naći neka druga rješenja u okviru institucija, ali u svakom slučaju nešto što bi omogućilo da onaj ko je član ozbiljno tamo radi i ne bježi iz te komisije i, naravno, u svakom slučaju ovaj prvi dio da se stvore zakonski preduslovi da taj proces javne nabavke bude transparentan, ali ne na način kao što se sada radi da bi prikrio pravu suštinu, nego zaista na onaj pravi način i onda nećete imati žalbe. Ne znam zašto bi se neko žalio ako je jasno da u tom procesu nije ispunio uslove da dobije neki posao. Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se. Sljedeći se na listi prijavio gospodin Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja ću ispred Komisije. Sekretar Komisije je sad provjerio u Pisarnici – uredno otišao poziv, tehnički vjerovatno do vas nije došao, ja se izvinjavam u ime Pisarnice. Što se tiče ... naš rad ove komisije je uvijek otvoren. Ja vjerujem da niste, mi smo u holu popričali.

Međutim, isto tako je osnovna poenta ovdje što vi niste ispoštovali odluku Vijeća ministara i pogreška je ovdje da vi sve optužujete: niko ništa ne radi, svi rade mimo zakona, jedini ste vi u pravu, a toliki predmeti za žalbu se gomilaju. Komisija ne mora usvojiti sve vaše zaključke. Ko to kaže da Komisija mora? Komisija je usvojila tri zaključka, koja su sasvim dovoljna da vi možete raditi. Dobili ste ove zaključke. Ja sam provjerio oko ovih datuma. Datum je kad mi dobijemo a, kad vi utvrđujete, ja to ne znam.

Zaključak broj 1. na Predstavnički dom: *Da ponovo insistira na realizaciji zaključaka usvojenih na 5. sjednici, održanoj 15. marta, kojim se obavezalo sve institucije BiH, a prije svega Vijeće ministara BiH i Ured za razmatranje žalbi da preduzmu sve mjere i aktivnosti i ulože vanredne napore, s ciljem postizanja ažurnosti u ovoj oblasti.*

Broj 2., on je najbitniji: *Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u okviru svoje nadležnosti predloži potrebne mjere, kako bi se maksimalno ubrzao postupak imenovanja lica na dva upražnjena mjesta člana Ureda za razmatranje žalbi, što i vi tražite.*

I 3., što vi osporavate: *Obavezuje se Ured za razmatranje žalbi da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ureda, za koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost, odmah primijenite.*

Vi to osporavate. Toliko i hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Gospodin Križanović se javio.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege, želim na početku reći da je možda jedina korist što danas imamo na dnevnom redu ovu informaciju jeste da pokaže, da kažem, dobrim dijelom jednu jalovost i neefikasnost našeg rada. Vidite, za manje od šest

mjeseci mi imamo dva puta istu informaciju Ureda za žalbe. Mi imamo iste zaključke koje sad predlažemo da usvoji ovaj dom, koje smo imali polovinom trećeg mjeseca o.g., u roku od manje šest mjeseci se bavimo jednim Uredom za razmatranje žalbi, a nismo nikada u prošlom mandatu za četiri i nešto godine nismo razmatrali rad Vijeća ministara, izvještaj o radu Vijeća ministara. I dok god budemo ovako radili, mi ćemo ovu tačku imati na dnevnom redu i za tri mjeseca. Ići ćemo u krug. Postat ćemo mi nekakav ured za žalbe ovdje, ovaj parlament. Isti zaključci. Razlika je u zaključcima sada i od prije polovine trećeg mjeseca u tome što se traži od Vijeća ministara i Ureda za razmatranje žalbi da poduzmu sve mjere i ulože vanredne napore; to je bilo u trećem mjesecu, sad kažemo izvanredne napore. Šta će tu izvanredni napori. Tu trebaju normalno djelovati Vijeće ministara i Ured da stvore uvjete za normalno funkcioniranje.

Ja ne bih usvajao nikakve zaključke, jer mislim da je ovo inflacija i obezvređivanja i zaključaka i digniteta i autoriteta ogromna. Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Sljedeći se prijavio gospodin Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Vidite, bez obzira, gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege što je ovo već po ko zna koji put na dnevnom redu ovdje u Parlamentu i bez obzira na činjenicu da je predsjedavajući Ureda možda zbog negovog iskustva za parlamentarnom govornicom izazvao određene reakcije među članovima Parlamenta, ja vas molim da ovom pitanju posvetimo dužnu pažnju jer, iz njegovog izlaganja, ja sam shvatio da postoji problem i problem je u tome što se očigledno ni u Informaciji, a ni u svemu onome što se dešavalo nije uspjelo definirati taj problem u dvije-tri rečenice, dvije-tri jasne rečenice – tamo zaista postoji problem. Tamo postoji problem, jer nisu ljudi popunjeni. Nedostaju dva člana i mi treba da pozovemo one koji trebaju da imenuju dva člana da to urade odmah. Nama ta institucija treba.

I drugo, tamo postoji problem jer nema pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Ne mogu se primati ljudi. A, pravilnika nema zbog toga što direktor, ovaj čovjek koji je bio za govornicom, on štiti Zakon o javnim nabavkama. On je dobio zadatak od Ministarstva pravde i od Vijeća ministara da u svoj pravilnik ugradi nešto što je protivno Zakonu o javnim nabavkama. Ja sam ga tako razumio i on to neće da uradi i ja ga podržavam što to neće da uradi i traži našu intervenciju.

BERIZ BELKIĆ:

Ja bih volio da čujem Ministarstvo pravde. Da li je to tačno?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Molim vas lijepo, gospodine predsjedavajući, dozvolite mi moju diskusiju.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, završite. Pa kažete da vam dozvolim, ja vam kažem izvolite.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ:

Pa onda me pustite. Ja vama nisam nikada upadao u riječ. Pokušavam da pomognem u rješavanju ove situacije, jer inače će se ovo vući kao trakavica još godinu-dvije dana.

Dakle, čovjek tvrdi i napisao je u Informaciji da ima zadatak od Vijeća ministara da u svoj pravilnik ugradi nešto što je protivno Zakonu o javnim nabavkama i on to neće da uradi i, ja kažem, neka neće da to uradi. Ja mislim, dakle, da Parlament ne treba na ovaj način da se bavi ovim pitanjem. Ovo treba doći raščišćeno na Parlament i ja mislim da treba zadužiti našu komisiju koja je imala ovaj izvještaj da ponovo organizira sjednicu i da raščisti sva ova pitanja, pa, između ostalog, i to pitanje o kome vi govorite, gospodine Belkiću, šta misli Ministarstvo pravde, šta misle, kakvi su. Ne kažem da je on u pravu a, ako je u pravu, neka je on ovako postupio. Ako nije u pravu, onda ćemo ga kazniti.

Molim vas lijepo, dakle, predlažem da naša komisija sjedne i da istraži kompletan ovaj slučaj i da nam da odgovore na ova dva pitanja. Naravno, ja imam taj prijedlog zaključka i ja čitam i gospodin Mehmedović je predložio taj zaključak i mislim da je to jedini mogući način. Evo, to je prijedlog kako da izađemo iz ove situacije. Toliko i hvala vam i nemojte mi više upadati u riječ.

BERIZ BELKIĆ:

Kad god bude potrebno. Izvolite, gospodine Mehmedoviću.

ŠEMSUDIN MEHMEDOVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, zaista, nakon prilično konfuznog uvodnog izlaganja, zastupnici se osjećaju zbunjeni, jer ne znaju kako izaći iz ovog. Naime, nije ovo bezazlena stvar, jer Ured za žalbe je drugostepeni organ kome se žale nezadovoljni prilikom dodjele određenih poslova na tenderima. Nemojte da mi učestvujemo u nezakonitim radnjama svojim nečinjenjem. Iz tog razloga, meni je žao što je ovako konfuzno izlaganje bilo pa mnogi nisu razumjeli o čemu se radi.

Pazite, očigledno je da postoji opstrukcija u nekim organizacionim jedinicama našeg Vijeća ministara i zbog toga ja razumijem da je ovo došlo ponovo na Parlament. I ja, također, podržavam direktora da se konačno jedanput uspostavi u punom kapacitetu ovaj Ured za žalbe i da on profunkcionira. Naravno, njega opterećuju ovi zaostali predmeti. Ali očigledno je ako je već prošao rok od godinu dana da više nije ni važna žalba, odnosno ishod te žalbe. Zbog toga je nužno da budu ažurni u narednom periodu i, naravno, o ovom prijedlogu zaključaka u ovoj informaciji, zaključak broj 6. je bespotreban i ne treba o njemu da se raspravlja iz tog razloga da bi se ovo konačno stanje sredilo i podvukla crta, da tako kažem, i predložio sam ova dva zaključka.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Mehmedoviću. Javio se gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Mislim da mjesto sa kojeg ovog govorim ne može mi dozvoliti da počnem svoju diskusiju sa jednim citatom iz kulturnog filma 'Maratonci trče počasni krug', zato ću da to preskočim i da kažem da očigledno u radu Kancelarije za žalbe ima više problema. Jedan problem je ... samo funkcionisanje te kancelarije i dosadašnji rad koji je – očigledno da svi poslanici ovdje ne mogu da podrže da je bio dobar i da ima i subjektivnih i objektivnih okolnosti.

Objektivne okolnosti su spominjane i ovdje u nekoliko navrata: Ministarstvo pravde, Savjet ministara, ali i nesavršenog zakona. Ali isto tako, kad vidite ove izvještaje koje dobijate pred vama, možete sa sigurnošću tvrditi da ti izvještajni nisu kvalitetni, da se u najvećem dijelu tiču i relevantnih stvari kao što je i pitanje godišnjih odmora itd., a zanemaruje činjenica koju je samo neko ovdje bojažljivo spomenuo da se ovdje radi o cifri o milijardi i nešto miliona maraka. Da se iza 400 i nešto, a bilo je i 500, neriješenih žalbi kriju ogromne pare i krije ogroman zastoje u javnim nabavkama u BiH, pri čemu firme trpe određene probleme. To je nedopustivo. Neću da kažem način na koji je Zakon o javnim nabavkama došao u proceduru kao nametnuti zakon međunarodne zajednice, koja je htjela da s tim zakonom uvede i neka svoja pravila igre na tržište BiH. Taj zakon sad smo vidjeli svi, pa mislim i međunarodna zajednica koja pokušava da organizuje okrugle stolove o izmjeni i dopuni ovog zakona; možemo samo da konstatujemo da taj zakon ne valja ništa.

Ja kao član Kolegija, odnosno kao zamjenik predsjedavajućeg, imao sam pravo po Poslovniku, ja sam to uradio – ovaj zakon stavio na Ustavni sud da se proglašuje neustavnim, s obzirom da se tiče prenosa nadležnosti i ja mislim da će Ustavni sud u narednom periodu se pozitivno prema tom zakonu ... Do tada, mi moramo da uradimo danas urgentno, napravimo promjene kadrovske u samoj Kancelariji za žalbe, ali isto tako da što prije koliko-toliko popravimo ovaj zakon – da ono što smo ovdje bojažljivo spomenuli, a to je 500 neriješenih žalbi i milion maraka, što prije moglo da uđe u proces.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo. Više nema prijavljenih.

Imamo sljedeću situaciju. Dakle, imamo Mišljenje naše nadležne komisije, s Prijedlogom zaključaka ali također imamo Prijedlog zaključaka Šemsudina Mehmedovića, o kojima je i Džaferović govorio, koji predlažu da se stvar još jedanput preispita, pogotovo zbog, da tako kažem, osnovane sumnje da postoji situacija da se u proceduri uspostavljanja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji ne poštuju zakoni, krše propisi itd.

Dakle, ja predlažem sljedeće. Da prije izjašnjavanja o Mišljenju Komisije i zaključcima izjasnimo se o ovim inicijativama, odnosno o ovim zaključcima koji su predloženi. Ako se slažete? Naravno, dakle, jesu li vam zaključci dostupni i imate li ih pred sobom? Treba li ih čitati? Možemo li se izjasniti u paketu, gospodine Mehmedoviću. Treba li da se izjasnimo odjedanput o obje tačke ovih zaključaka.

Dakle, molim vas da se pripremite za glasanje. Izjašnjavamo se o Prijedlogu zaključaka gospodina Šemsudina Mehmedovića koje ste dobili na klupe.

Spremite se za glasanje.

Glasajte sad!

26 “za”, tri “protiv”, tri “suzdržana”, bez entitetske većine; ostaje nam usaglašavanje. Dakle, ostaje nam usaglašavanje.

Možemo li se sada usaglašavati? Dakle, kasnije ćemo se usaglašavati.

Imamo još jedan prijedlog. Ja predlažem da se ne izjašnjavamo danas o Mišljenju Komisije dok se ne okonča usaglašavanje, pa ćemo vidjeti kako će se stvari razvijati.

Imamo još jedan prijedlog kojeg je predložio poslanik Momčilo Novaković. Ja vjerujem da ga imate pred sobom.

Zadužuje se Savjet ministara da najhitnije pripremi izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama kojim će se ubrzati procedure i pojednostaviti metodologija rješavanja žalbi kao i poboljšati pozicija Kancelarije za razmatranje žalbi, te povećati njezina efikasnost.

Dakle, evo stavljam i ovaj prijedlog zaključka na glasanje. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte, glasajte sad!

S 33 glasa “za”, bez “protiv”, dva “suzdržana”, dovoljnom entitetskom većinom, konstatiram da je Prijedlog zaključka poslanika Momčila Novakovića usvojen.

Na ovaj način smo završili i tačku 34. Dakle, ostaje nam usaglašavanje i ovisno od rezultata usaglašavanja na narednoj sjednici ćemo nastaviti; ima drugi zaključak koji je prošao.

Dakle, idemo na tačku 35. Molim vas malo pažnje; dakle tačka 35.

Ad. 35. Imenovanje ombudsmena Bosne i Hercegovine s Liste kandidata koju je dostavila Ad hoc komisija

BERIZ BELKIĆ:

Vi ste dobili Izvještaj Ad hoc komisije o provedenoj proceduri javnog konkursa i utvrđivanju Prijedloga liste kandidata za imenovanje ombudsmena za ljudska prava BiH. Dakle, bitno je ovdje podsjetiti na odredbe iz ovog zakona, dakle stav (6) člana 3. o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmenima kojim je izmijenjen član 8. osnovnog zakona i koji glasi da - Parlamentarna skupština istovremeno će imenovati tri ombudsmena u Instituciju ombudsmena na mandat od šest godina. Ombudsmena imenuje i razrješava Predstavnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH većinom glasova, u skladu sa poslovnicima oba doma. Stav (7) istog člana glasi - Ombudsmen se imenuje iz tri

konstitutivna naroda: bošnjačkog, hrvatskog, srpskog, što ne isključuje mogućnost imenovanja iz reda ostalih.

Ad hoc komisija je sačinila Prijedlog liste kandidata koji su ispunili uslove javnog konkursa. Vi ste te materijale dobili. Ja evo u ovom trenutku dajem mogućnost ... predsjednici Ad hoc komisije ako želi par uvodnih napomena.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem. Evo kratko: u Izvještaju je predstavljen kompletan postupak vezan za imenovanje ove komisije, sastanke ove komisije, konkurs, elemente konkursa, relevantne zakone koje smo imali u vidu prilikom određivanja pojedinih elemenata konkursa, vremenski interval do kada je konkurs bio otvoren, potrebne dokumente koji su bili traženi konkursom. I ovdje imate Izvještaj – jednu napomenu da je ova komisija imala zadatak da sačini Listu kandidata koji ispunjavaju konkurs, konkursne uslove. Dakle, ova komisija nije imala zadatak da rangira, eventualno da napravi preferencijalnu listu i izbore itd. i Lista kandidata, ...dakle koji je Prijedlog liste kandidata za imenovanje ombudsmena, sačinjena je u skladu sa Zakonom o ombudsmenima, opet podsjećam iz tri, iz reda tri konstitutivna naroda po abecednom redu.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo strpljenja.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Dakle, ovo nije nikakva preferencijalna lista nego je sačinjena po abecednom redu. I još jednom da vas podsjetim da je to bila zajednička komisija oba doma Parlamenta, da je ova komisija tokom svog rada imala podršku kako Zajedničkog kolegija oba doma Parlamenta, jednako tako i za eventualne dileme i odgovore na postavljena pitanja od strane Ministarstva pravde i, naravno službi, stručnih službi Parlamenta.

Ovdje u Izvještaju je pretočeno ..., ja hoću samo da napomenem da kandidati... .. koji se ne nalaze na listi, odnosno na Prijedlogu liste, su kandidati koji nisu dostavili sva potrebna dokumenta na konkurs, koja su bila tražena konkursom.

Gospodine predsjedavajući i dopredsjedavajući, ja mislim da vi dobijete inspiraciju da pričate kad ja diskutujem.

BERIZ BELKIĆ:

Ne.

AZRA HADŽIAHEMTOVIĆ:

Ja stvarno ovo moram reći. Ja se izvinjavam.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, pratimo, pratimo, pratimo sigurno ali moramo voditi sjednicu, moramo pripremiti neke stvari.

AZRA HADŽIAHEMTOVIĆ

I maloprije je bila ista situacija. Dake, kandidati koji nisu na listi koje je predložila ova komisija – radi se o kandidatima koji nisu dostavili konkursom tražene dokumente. I, prema tome, sve prijave te vrste ova komisija je smatrala nepotpunim, dakle nepotpunom dokumentacijom, ne kandidatima koji ne ispunjavaju uslove nego čija je dokumentacija, koja je bila tražena konkursom, bila nepotpuna. Mi smo naravno razmatrali s pažnjom svaku od ovih prijava, imali smo, kao što ovdje u Izvještaju piše, tokom postupka pravljenja liste, odnosno selekcije kandidata, uvida u dokumentacije itd., dopisa koje smo smatrali, onako kako smo ih naveli u Izvještaju, ako treba i detaljno obrazloženje zašto – ja ću vam reći da se većina dopisa odnosila, odnosno bila adresirana od strane kandidata koji su bili aplikanti na konkurs. Ukoliko trebaju detaljne informacije o svakoj od ovih prijava, zašto eventualno jeste ili nije na listi, ... komisija, a evo tu su i ostali članovi ove komisije, stojim na raspolaganju za odgovore na pitanja.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Mi smo na kraju krajeva ovo dobili i u pismenoj formi. Mi smo kao Kolegij sve ono što smo dobijali do današnjeg dana kao neku vrstu prigovora, kao neku vrstu upozorenja itd., prosljeđivali svim poslanicima, tako da poslanici su u prilici da i o tome, i o tome ... govore.

Dakle, ali evo da mi pređemo na konkretno. Mi imamo u ovom trenutku sljedeće prijedloge, dakle, tako je rekla Azra, po abecednom redu. Iz reda bošnjačkog naroda uslove za imenovanje za poziciju ombudsmena ispunjavaju: Hajdarević Muhidin, Halilović Emina, Mutapčić Džemaludin i Pašić Safet. Iz reda hrvatskog naroda: Klobučar Željka i Ljubić Mariofil. Iz reda srpskog naroda: Grahovac Nada, Popović Vitomir, a Potrovski Dubravka je nakon završetka rada Ad hoc komisije pismeno obavijestila Kolegij, odnosno Parlament da zbog imenovanja na neku drugu dužnost odustaje, odustaje od kandidature.

Dakle, mi smo sada pred činom odlučivanja o ombudsmenima BiH sa ovih lista i mi smo u više navrata pokušati na Kolegiju i na Proširenom kolegiju naći rješenje na koji način da glasamo, s obzirom na činjenicu da istovremeno trebamo izabrati tri ombudsmena i uspostaviti instituciju. Bila je dilema da li ćemo glasati tajno ili javno o čemu nismo postigli saglasnost na Proširenom kolegiju, pa smo rekli - evo, neka Dom o tome odluči želi li se izjašnjavati javno ili tajno. Bilo je razmišljanja da idemo ispred klubova sa, da tako kažem, kandidatima iz sva tri naroda kao jednu listu, kao jedan paket i bilo je, naravno, i razmišljanja i prijedloga da se glasa o svim kandidatima po abecednom redoslijedu, po narodima, pa kako stvari ispadnu. Ko dobije najviše glasova, uključujući entitetsku većinu, taj će biti i imenovan.

Dakle, na nama je sada prvo da se odlučimo hoćemo li glasati tajno ili javno. Ovo su prijedlozi o kojima se treba izjašnjavati.

RIFAT DOLIĆ:

A ima li rasprave o ovim prijedlozima?

BERIZ BELKIĆ:

Evo, otvaram raspravu. Izvolite, gospodine Doliću ali vas molim da rasprava ide u pravcu, na neki način, pronalaženja modela koji će nam omogućiti da racionalno i brzo glasamo.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjeni kolegice i kolege, uvaženi gosti, kad sam se ja pripremao za ovu sjednicu Parlamentarne skupštine, imenovanje ombudsmena za ljudska prava u BiH smatrao sam jednim rutinskim i tehnički pitanjem koje je uokvireno zakonima i moralno stručnim dignitetom koje ova pozicija zahtijeva i nisam smatrao potrebnim da diskutiram ... o tom pitanju. Da nije tako, navelo me to da su rijetki primjeri tako intenzivnih lobiranja za podršku za pojedine kandidate, i to me jednostavno onda iniciralo da se više upoznam sa ovim pitanjem, s obzirom na važnost institucije ombudsmena za zaštitu ljudskih prava u BiH.

Nažalost, moja saznanja idu ka tome da je i izbor ombudsmena za zaštitu ljudskih prava suštinski političko pitanje, a ne interes da to bude stručno i moralno pitanje i jer su to predstavnici krovne institucije ljudskih prava u BiH. Po logici stvari, ombudsmeni bi trebali biti oči, uši i glas obespravljenih ali sam, nažalost, iz ovoga iskustva dosadašnjeg, uvjerenja da ova silna lobiranja i na ovakav način imenovanje ombudsmena idu ka tome da su oni oči, uši i glas politike, političara i političkih lobija. Neka mi oprostite kolege iz Ad hoc komisije za imenovanje ombudsmena za ljudska prava u BiH ali, unatoč jasnim zakonskim propisima, oni su posao obavili površno i nedorečeno I, ja kao poslanik, na osnovu njihovog izvještaja, nisam i ne mogu biti siguran da u glasanju za pojedine ombudsmene, odnosno za izbor ombudsmena, neću danas pogriješiti. Oko ovog imenovanja je isuviše puno otvorenih pitanja koja zahtijevaju odgovore prije imenovanja ombudsmena. Ako ova pitanja budemo postavljali poslije imenovanja, to se može naravno shvatiti kao pritisak na ombudsmene i zato je bolje da ta pitanja ovdje razmotrimo prije nego što imenujemo ombudsmene.

Izbor ombudsmena BiH je javni interes i njihov izbor mora biti javan i transparentan. Dozvolite da postavim neka pitanja koja su mene zaintrigirala i na koja bih volio dobiti odgovore jer mi, da ponovim, biramo ljude koji će u narednih šest godina biti na čelu krovne institucije za zaštitu ljudskih prava u BiH.

Prvo - Da li je objavljeni konkurs potpuno u skladu sa zakonom, jer sam i u medijima čitao mišljenja kompetentnih ljudi, a evo imamo ovdje i dopis ombudsmena Federacije BiH koji smo dobili ovdje, koji nisu baš nekompetentni ljudi, koji upozoravaju na propuste u proceduri imenovanja, posebno proceduri objavljivanja konkursa. Tako ni meni nakon svega nije jasno da li se u proceduri imenovanja ombudsmena može, u bilo kojem segmentu, pozivati na Zakon o vladinim ministarskim imenovanjima, jer ombudsmeni za zaštitu ljudskih prava, kao što znamo, nisu vladini službenici.

Drugo je pitanje - Ako je već i primijenjen ovaj zakon, zašto nije primijenjen do kraja i principijelno; zašto u proceduri koju je obavila ova komisija nije bilo intervjua, nije bilo

obavijesti kandidatima koje su propisane, nije bilo bodovanje kandidata i drugog, nije bilo izjava o sukobu interesa i drugog što nalaže ovaj zakon? Koliko znam, potencijalni kandidati, pa ni oni koji nam se danas predlažu, uopće nisu intervjuirani već je izvršena eliminacija samo po formalnom principu, a mi koji trebamo glasati za ove ljude nismo dobili čak ni njihove biografije.

Sljedeće pitanje - Zašto od kandidata nije tražen program rada ili bar neki pogledi u vršenju funkcije ombudsmena u šest godina mandata. Stanje ljudskih prava u BiH je više nego teško i bilo bi, ako ništa drugo, korisno čuti kako kandidati misle popraviti stanje ljudskih prava.

Sljedeće - Vidim da su među kandidatima iz reda sva tri naroda i kandidati koji trenutno obavljaju dužnost ombudsmena. Ja se ne sjećam da smo mi u ovome domu ... dobili nekad izvještaj o stanju ljudskih prava, ... ne izvještaj o radu ombudsmena, jer to su dvije različite stvari i mislim da i oni trebaju dijeliti, jednim dijelom, i svoju odgovornost za sadašnje stanje ljudskih prava u BiH.

Sljedeće - Da li su poslanici ovoga doma informirani ili jasno sigurni da među kandidatima nema i onih koji su u sukobu interesa, što je naravno za funkciju ombudsmena vrlo važno.

Sljedeće - Da li ima prigovora od strane osam kandidata koji su eliminirani zbog, navodno, nepotpune prijave i kako su ti prigovori riješeni? Evo, mi smo dobili na sto ovdje danas jedan od tih prigovora koji, pravo da kažem, ... ne znam kako je riješen, ali je bar tako napisan da je uvjerljiv.

Ovo su samo neka otvorena pitanja zbog kojih ovakav izbor ombudsmena smatram neprimjerenim vremenu i funkciji ombudsmena, osim ako i to pitanje kao i brojna druga ne želimo riješiti formalno, a građanima i ljudskim pravima kako bude. Ombudsmeni su svakako ambasadori ljudskih prava i ova pitanja, ukoliko se ne razjasne, bila bi velika hipoteka nad njihovom ulogom zaštitnika ljudskih prava u BiH. Radi svega navedenog, predlažem da se Izvještaj i prijedlog od Ad hoc komisije ne usvoji, da se obnovi konkurs i procedura imenovanja obavi primjereno važnosti Institucije ombudsmena. Smatram da se ovo može brzo i transparentno obaviti kako imenovanju ombudsmena ne bi pristupili formalistički, da ne kažem politički.

Tajno glasanje o izboru ombudsmena za ove i ovakve liste smatram samo manjim zlom u odnosu na ono što sada imamo. Da budem dakle do kraja jasan – imenovanje ombudsmena BiH na ovakav način kako se predlaže i na osnovu onoga čime raspolažemo smatram samo još jednom političkom predstavom na štetu ljudskih prava i građana BiH.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

... Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja bih prije ... izjašnjavanja o pitanjima o kojima je predsjedavajući govorio imao jednu dilemu. Naime, od odgovora na tu dilemu u stvari zavise onda i neka od ovih rješenja o načinu glasanja, odnosno formiranja lista. Naime, da li je izborom jednog ili dva ombudsmena izabran ombudsmen ili nije i, ako nije, da li ponovljeni izbori znači podrazumijevaju ponovo izbore sva tri ombudsmena. Naime, radi se o jedinstvenoj instituciji, i, koliko ja razumijem stvar, ombudsmen je izabran kad su izabrana tri ombudsmena iz tri naroda. Ukoliko jedan od njih nije izabran, ponavlja se konkrus za sva tri, jer je jedan ombudsmen. Ako je to tako, onda je logično znači da, i bilo bi logično, da je ova komisija koju smo ovdje izabrali predložila po tri kandidata pa, ako treba tri liste, pet listi, ali po nekom prioritetu do koga je ova komisija došla. A kako, kako je mogla doći? Mogla je doći provjerom sposobnosti kandidata ili intervjuem, kako mi to sada ovako volimo nazvati. E, sad ja nisam, evo, ovo je za mene iznenađenje da nije bilo tog intervjuja. Ja zaista, kad smo birali ovu komisiju, mislio sam da ne biramo komisiju koja će sakupiti dokumenta, nego komisiju koja će predložiti ovom parlamentu, nakon intervjuja, provjere kandidata, po njenom mišljenju ko su najbolji kandidati i koji od njih će najbolje obavljati ovaj posao u narednom periodu.

Ako je tačno ovo što kolega kaže, onda to nismo znači mi danas dobili. Naravno ne želim izvlačiti zaključak da je – evo, ovo je rezultat u stvari ne dogovora ali, to je loše, ako se politički dogovaralo o ovome. Znači, loše je ako smo pravili politički dogovor na ovome i možda je dobro što se nisu ljudi iz parlamentarne većine dogovorili, ili nisu uspjeli dogovoriti, jer bi ovo trebao biti rezultat ne političkog dogovora nego spremnosti i sposobnosti kandidata da obavljaju ovako težak posao.

Hajde, dobro. Prije ovoga, molio bih znači, samo ne znam ko mi može dati komentar sada zakona - Da li je i na koji način i kad izabran ombudsmen i šta znači neizbor jednog kandidata danas, a izbor dvojice ili neizbor dvojice, a izbor jednog kandidata!

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, ja sam pročitao ovu odredbu iz izmjena i dopuna Zakona o ombudsmenima, sad je stvar tumačenja. Ja nisam u situaciji da mogu vam odgovoriti na vaše pitanje. Ja sam je samo pročitao i sada je može doživljavati svako od nas na različite načine.

Evo, javlja se gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, jedna stvar je izbor ombudsmena u smislu ovog zakona o izmjenama i dopunama o ombudsmenu za ljudska prava BiH, a druga sasvim stvar je rad naše komisije. Ja mislim da je ova komisija radila u svom mandatu prema zakonu koji trenutno je na snazi u BiH, a koji, po mom mišljenju, nije dobar. Nije dobar iz nekoliko razloga. Prvo, što je nedovoljno precizan i neefikasan i, s druge strane, što veže ruke Ad hok komisiji da napravi ono što Parlament očekuje od njih, a to je rang-listu. Po ovome zakonu doslovno stoji u članu 3., odnosno članu 8. stav (5) da se pravi lista kandidata koji

ispunjavaju uslove, a ne rang-lista kao što smo imali priliku kada smo, imaćemo priliku kada budemo o revizorima ovdje glasali gdje se pravi rang-lista i dajemo komisiji pravo i mogućnost da napravi rang-listu kandidata koji imaju najviše sposobnosti, stručnosti i svih ostalih kvaliteta koje je potrebno da ovaj parlament kvalitetno ... Znači, to je jedna zakonska nesavršenost i ja se nadam da će neko od poslanika, u narednom periodu, ove izmjene i dopune ovog zakona napraviti i predložiti.

Druga stvar je da li smo mi ovdje danas spremni da dođemo do Institucije ombudsmena u BiH koja prema istom članu 8. stav (1) kaže - Instituciju ombudsmena čine tri lica. Isto tako kaže u članu 8. stav (6) - Parlamentarna skupština BiH imenovaće istovremeno tri ombudsmena u Instituciju ombudsmena. Ako mogu da kažem ono što smo se dogovarali na Proširenom kolegijumu? To je da je ovaj Kolegij Doma (uži) predložio Proširenom kolegiju, baš zato što taj zakon nije savršen, a i naša želja je da danas imamo Instituciju ombudsmena, da radimo na sljedeći način:

1. Da se Parlament izjasni da li je za javno ili tajno glasanje i

2. Da se Parlament izjasni da li je za prijedlog Kolegijuma da svaki od predsjednika klubova izađe sa listom od tri člana, kako to nalaže zakon, da ona lista koja dobije više potpisa predsjednika klubova bude prva stavljena na glasanje, a da nakon toga se glasa o ostalim listama, ako ta lista ne prođe.

I da se to stavi na glasanje u Parlamentu da vidimo da li će poslanici da podrže to što se u Proširenom kolegijumu, da podsjetimo, konsenzusom dogovorilo. Znači i poslanici čiji su predsjednici klubova bili juče na Proširenom kolegijumu su dali saglasnost da na takav način danas ovdje radimo. Imamo znači mogućnost da glasamo, prvo – da li tajno, a onda način na koji ćemo doći do Institucije ombudsmena.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Izvolite dalje. Azra Hadžiahmetović. Ili ćeš, Azra, da čuješ možda i ostale.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ja sam htjela dati odgovore ali ako ima još diskutantata ...

BERIZ BELKIĆ:

Pa, evo Bakir se javlja, bolje je da sačekaš.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

... Proširenom kolegiju otprilike dogovorili, kako reče gospodin Živković, mada sam ja izrazio sumnju da ćemo na taj način doći do rezultata. I danas u diskusiji sa kolegama iz SDA, mi smatramo da ćemo prije i lakše doći ... do izbora trojice ako krenemo ... i da je to možda i pravičnije u odnosu na ljude koji su ... stavljeni na proširenu listu.

Dakle, idemo redom. Pa neće valjda se desiti da od četiri Bošnjaka niko ne dobije podršku ili od dva Srbina da niko ne dobije podršku, ili dva Hrvata. Neko će, na kraju

krajeva, izabrat ćemo, mislim, trojicu. Dakle, mi smo za javno glasanje i zato da prođemo kroz čitavu ... i oni koji dobiju najviše glasova i pri tome neophodnu entitetsku podršku da budu izabrani.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, hvala. Gospodin Živković: replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja želim samo da kažem da ovo nije prvi put da predsjednici klubova, Kluba SDA, nešto što dogovorimo na Proširenom kolegijumu, nakon toga na sjednici se ispostavi da to ne može da prođe u klubu. Ja bih zamolio da onda taj Prošireni kolegij iskoristimo ... da kažemo - da ne možemo da se dogovorimo, da ne bi džaba gubili vrijeme; tamo se dogovarali da ovdje onda na Parlamentu iznesemo svoje za i protiv naših prijedloga. Ja sam mislio da juče, kada smo se usaglasili u vezi toga, da je to bio zajednički prijedlog da se Parlamentu stavi na glasanje, jel'?

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Izvolite dalje. Ako nema; evo, javlja se predsjednik ... Jozo, jesi li i ti želio? Samo malo, Azra.

Izvolite.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Dakle, vrlo ću kratko. Ne bih želio ponavljati ovo što su kolege isticale, posebno kolega Dolić o značaju Institucije ombudsmana za BiH, samo bih se evo izjasnio u ime Kluba SDP-a: da se mi zalažemo za tajno glasanje pri izboru.

BERIZ BELKIĆ:

Nisam te čuo, Jozo.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Tražimo tajno glasanje pri izboru ombudsmana.

BERIZ BELKIĆ:

Izjašnjavat će se Dom, ja ću to staviti na glasanje. Izvolite dalje. Ako nema da; molim vas, ima li iko još? Nema. Hvala. Zaključujem na neki način raspravu. Javlja se naravno predsjednik ove komisije da komentariše.

AZRA HADŽIAHEMTOVIĆ:

Imam potrebe – naročito poslije diskusije kolege Dolića koji je dobro pročitao papir, stvarno ste dobro pročitali, nigdje niste pogriješili kad ste čitali ono što je bilo pred vama – da dam odgovore na neka pitanja, odnosno teze koje je iznio i koje sam prepoznala već u

nekim papirima koje je ova komisija dobivala tokom svog rada i uključujući i argumente koji su se ovdje čuli.

Prvo, kolega Dolić je kazao da je izbor, koristio je konstrukciju izbor, ja hoću da pomenem da se ombudsmeni imenuju. Imenovanje i izbor nije isto. Kod izbora npr. revizora ili nešto slično, komisija koja je zadužena za pripremu obavlja intervju, pravi rang-liste itd.; kod imenovanja – sad ću vam reći šta je bio zadatak ove komisije – u skladu sa Zakonom o ombudsmenima kao lex specijalis zakonu po kome je ova komisija radila.

Zadatak Ad hoc komisije za imenovanje ombudsmena za ljudska prava BiH bio je da objavi javni konkurs za izbor ombudsmena za ljudska prava i na osnovu provedene procedure utvrdi Listu kandidata koji ispunjavaju uslove utvrđene Zakonom za imenovanje ombudsmena za ljudska prava BiH i dostavi je Predstavničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine na dalji postupak. To je ova komisija uradila. Zadatak ove komisije nije bio da pravi rang-listu, da obavlja intervju sa kandidatima. Da smo imali taj zadatak, mi bismo ga i obavili. A nismo ga mogli imati zato što se radi o imenovanju ombudsmena, a ne o izboru ombudsmena. Ja vas molim da vodite o tome računa.

Nadalje, kolega je rekao ...da je riječ o imenovanju ... dužnosnika na javne funkcije i on se zalaže i da izbor bude javan. Ja ću vas samo podsjetiti da u Vijeću Evrope, kao eto relevantnoj instituciji koja nam može biti mjerodavna i u većini zemalja dobre prakse upućuju da se ombudsmeni biraju tajno. U tom smislu, ja ću vas podsjetiti, kada sam na početku ove sjednice u julu mjesecu kad smo utvrđivali dnevni red i javila se sa zahtjevom, odnosno iznijela prijedlog, više u smislu ili u funkciji da se izvrše adekvatne tehničke pripreme, ukoliko je to neophodno, tražila sam da izbor, odnosno da se imenovanje izvrši tajnim glasanjem. Tim povodom, ja vas hoću podsjetiti na pismo koje je visoki komesar za ljudska prava uputio i Parlamentarnoj skupštini BiH; evo ja ću pročitati samo dio ovog pisma: *Budući da će Parlamentarna skupština uskoro birati nove državne ombudsmene, želio bih skrenuti pažnju na dobru praksu u vezi sa procedurom izbora koja postoji u jednom broju država članica. Korištenje tajnog glasanja predstavlja jednu tako dobru praksu što doprinosi jačanju moralnog autoriteta, nepristrasnosti, integriteta izabranog ombudsmena, što su ključni elementi za efikasno obavljanje te dužnosti. Uz to nezavisan izbor jača kredibilitet i efikasnost institucija ombudsmena.*

Ovo je samo dio iz pisma.

BERIZ BELKIĆ:

Svi su uposlenici to dobili.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Toliko a proposit javnog. Dalje, vi ste rekli, postavili pitanje, rekli ste da je ova komisija radila netransparentno. Čini mi se da ste upotrijebili još neku malo težu konstrukciju i to ste potkrijepili time - da li je konkurs u skladu sa zakonom? Ja hoću samo da vas podsjetim ko su bili članovi Ad hoc komisije koja je komunicirala i sa Ministarstvom pravde, koja je bila logistički podržana službama ovdje u Parlamentarnoj skupštini i koja je, prilikom svake odluke, počev od konkursa, teksta konkursa, nadalje žalbi, pisama koja su dolazila, komunicirala sa Koligijem Parlamentarne skupštine. Članovi ove komisije su bili, osim

mene, Niko Lozančić, Drago Kalabić iz Predstavničkog doma; iz Doma naroda: Dušanka Majkić, Rudo Vidović i Hazim Rančić... Ovdje ima i pravnik, uz to, za sve ono što smo imali dileme, eventualno mi smo konsultovali, opet ponavljam, Ministarstvo pravde.

Vi ste to - da li je konkurs bio u skladu sa zakonom - između ostalog, postavili pitanje. Zašto je npr., to je ono o čemu sam rekla da ste dobro pročitali, ono što ste čitali ispred sebe, jer ste koristili argumentaciju ... koja je bila prepoznata u pismima nekih kandidata koji su se žalili tokom postupka. Da vam kažem samo da se ova komisija rukovodila Zakonom o ombudsmenima kao lex specijalis zakonom i Zakonom o ministarskim i drugim imenovanjima, i drugim imenovanjima, prema tome imenovanjima ombudsmena iz koje je uzela opće uslove koji su navedeni u konkursu. Evo vam iz javnog konkursa koji su opći uslovi, pa vi recite je li to ne valja. Opći uslovi: da je stariji od 18 godina; da je državljanin BiH; da protiv njega nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo za koje je predviđena kazna zatvora od tri ili više godina ili da mu nije izrečena zatvorska kazna za krivično djelo učinjeno sa umišljajem; da nije otpušten iz državne službe u institucijama BiH, odnosno entiteta kao rezultat disciplinske mjere u periodu od tri godine prije dana objavljivanja; da nije obuhvaćen odredbom člana IX Ustava i da je fizički i psihički sposoban za obavljanje poslova radnog mjesta na koje se prima. Ako je ovo nešto što nismo trebali uključiti u konkurs, što je neuobičajeno u konkursu, molim vas da i to javno kažete.

Nadalje, ovdje ste rekli - zašto nije bilo intervjua? Ja sam maloprije rekla: riječ je o imenovanju. Mi smo imali vrlo precizan zadatak da objavimo konkurs, da utvrdimo listu kandidata koji ispunjavaju konkursom utvrđene uslove. Dakle, ne da rangiramo kandidate, eventualno pravimo selekciju.

Kažete da nije tražen ni program rada. Bilo bi zaista fino da mi imamo drugačiji, možda zakon o izboru, Zakon o ombudsmenima koji bi uključio i neke konstruktivne prijedloge, primjedbe koje ste vi na rad ove komisije istakli, ali koji bi u stvari poboljšali cijelu proceduru izbora i vjerovatno učinili i Instituciju ombudsmena možda još boljom.

Da li su kandidati u sukobu interesa? Ja hoću samo da vam kažem da li se ikada i gdje, kada se neko kandidira, odstranjuju ili eliminišu kandidati koji su eventualno u sukobu interesa. Valjda sukob nastaje kada kandidat preuzme neku funkciju ili počne da radi, a to, to mi još nismo došli ni do načina kako ćemo imenovati ombudsmene.

Kaže - da li ima prigovora? Ja hoću samo da vam kažem da cijela procedura postupka, konkursni postupak nije završen. Kandidati su imali rok u kome su trebali podnijeti odgovarajuća dokumenta. Ali, sve dok ovaj parlament ne izvrši imenovanje, postupak nije završen. Dakle, ni kandidati koji su eventualno izabrani, odnosno imenovani, ili kandidati koji nisu imenovani, nisu obaviješteni o ishodu toga, jer ishoda još uvijek nema.

I kaže ... vi ste predložili da se ne usvoji Izvještaj. Ne znam koji su vam razlozi da se ne usvoji Izvještaj; bilo bi dobro da smo čuli ovdje argumente zašto da se ne usvoji Izvještaj, osim ukoliko vam se ne dopada možda Lista kandidata koja je sastavni dio Izvještaja. Ja hoću samo da vam kažem: Lista je sačinjena na osnovu, opet da ponovim, kandidati koji su na Listi su kandidati koji su ispunili uslove koji su traženi konkursom. Kandidati koji nisu na toj

listi su kandidati koji nisu dostavili svu potrebnu dokumentaciju. Ja neću reći da oni ne ispunjavaju uslove, ali nisu dostavili ono što je bilo konkursom traženo. Ovaj parlament može odlučiti šta god hoće – da i kandidate koji nisu na toj listi stavi na ovu listu. Može odlučiti i da stavi nekoga ko uopšte nije aplicirao na konkurs, na tu listu. Šta god hoće, ovaj parlament može.

BERIZ BELKIĆ:

Pa, ne može baš šta god hoće, ima zakon.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Pa mislim evo, ja sad malo karikiram, ono što smo mogli čuti, ali hoću da kažem: konkurs koji je bio objavljen, u kome je jasno navedeno šta kandidati treba da dostave u konkursnom roku. Sve što je dostavljeno, na osnovu toga je napravljena Lista kandidata i Izvještaj napisan koji je pred vama.

Usput, kolega Novaković je rekao, ja se izvinjavam, ja sam išla redom ... ne redom na specifičnu težinu nego redom diskusije, kolega Novaković je također rekao da bi bilo logično da je ova komisija predložila tri kandidata. Da je to traženo od ove komisije, mi bi predložili. Ali je bio vrlo jasan zadatak Ad hoc komisiji. I, ja zaista bih se složila sa kolegom Križanovićem, ja sam to čak tražila na početku ove sjednice – da se izvrši tajno glasanje bez obzira o kakvom načinu ćemo se mi opredijeliti da pristupimo izboru institucija ombudsmena.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Je li replika? Izvolite.

RIFAT DOLIĆ:

Pa naravno, gospođa Hadžiahmetović ima pravo da kaže iz svog ugla promatranja stvari, međutim očito je da ona selektivno tumači zakonske propise. Čak za istu funkciju, za isto, govori o imenovanju, čas o izboru itd., kako kad odgovara. Mislim da razlika između imenovanja i izbora, nije bilo razloga da se ne obavi ovaj intervju sa ljudima. I mi smo ovdje, koliko se ja sjećam, imenovali Vijeće ministara, pa smo isto formirali Komisiju, pa izvršili intervju itd. Mislim da to ničim ni zakon ne zabranjuje.

Druga stvar, ja nisam rekao ... da se glasanje ovdje obavi javno itd. ja sam rekao da izbor i procedura izbora trebaju biti transparentniji i javni potpuno. Mislim da ... ovo sada nije slučaj toga, a i ja se slažem u principu da glasanje bude tajno oko imenovanja.

Zakon o imenovanju isto kaže vam; vi o vladinim imenovanjima vi također tumačite selektivno. Ja koliko znam tamo nigdje ne piše da se taj zakon može tumačiti i provoditi selektivno. Vi njega samo u jednom dijelu, ... kad su u pitanju uslovi, ali ima taj zakon, kaže, kaže i nešto drugo kad je u pitanju procedura, valjda treba onda biti tu, biti tu dosljedan.

Sukob interesa? Slažem se u jednoj varijanti opet da nakon izbora on dolazi u pitanje. Koliko se ja sjećam, mi, kad se kandidiramo kao poslanici, da imamo i tu izjavu o sukobu interesa odmah u kandidatskim listama i prije izbora i prije kandidiranja.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Evo za riječ se javio prvo gospodin Džaferović. Niko, izvini. Džaferović se javio prije, pa Niko Lozančić.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Poštovane kolegice i kolege,
dakle, ja želim da upozorim na jednu stvar kad se tiče iznesenih ideja o načinu glasanja povodom ove tačke dnevnog reda. Ne znam kako će Parlament odlučiti, ali imam potrebu da to kažem. Ja ne pamtim, dakle osmu godinu sam ovdje član što Doma naroda što Predstavničkog doma, ja ne pamtim situaciju kada je ovaj dom donosio, ili bilo koji dom Parlamenta BiH, donosio odluku tajnim glasanjem. Ja takvu situaciju ne pamtim, ako neko pamti, pa se sjeća, neka kaže, ja ću se izviniti ...

BERIZ BELKIĆ:

Ne pamti.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

... i povući ću se sa ovom svojom tvrdnjom. Ima to i svoju logiku, a logika je sljedeća. Dakle, način odlučivanja članova Parlamenta je direktno skopčan sa demokratskom kontrolom njihovog rada i uvida od strane javnosti. Mi se zalažemo da nam državna televizija direktno prenosi sjednice, a onda, kada dođemo do neke tačke dnevnoga reda, onda kažemo - evo predlažemo da imamo tajno glasanje. Bez obzira na pismo koje nam je stiglo iz Evropske unije, dakle ovo pismo je stiglo, kolegica Hadžiahemtović je to ispravno kazala, od zaduženog čovjeka za ovu oblast, u kojoj se preferira tajno glasanje. Ja sam dakle dužan ovo kazati - mi ovdje otvoreno i javno treba da kažemo za koga jesmo, a za koga nismo, kada je u pitanju izbor ombudsmena BiH. Pogotovo, dakle jer se radi o toj instituciji. Dakle, ja smatram da je tajno glasanje u Parlamentu, pa i u ovom slučaju, suprotno elementarnim demokratskim uzusima vezanim za demokratsku kontrolu i uvid javnosti o tome šta rade članovi Parlamenta. To je dakle jedna stvar.

I druga stvar. Dozvolite mi da se pozovem na Poslovnik našeg doma koji ne predviđa procedure tajnog glasanja. Ovaj dom može promijeniti Poslovnik, može svojim zaključkom sve ovo staviti van snage i odrediti druge procedure, to je nesporna stvar, ali da ni na kraj pameti nije padalo nikome, kada se pravio ovaj poslovnik, da može biti tajna procedura u ovom domu, govori i način glasanja, jer se kaže da ovaj dom odlučuje ili da se glasanje obavlja elektronski, evo vidite elektronski, podizanjem glasačkog kartona i prozivanjem. Sve su to načini izjašnjavanja koji su javni, koliko je ja razumijem.

Zbog toga sam imao potrebu da kažem ovih nekoliko rečenica prije nego što se odlučimo oko toga kako glasati, dakle da ne upadnemo ... u ovu zamku, da se odlučimo na

javno izjašnjavanje i da pošteno javnosti kažemo kako smo i na koji način donijeli ovu odluku.

Toliko, hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Džaferoviću. Prije se javio, je li replika? Ako je diskusija, gospodin Lozančić. ... evo već dva diskutanta. Izvolite. Imamo prijavljenog Jovičića.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju, dame i gospodo, evo, želim se javiti kao član ovog Ad hoc povjerenstva i u potpunosti stati iza onoga što je uvažena predsjednica ovog povjerenstva ovdje prezentirala i što je prezentirano u Izvještaju ovog Ad hoc povjerenstva. S druge strane, želim dodati neke stvari, jer moram reći da ovo Ad hoc povjerenstvo nije imalo, niti ste mu dali, mandat da radi išta izvan zakona. I slažem se sa svima onima koji će zaključiti – i da ste nam dali takav mandat, mi opet nismo imali pravo raditi izvan važećeg Zakona o ombudsmanima.

Začuđuje, moram reći, od uvaženih zastupnika ili uvaženog zastupnika Dolića da daje kvalifikacije o radu ovog povjerenstva koje su, po meni, ja ću reći za mene osobno, uvredljive. Ovo povjerenstvo je radilo na pet sjednica naizgled formalističkih, pet sjednica, pet puta na sjednici prelistavajući svaki dokument koji smo dobili, svaki papir koji smo dobili i po pet puta na svakoj sjednici, znači 25 puta čitajući Zakon o ombudsmanima i čitajući njegove izmjene po kojima smo bili dužni raditi. Mene začuđuje da se postavljaju pitanja koja su vrlo jasno i precizno napisana u Zakonu o ombudsmanima. Je li taj zakon dobar, je li on loš, je li bi trebao nešto drugačije definirati, e, o tome možemo raspravljati i možemo ga i mijenjati. Međutim, dok postoji ovakav zakon i u ovom zakonu, uz svo uvažavanje svih onih koji misle drugačije, jasno stoji da Parlamentarna skupština može pozvati kandidate, Parlamentarna skupština, a ne nikakvo ad hoc povjerenstvo, ali ste to trebali pročitati, kolega. Znači, Parlamentarna skupština pozvati kandidate da predstave svoj program ima pravo, a ne mora. To nije posao ovog Ad hoc povjerenstva.

Još jedanput kažem - ovo povjerenstvo nije radilo površno, ovo povjerenstvo je radilo vrlo studiozno, vrlo odgovorno i sve odluke koje su donesene, zaključno sa ovim zadnjim Izvještajem koji je dostavljen Parlamentarnoj skupštini kao Izvještaj ovog povjerenstva, jesu donesene jednoglasno. Nismo krivi što netko od kandidata nije dostavio tražene dokumente. A i svi prigovori su manje-više paušalne naravi, jer svi koji su nas prozivali - da kao nismo radili po nekom zakonu - nisu se pozvali ni na jedan članak nijednog zakona, niti su rekli točno gdje smo to mi pogriješili i gdje smo to mi prekršili zakon. I mi smo, i to moram reći, tijekom svoga rada zaključili da su mnogi od tih prigovora, neću reći svi, sračunati bili kao pritisak na rad ovog povjerenstva. Drago mi je što je ovo povjerenstvo časno i pošteno obavilo ovaj posao i vjerujem da će i Parlamentarna skupština, odnosno danas ovaj Zastupnički dom isto tako časno i pošteno, između onih koji ispunjavaju formalno-pravne uvjete, izabrati tri najbolja člana jedinstvene Institucije ombudsmana (pa daj mi odgovor šta ja mislim o tom pitanju). Znači, mislim da je Institucija ombudsmana izabrana kad imamo tri izabrana člana Institucije ombudsmana.

Hvala lijepa.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Lozančiću. Gospodin Jovičić.

Replika, je li? Replika: gospodin Dolić.

Samo malo, Slavko, replika je, replika je. Evo, replika je i u Jovičića.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Replika na izlaganje gospodina Dolića oko intervjua. Dajem punu podršku ovoj Ad hok komisiji i podržavam sve ovo što je rekla gospođa Hadžiahmetović i naravno podršku Kolegiju. Imali smo mi intervjue u izboru revizora i doveli do apsurdna komisije, gdje su ljudi sjedili u komisiji, davali subjektivno bodove za priznavanje nekog kandidata, zna li strani jezik pa davali mu jedan bod ili pola poena, a niko u toj komisiji nije znao strani jezik. Oborili konkurs, formirali novu komisiju i još je nismo konstituisali. Hoćemo li mi isto ovako da radimo i sa ombudsmenom da mi njega nemamo, da nemamo institucije.

Zato ja vas molim iz Kolegija da ono što ste dogovorili, podržavajući ovu komisiju koja je uradila odličan posao, da mi pređemo na proceduru izbora i da završimo ovu stvar. Najmanje je važno je li tamo bio neko na intervjuu, pa ko bio to od nas, evo da iskreno kažem, poznavao tu materiju bolje od nekih ljudi koji su ovdje na ovoj listi. I kako god budemo glasali, opet će biti subjektivno glasanje, jer ja nikog od ovih kandidata, možda, sem jednog, dva poznam. Lično ne poznam nikoga. Subjektivno ću se ja opredjeljivati za jednog ili drugog. A da bi to izbjegli, ja podržavam vaš prijedlog iz Kolegija i naravno ovo što je predložila ova komisija. I da pređemo na izbor procedure.

BERIZ BELKIĆ:

Ja imam obavezu davati riječ. Izvolite, gospodine Doliću, replika.

RIFAT DOLIĆ:

Nisam imao namjeru da bilo koga uvrijedim od članova ove komisije. Ako je to neko tako shvatio, ja se uistinu izvinjavam. Mislim da nije me, nisam uvjeren i nije me niko demantovao u onome što sam rekao, bar, u većem dijelu onoga što sam rekao. Ja moram ponoviti značaj Institucije ombudsmena. Mi ne biramo ovdje, uz nužno uvažavanje, tri portira nego tri ombudsmena BiH. Ako je neko kompetentan da o načinu objavljivanja konkursa kaže svoje, onda su to bar ombudsmeni Federacije. Ako nisam ja stručan za to, jesu oni. Oni su to svoje rekli u ovome što su napisali tu, a, drugo, vidite gospodin Lozančić kaže da Parlamentarna skupština može pozvati kandidate na intervju, a ne može nikakva komisija. Pa mi smo bar vas delegirali, izabrali da vi u ovom slučaju predstavljate Parlamentarnu skupštinu. I mislim da nema razloga zašto nisu ti intervjui obavljani i, oprostite, moje je mišljenje i dalje da ovaj posao nećemo obaviti na zadovoljstvo građana i na zadovoljstvo BiH u biranju ljudi koji će predstavljati ovu važnu instituciju u ovih narednih šest godina.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Zorić odustao. Hadžiahmetović. Samo malo, Niko; ima odgovor na repliku Azra.

AZRA HADŽIAHEMTOVIĆ:

Zaista, lično me iznenađuje nepoznavanje od strane gospodina Dolića elementarnih zakonskih odredbi na koje se on upušta u smislu kvalifikacije, posebno u kontekstu rada ove komisije. To me zaista iznenađuje. Ako nešto ne poznajem kako je formulisano u zakonu, onda neću ni kritikovati nešto što je proizašlo iz zakona. Jedna primjedba: da je gospodin Dolić pogledao Zakon o ombudsmenima, onda bi vidio da je Ad hoc komisija koju je imenovao ovaj parlament oba doma, Ad hoc komisija je, odnosno, njen zadatak sastavni dio odredbi Zakona o ombudsmenima. Dakle, u zakonu, a ne po odluci ovog parlamenta, je zadatak ove komisije taj i taj, nego zakon kaže šta je zadatak Ad hoc komisije. Ovaj parlament je samo imenovao Ad hoc komisiju. Ne znam da li znaju. Ne znam da li znaju, jer uostalom, gospodine Doliću, malo zastanite nad nekim stvarima koje pročitate. Ja ne bih sve prihvatila tako ... zdravo za gotovo. Jer, ako ombudsmeni ... za koje znam koji su dostavili dopis ovoj komisiji koji nisu bili aplikanti na konkurs za razliku od ostalih kandidata koji su pisali ovoj komisiji, ombudsmeni su dali preporuke za određene kandidate. Prema tome, možemo i tu naći nešto.

... ja ću vam samo reći, gospodine Doliću: Ad hoc komisija je elemente konkursa, pogotovo opšte uslove konkursa, mogla sama da napiše. Mi to nismo uradili i nije tačno da zakon iz koga smo to preuzeli nosi naziv *Zakon o ministarskim imenovanjima*, nego je puni zakon, pogledajte ... i *drugim imenovanjima*. Prema tome, imenovanjima koja se odnose na izbor ombudsmena. Uostalom, ukoliko bilo ko smatra, vi kažete npr.... da sam ja, čak niste rekli da je ova komisija nego ja koja sam rukovodila radom ove komisije, koja je jednoglasno, kao što je kolega Lozančić pomenuo, donosila sve odluke, da ja selektivno tumačim propis. Gospodine Doliću, meni se stvarno može svašta prigovoriti ali ... površnost ili omaške te vrste teško u mom dosadašnjem radu, osim ako slučajno sada nisam napravila ...propust kad ste vi to rekli.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ

Hvala. Niko Lozančić odustaje. Ima li još prijavljenih? Ako nema, evo zaključujem raspravu. I ja se ponovno vraćam na prijedloge Proširenog kolegija o kojim treba ovaj dom da se izjasni.

Gospodin Šefik Džaferović je upozorio da Poslovnik ne predviđa tajno glasanje. Mi smo izvršili određene konsultacije i utvrdili da u Poslovniku postoji naznaka da elektronski sistem omogućava tajno glasanje i nismo našli ... situaciju koja eliminiira tajno glasanje. Prema tome, Prošireni kolegij, ja moram iznijeti taj prijedlog ovdje, Prošireni kolegij ... nije postigao saglasnost i dogovorili smo se da Dom o tome odluči. Dakle, to je jedna stvar.

I druga stvar je o ovom eventualno postavljanju klubova, lista itd. Ako to ne bi prošlo, onda ćemo glasati redom po kandidatima, po narodima itd. Ali evo da krenemo, da ipak

krenemo, krenemo na posao. Dakle, ... sada se Dom izjašnjava da li ćemo glasati tajno ili javno.

Ko je za tajno glasanje?

Glasajte sad! Dakle, glasamo ko je za tajno glasanje.

Ja mislim da sam malo u tehnici, molim vas da se pripremite, ... dakle glasamo ko je za tajno glasanje.

Glasajte sad! Glasajte sad!

17 “za”, 16 “protiv”, jedan “suzdržan”, nema entitetske većine – nema saglasnosti.

Možemo odmah ... i drugi krug, Branka, glasati. Dakle, nismo postigli da provedemo proceduru, dakle nismo postigli saglasnost. Sada glasamo

BRANKA TODOROVIĆ:

Isto: “za”, “protiv”, “uzdržan”,

BERIZ BELKIĆ:

na isti način. Dakle, glasamo na isti način. Dakle, pripremite se za glasanje. Glasamo ko je za tajno glasanje,

BRANKA TODOROVIĆ:

drugi krug.

BERIZ BELKIĆ:

drugi krug,

BRANKA TODOROVIĆ:

“za”, “protiv”, “uzdržan”.

BERIZ BELKIĆ

“za”, “protiv”, “uzdržan”.

BRANKA TODOROVIĆ:

Opredjeljujući glasovi “protiv”.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, drugi krug glasanja.

“Protiv” 17; sedam iz Federacije, 10 iz RS-a; dakle prijedlog nije prošao.

BRANKA TODOROVIĆ:

Nije on dobio ni običnu većinu, samo ste mi brzo odletili.

BERIZ BELKIĆ:

Ni običnu većinu, ali dobro, mislim, evo može se provjeriti. Dakle, protiv je 14, nema ni entitetsku. Odbačen je prijedlog da se danas glasa tajno o izboru ombudsmena. Glasat ćemo javno. Naravno, imamo mi hrabrosti svi, ja vjerujem, da i javno glasamo. To je jedno.

Idemo sada na ovu drugu varijantu, odnosno drugi prijedlog Proširenog kolegija. Dakle, Prošireni kolegij predlaže Domu da klubovi poslanika izađu sa prijedlozima kandidata iz reda sva tri naroda. Ako se desi da imamo podudarne prijedloge o tom prijedlogu prvom – glasamo, koji ima najviše podrški od klubova, ako ne, onda ćemo glasati redom i vidjeti možemo li dobiti paket. Dakle, ... jesmo li razumjeli ovaj prijedlog koji je od strane Proširenog kolegija. Dakle, molim vas da se pripremite za glasanje. Glasamo o prijedlogu Kolegija. Ko je za?

Glasajte sad!
"Za" 17.

BRANKA TODOROVIĆ:

Nema federalne većine.

BERIZ BELKIĆ:

Nema federalne većine.

BRANKA TODOROVIĆ:

Usaglašavanje.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Molim, Okoliću. Okoliću, nisam vas čuo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nije bitno, ti si iz Republike Srpske, ti si iz Republike Srpske.

/zajednička diskusija/

BERIZ BELKIĆ:

Tražiš ponavljanje glasanja.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ti si iz Republike Srpske.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

To je Federacija, nema veze, joj.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, evo na zahtjev poslanika Okolića, ja sam uvijek praktikovao da kad ljudi traže da ponovim ... Molim? Pa čovjek je intervenirao. Nijedanput nisam odbio ... da ponovim glasanje. Hajde, molim vas, pripremite se za ... glasanje. Dakle, ko je za prijedlog Kolegija da se glasa sa kandidatskim listama klubova?

Zaboravio sam reći - glasajte sad.

19 “za”, 16 “protiv”; Federacije nema. Dakle, usaglašavanje. Jesmo li saglasni?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemamo saglasnost.

BERIZ BELKIĆ:

Imamo saglasnost.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Znam, ali nemamo, ... nemamo zato što će ići onda protiv.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemamo saglasnost.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, Kolegij izvještava: nemamo saglasnost. Dakle, glasamo. Pa, evo gospodin Živković nije saglasan. Ja sam na istom fonu na kojem sam bio, ali evo kolega Živković nije. Dakle, sada glasamo, Branka.

BRANKA TODOROVIĆ:

Isto, samo će opredjeljujući biti glasovi protiv.

BERIZ BELKIĆ:

Dakle glasamo “za” i “protiv”. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo za prijedlog Proširenog kolegija da se glasa po prijedlogu klubova ...u paketima.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nema ...

BRANKA TODOROVIĆ:

Nema nikakvu, nema opštu većinu.

BERIZ BELKIĆ:

Nema ni opšte većine. Dakle i ovaj prijedlog je praktično propao. Sada, na čemu smo? Dakle, ostaje nam sljedeće: da idemo glasati kandidat po kandidat. Mi imamo ovdje ... u Izvještaju Ad hoc komisije liste; imamo iz reda bošnjačkog naroda poredane ljude po abecedi i ja nemam drugog načina nego da sada glasamo.

DRAGO KALABIĆ:

Deset minuta pauza.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prije pauze može, možda.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, gospodin Kalabić traži deset minuta pauze. Samo malo, molim vas sekunda, sekunda, gospodin Živković traži riječ.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Želim samo da ... predložim da što ... bolje iskoristimo ovu pauzu. Naime, bilo bi dobro da napravimo mini prošireni kolegij ovdje i da se dogovorimo, jer ćemo otvoriti ovdje nove, u vezi sa tim glasanjem, znači, nova pitanja da li idu, prvo, bošnjački prijedlozi, da li idu prijedlozi iz hrvatskog naroda, da li idu prijedlozi iz srpskog naroda. Ono što je gospodin Novaković govorio: da li, ako izaberemo samo dva, da li je to *Institucija ombudsmena* itd. i itd., mislim da bi bilo dobro da sjednemo deset minuta da se oko toga dogovorimo.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

... klubova, predsjednici klubova, odnosno Prošireni kolegij u salu gdje uobičajeno sjedamo.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

... gdje smo stali? Dakle, diskusije i sve ostalo smo završili. Evo, ja vas izvještavam da smo mi; gospodin Kalabić, je li; evo dvije-tri rečenice samo da kažem - da smo mi vršili konsultacije na nivou Proširenog kolegija, vršili smo konsultacije međustranačke itd. Nažalost, potpun dogovor nismo postigli i nama preostaje da idemo glasati pojedinačno, s tim što smo se dogovorili da prvo glasamo o kandidatima iz reda srpskog naroda. Naravno, ostavljam mogućnost ako ima neko nešto da kaže, prije nego što pristupimo glasanju. Evo pitam poslanike - želi li neko govoriti? Velimir Jukić. Molim vas, tišina, molim vas. Dugo radimo, pomozite mi da radim.

VELIMIR JUKIĆ:

Evo ja ću, ja ću vrlo kratko. Dakle, ja predlažem da se prvo izjašnjavamo o kandidatu iz reda hrvatskog naroda.

BERIZ BELKIĆ:

Evo, čuli ste zahtjev gospodina Jukića. Ja sam mislio da nije sporno kad glasamo prvo iz reda srpskog naroda, ali evo pitam sada Dom, evo, čuli ste ovaj prijedlog. Što se mene tiče, meni je sasvim svejedno iz kojeg naroda prvo glasamo oko kandidata. Imate li protiv da glasamo prvo iz reda hrvatskog naroda? Molim. ... Evo, gospodine Jukiću, Predstavnički dom je prihvatio vašu sugestiju pa ćemo dakle glasati prvo iz reda hrvatskog naroda.

Kandidat pod 1., dakle, abeceda je u pitanju, kandidat pod 1. je Klobučar Željka. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ponovi glasanje.

BERIZ BELKIĆ:

Evo traže, zašto?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pa oni ... niko nije glasao.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, dakle očigledno da nismo svi glasali. Dajte, dajte molim vas, evo da ponovimo glasanje. Pripremite se za glasanje. Dakle, glasamo o Klobučar Željki.

Glasajte sad!

Osam “za”, 17 “protiv”, šest “suzdržanih” – gospođa Klobučar Željka nije dobila podršku Doma.

Prelazimo na glasanje o drugom kandidatu iz reda hrvatskog naroda. Radi se o gospodinu Ljubić Mariofilu. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 25 glasova ..., tri “protiv”, dovoljnom entitetskom većinom – konstatiram da je gospodin Ljubić Mariofil imenovan za ombudsmena BiH. Dakle, djelimično smo posao završili.

Prelazimo na glasanje iz reda srpskog naroda. Prvi kandidat je gospođa Grahovac Nada. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 11 glasova “za”, 16 “protiv” – gospođa Grahovac Nada nije dobila podršku.

Prelazimo na glasanje o drugom kandidatu iz reda srpskog naroda. Radi se o Popović Vitomiru. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

O.k. molim vas, ponovit ćemo glasanje. Dakle, glasamo o Popović Vitomiru. Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

16 glasova “za”, 14 “protiv”, tri “suzdržana”. Pet poslanika iz Federacije BiH je “za”. Predstoji usaglašavanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Javićemo.

BERIZ BELKIĆ:

Javit ćemo. Dakle, konstatiram da nismo do kraja dovršili posao oko izbora ombudsmena. Predstoji usaglašavanje na nivou Kolegija. Bit ćete obaviješteni, usaglašavat ćemo se u sljedeća tri dana.

Na ovaj način smo djelimično završili ovu tačku dnevnog reda. Ja se izvinjavam, ja se izvinjavam, oprostite, oprostite, molim vas. Naravno, ja se stvarno izvinjavam. Dakle, ostalo nam je izjašnjavanje o kandidatima iz reda bošnjačkog naroda.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Može, izvolite. Pet minuta pauze na zahtjev SNSD-a.

/PAUZA/

BERIZ BELKIĆ:

... izjašnjavamo se o kandidatima iz reda bošnjačkog naroda. Također se radi o abecednom redu. Prvi, prvi kandidat je Hajdarević Muhidin. Glasamo o kandidatu Hajdarević Muhidinu. Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

Gospodin Hajdarević nije dobio podršku.

Prelazimo na glasanje o sljedećem kandidatu. Molim vas da se pripremite za glasanje. Glasamo o Halilović Emini.

Glasajte sad!

18 “za”, šest “protiv”, nemamo entitetsku većinu. Usaglašavanje. Usaglašavat ćemo se istovremeno kada se budemo usaglašavali o gospodinu Vitomiru Popoviću.

Glasamo o sljedećem kandidatu iz reda bošnjačkog naroda. Molim vas da se pripremite za glasanje. Radi se o Mutapčić Džemaludinu.

Glasajte sad!

Gospodin Mutapčić također nije dobio podršku.

Prelazimo na glasanje o posljednjem kandidatu. Radi se o gospodinu Pašić Safetu. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

Gospodin Pašić Muhidin također nije dobio podršku. Dakle, predstoji

BRANKA TODOROVIĆ:

Pašić Safet.

BERIZ BELKIĆ:

Pašić Safet. Dakle, predstoji usaglašavanje o dva kandidata koja su dobila većinu, ali nemaju entitetsku većinu. Mi ćemo u sljedeća tri dana to uraditi.

Idemo dalje. Sljedeća tačka dnevnog reda je 36. tačka dnevnog reda:

Ad. 36. Imenovanje člana Centralne izborne komisije BiH iz reda ostalih s Liste kandidata koju je utvrdila Komisija za izbor i imenovanja

BERIZ BELKIĆ:

Komisija za izbor i imenovanja je 13. jula dostavila Domu Odluku o utvrđivanju Liste kandidata za članove Centralne izborne komisije iz reda ostalih i nakon provedenog konkursa, objavljenog 13. juna 2007. godine, Komisija je utvrdila Listu kandidata iz reda ostalih: Irena Hadžiabdić, Elvira Bundalo, Dragan Galijun i Muharem Selimović. Otvaram raspravu. Evo, gospodin Vinko Zorić.

VINKO ZORIĆ:

Pošto nema predsjedatelja ove ad hoc komisije, ja ću samo:

BERIZ BELKIĆ:

Ja vam se zahvaljujem, gospodine Zoriću, što ste preuzeli na sebe tu obavezu.

VINKO ZORIĆ:

Ovdje zaista nije bilo nikakvog ni političkog pritiska ni dogovora. Ama baš nikakvog, niti je tko bilo kome od nas članova sugerirao nekoga od ovih kandidata. Nakon obavljenog intervjua, mi smo se uvjerali da je Irena Hadžiabdić daleko najbolji kandidat od ovih ovdje i ta je odluka bila jednoglasna. Ja nemam ništa više ovdje ni dodati ni oduzeti. To i piše u Izvještaju.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Ima li još prijavljenih diskutanata? Dakle, mi se sada praktično izjašnjavamo o prijedlogu naše komisije koja je praktično kroz sistem bodovanja predložila ovakav redosljed. Dakle, izjašnjavamo se o ... kandidatu Ireni Hadžiabdić. U slučaju da Irena Hadžiabdić ne dobije potrebnu podršku, morat ćemo ići dalje. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad! Glasamo o Ireni Hadžiabdić kao kandidatu iz reda ostalih.

24 “za”, dva “protiv”, šest “suzdržanih” i pet iz RS-a. ... Irena Hadžiabdić je imenovana, odnosno izabrana ... u Centralnu izbornu komisiju iz reda ostalih s Liste kandidata koju je utvrdila ova komisija.

Idemo dalje, tačka 37.

Ad. 37. Imenovanje Nikole Pejića za člana Državne regulatorne komisije za električnu energiju

BERIZ BELKIĆ:

Radi se o prijedlogu Vijeća ministara. Nakon provedene procedure kroz entitetski parlament itd., mi smo ovaj prijedlog dobili na potvrđivanje. Otvaram raspravu. Zatvaram raspravu. Molim vas da se pripremite za glasanje. Dakle, glasamo o Nikoli Pejiću.

Glasajte sad, glasajte sad!

23 “za”, bez “protiv”, dovoljna entitetska većina. Konstatiram da je Nikola Pejić izabran za člana Državne regulatorne komisije za električnu energiju.

Prelazimo na tačku 38.

Ad. 38. Imenovanje Mensura Šehagića za člana Komisije za koncesije BiH

BERIZ BELKIĆ:

Prijedlog je također Vijeća ministara. Dakle, radi se o potvrđivanju. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 19 glasova “za”, jednim “protiv”, 12 “suzdržanih”, bez dovoljne entitetske većine, potvrđivanje izbora Mensura Šehagića za člana Komisije za koncesije ide na usaglašavanje. Sada ne, je li? Dakle, i ovo usaglašavanje ćemo obaviti u sljedeća tri dana.

Idemo na tačku 32.

Ad. 39. Potvrđivanje imenovanja Ljerke Marić za direktoricu Direkcije za ekonomsko planiranje

BERIZ BELKIĆ:

Radi se također o prijedlogu Vijeća ministara od 26. jula koje je donijelo Odluku o imenovanju, dakle radi se o potvrđivanju ... ove odluke. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

21 “za”, dva “protiv”, 11 “suzdržano”, nema entitetsku većinu. Također usaglašavanje u sljedeća tri dana.

Prelazimo na tačku 40.

Ad. 40. Imenovanje tri člana iz Predstavničkog doma u Zajedničku komisiju za izbor nezavisne revizorske kuće za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Ureda za reviziju BiH

BERIZ BELKIĆ:

Radi se o prijedlogu Komisije za finansije i budžet. Dakle, prijedlog članova Zajedničke komisije za izbor nezavisne revizorske kuće iz Predstavničkog doma je: Sadik Bahtić, Lazar Prodanović, Velimir Jukić. Slažete li se da glasamo u paketu? Dakle, glasamo u paketu. Molim vas da se pripremite za glasanje.

Glasajte sad!

S 24 glasa “za”, dva “protiv”, dovoljnom entitetskom većinom – konstatiram da smo izabrali tri člana iz Predstavničkog doma u Zajedničku komisiju za izbor nezavisne revizorske kuće za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Ureda za reviziju, a to su Sadik Bahtić, Lazar Prodanović i Velimir Jukić.

I prelazimo na posljednju tačku dnevnog reda:

Ad. 41. Davanje saglasnosti za ratifikaciju

BERIZ BELKIĆ:

Sigurno je da ovaj put ćemo ići jedno po jedno, ili barem ovo prvo posebno, a ostalo, eventualno, u paketu; dakle ja predlažem da Sporazum o izmjeni i pristupanju

Centralnoevropskom sporazumu, dakle CEFTA-u, razmatramo posebno, a sve ove ostale tačke, ako nema niko ništa protiv, pošto imamo pozitivne izvještaje ove komisije itd., da uradimo u paketu. Ali, evo da prvo ... obavimo raspravu, odnosno odlučivanje o davanju saglasnosti za ratifikaciju CEFTA-e. Ima li prijavljenih?

Poljoprivrednici su tražili riječ. Je li insistirate i dalje? Izvolite, pet minuta, jedan.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Pa, evo ljudi traže. Govorili su, ali evo, ja smatram da je red, ljudi su cijeli dan tu bili, red je da im se da mogućnost. Ja mislim da je dovoljno da jedan ima pet minuta. Pa može i deset. Evo izvolite.

MIRO PEJIĆ:

Poštovane dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, zahvaljujem se za ovih pet minuta. Nastojat ću se uklopiti, ako prekoračim minutu, nadam se da nećete zamjeriti. S nekim od vas sam imao priliku razgovarati i iskoristio bih ovu priliku da se zahvalim svim tim ljudima koji su našli razloga, na neki način, i odgovornosti i obveze i potrebe naravno da do tih razgovora dođe. Za one druge koji ne znaju, da se predstavim: Ja sam Miro Pejić, v.d. predsjednik Udruženja poljoprivrednika BiH.

Vraćati se na teme koje smo tisuću puta spomenuli, mi ispred ove zgrade i vi unutar ove zgrade, nepotrebno je, jer više ne želimo vjerovati da ne znamo, niti mi niti vi, kakva je situacija, o čemu se radi, koje su to mjere koje bi bile potrebne za opstanak i naroda i primarne poljoprivredne proizvodnje na našim prostorima, naravno i koje su to aktivnosti i mjere koje nas mogu potpuno dovesti do uništenja. A u prilog ovom izlaganju ide i ovo posljednjih dana – katastrofalna situacija i odskakanje cijena i najava odskakanja osnovnih životnih namirnica, gdje se želimo pozvati da to nije samo stvar teškog položaja poljoprivrednika nego jedna situacija na koju smo ukazivali već tri godine, što nam se događa kad potpuno ovisimo o robama iz uvoza. Naravno, ono što želim spomeniti je rezultiralo prethodnim uništenjem domaće primarne proizvodnje da bismo došli u situaciju da ovisimo o uvoznim robama. Zatim, evo dolazimo u situaciju da osnovne životne namirnice, tipa kruha recimo, u jednome danu imaju najavu poskupljenja 30% do 40%, dok mirovine dva dana kasnije su u porastu 1,5% ili 2%, što je na sramotu i ove države i ovoga parlamenta.

Prije izvjesnog vremena, želeći smanjiti ... takva događanja, znači i porast deficita, izvjesne osobe su radile na tome i mjerodavna tijela o uvođenju ugovora o slobodnoj trgovini, želeći smanjiti deficit, želeći upravit, napraviti ...

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo strpljenja i pažnje.

MIRO PEJIC:

... koji će biti povoljniji. Međutim, nakon izvjesnog vremena svi smo ... došli u spoznaju, je li, prateći podatke Vanjskotrgovinske komore i ostalih institucija, kako je i dalje u porastu deficit. Onda se pristupilo na pritisak na Udruženje poljoprivrednika i pojedinih poslanika na uvođenje zaštitnih carinskih mjera koje su tada primijenjene ugovorom od 40% iznosa na one tri carinske tarife koje smo često puta tu naglašavali, koje veliki broj poslanika ne razumije i to je također pokazalo da nije bilo dovoljno. Znači, unatoč uvođenju tih carinskih mjera od 40%, deficit je i dalje rastao.

Vezano za to Zastupnički dom Parlamentarne skupštine: na 71. sjednici, od 25.10.2005. godine, je donio zaključak gdje u potpisu stoji i gospodin Nikola Špirić, današnji predsjedatelj Vijeća ministara, koji su tražili od Vijeća ministara, odnosno tadašnjega predsjedatelja gospodina Adnana Terzića da se uvede 100%-tna carinska stopa na te proizvode. Naravno, do toga nije došlo, pa je ponovno išla urgencija, poslije toga u potpisu gospodina Raguža kao predsjedatelja Zastupničkog doma, pa početkom ove godine je ponovno išla urgencija pod predsjedateljem gospodinom Belkićem. Zatim u četvrtom mjesecu ove godine, pod predsjedateljstvom gospođe Snježane Rajilić, Komisija za vanjsku trgovinu i carine koja je formirana od ovoga parlamenta je također uputila na nedovoljnu mjeru zaštite i na potrebu uvođenja više carinske stope. Ni dalje nije došlo do bilo kakvih promjena, sad kažem, uloge gospodina Nikole Špirića koji je tada bio predsjedatelj Zastupničkog doma, donosio te mjere, istim vršio pritisak na drugog predsjedatelja Vijeća ministara; danas, kad je u situaciji da to provede, ni sam to ne želi napraviti. Štoviše, uvjeravaju nas da je to pogrešno.

Prateći sva ta događanja i reagirajući pozivima na sve poslanike, na sve političke opcije, želeći skrenuti pozornost, naravno i ukazujući na problem putem medija, vidjeli smo da se ne pomjera s neke mrtve točke, da tako kažemo. Angažirali smo i državnog sudskog vještaka koji će vještačiti ugovor o CEFTA-i da bismo dobili kasnije rezultat vještačenja kao negativno, negativan pokazatelj i naravno da smo pristupili, budući da su se sve mjerodavne institucije oglasile na naše pozive na upozorenja, način na koji da koristimo, znači moguće mjere zaštite i po svim osnovama, tako da vam najavljujem da ćemo protiv svih osoba koji u toj mjeri budu utjecali na gubitke ove države, temeljem Krivičnog zakona (članka 222.), koristiti mogućnost podizanja krivične prijave, gdje jasno stoji da se za štetu nanесenu državnom dobru ... u iznosu većem od 50 tisuća maraka odgovara sa tri i više godina zatvora. Znamo da je takvih i dosad bilo postupaka, znamo kako se to i rješavalo.

Želio bih par riječi gospodinu ministru Puhalcu, budući da je ovo jedini način komunikacije između nas i gospodina ministra, te bih ga pozvao da kao ministar vodi brigu o istinitosti svojih izjava. Naime, mi smo bili više puta povrijeđeni od izjava ... i gospodina ministra i njihova predsjedatelja gospodina Nikole Špirića. Znači, prvo što je, čini se, bitno i što bih sad želio naglasiti ovdje i naravno pozvati se na izjave neke, neke izjave od gospodina ministra i gospodina Nikole Špirića. Mislim da je jako bitno spomenuti zato što su u nekoliko navrata pokušali obmanuti, pokušali iznijeti jednu obmanu ovoga parlamenta i velikog broja javnosti, čitatelja mnogih medija, da su tako često puta pokušali dovesti i u vezu ovo udruženje i sa gospodinom, ne znam, odnosno proizvodnom tvrtkom Lijanović i sa nekim

drugim prerađivačima, što je u suprotnosti sa ovim zahtjevima koje mi tražimo. Ja bih samo želio ovdje naglasiti da mi tražimo uvođenje carina na te moguće repromaterijale koje koristi i gospoda u Lijanovića i neki drugi prerađivači, a ne oslobodanja od carina te iste. Znači, to je u suprotnosti, vaša izjava. Vi ste na neki način željeli napakostiti nama, ali ste, evo ja bih se usudio reći, dali autogol sebi.

Drugo je to što gospodin Puhalc uzima sebi za pravo i kaže da nije Vijeće ministara, odnosno kao ministar odgovoran niti može voditi brigu o poljoprivredi unutar države, da to moraju napraviti entitetska ministarstva, da to moraju raditi institucije unutar državnih granica. Ja sam ovih dana upravo imao razgovor sa entitetskim ministrom poljoprivrede gospodinom Damirom Ljubićem gdje smo razgovarali o toj temi, a pozvao sam se naravno njegovim izjavama u elektronskim medijima gdje je gospodin Ljubić rekao da on ne može se zauzeti za poljoprivredu, niti je na kvalitetan način izgraditi, ukoliko ne bude imao podršku sa državne razine i naravno kontrole granica. Tu sam također pitao njegovo mišljenje o CEFTA-i i da li bi to u ovo vrijeme bila dobra stvar da se to ... provede, kakvo je njegovo mišljenje, da li se tu radi o nekakvim, čisto političkim, nametanjima igre, hoćemo ratificirati ili nećemo, ili se vodi briga o zdravom razumu. Tu se gospodin Ljubić složio sa mnom da u ovome ... trenutku CEFTA-u, u svakom slučaju, kao što ću kasnije reći, podržava kao i mi, ali da bi svakako trebalo raditi na mjerama koje će na neki način amortizirati u jednom prelaznom periodu, odnosno ovu domaću poljoprivredu pomoći, održati na jednoj razini sa našim konkurentima iz susjednih država koje naravno dobivaju prostor na našem tržištu.

Još jedna izjava prije dva dana. U ponedjeljak su me zvali sa Federalne televizije gdje gospodin Puhalc navodi kako nismo nikada do sada poslali dopis za sastanak s njegovim ministarstvom, odnosno s njim osobno, što je netočno. Mi ćemo to argumentirati. Imamo, ja mislim, barem 20-tak takvih dokumenata koji su protokolirani kroz vaše urede, odnosno evo osobe koje su zadužene za primiti te zahtjeve. Zatim smo pokušali koristiti utjecaj gospođe gradonačelnice koja je od nas tražila uklanjanje šatorskog naselja i vršila pritisak da nam takođe ustupi, pa se zaprepastila, obećala da će se to dogoditi kroz nekih 10-tak dana. Niti do dan-danas nije, to traje od petog mjeseca. Prije 10-tak dana smo posjetili visokog predstavnika, također tražeći samo da nam uspostavi kontakt da razgovaramo, da otvorimo dijalog, da pričamo argumentirano o problemima i da vidimo koji ja najbolji put za njihovo rješavanje, kako bi i ovaj parlament lakše uradio svoj dio posla, kako bi svi građani mogli biti zadovoljni i, naravno, kako bi se u svemu tome pronašli i poljoprivredni proizvođači. Nažalost, do dana današnjega nikad nismo dobili bilo kakav odgovor od gospodina Puhalca, a zadnji put, kad je bila sjednica 31., ja sam pokušao prići na holu gospodinu Puhalcu, pružiti ruku, upitati se, pa sam ga pitao šta je razlog zašto nas se ne primi, zašto ne bismo otvorili razgovore i dijaloge, onda je rekao da nismo na istoj razini, da on ima više staža nego što ja imam godina. Ja se samo pitam je li se radi o osobnom egoizmu ili se radi o diskriminaciji jedne nevladine udruge. Mislim da se ne možemo ...

BERIZ BELKIĆ:

Ja bih vas zamolio da ovaj personalni pristup isključite.

MIRO PEJIĆ:

Oprostite, ovo je jedina prilika kad ste mi dali pet minuta, ja vas molim da me ne prekidate.

BERIZ BELKIĆ:

Naravno, ali ja vas molim.

MIRO PEJIĆ:

Moram upoznati, moram upoznati ljude o čemu odlučuju.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite, vi nastavite. Molim vas, dozvolite čovjeku da govori.

MIRO PEJIĆ:

Najveća neistina! Ja znam da bi neki od vas najrađe da mi nikako ne govorimo, ali nažalost moramo. Ja se tu također pozivam na neke ovdje, da kažem, i poslanike koji su dali ovdje riječ, dapače, stavili na raspolaganje svoje mandate, onda nas evo tu izrugivaju, provlače itd. Najveća neistina izgovorena od svih strana kako su poljoprivrednici protiv CEFTA-e, što nije točno. Gospodo, mi nismo protiv CEFTA-e, ali smo zato da nam se da prilika da budemo ravnopravni sa našim susjedima, znači proizvođačima koji proizvode u daleko povoljnijem ambijentu, sa puno većim poticajem, a sa puno boljim mjerama nego što to radimo mi, nego što smo u tim mogućnostima. Znači, prije toga jednostavno ne. Razlog za ratifikaciju CEFTA-e ne treba.. se ni u čemu tražiti niti mi kao država, mislim, ne možemo trpjeti bilo kakve sankcije.

Doživljavali smo u proteklom periodu, i to je bilo skoro, unatoč ugovorima o slobodnoj trgovini, gdje je Hrvatska nekoliko puta prema nama primijenila interventne mjere za koje se nije, koliko je nama poznato, tražila nikakva suglasnost niti od Parlamenta niti od bilo kojih institucija ovdje, tipa najave nekakve bolesti, i odjedanput, u roku dva dana, zabrana uvoza i neke druge interventne mjere. Pa evo i sada zabrana izvoza žita, odnosno uvođenja izvoznih carina itd. Gospodo, to nisu ni slobodni ugovori ni CEFTA, iako je Hrvatska potpisala. S naše strane ... postoji nikakva reakcija. Znači, jednostavno ne možemo imati povjerenje da će ove institucije unutar ove države odraditi posao ukoliko prethodno dođe do ratifikacije.

I da razjasnimo. Znači, ne tražimo nikakav poseban ambijent, mi ne tražimo nikakvu zaštitu da se nama da nekakva posebna klima, da se mi stavimo u nekakav rezervat gdje niko nas neće dirati, nego, opet napominjem, da nam se daju, da nam se daju uvjeti u kojima ćemo biti ravnopravni, a mi ćemo onda pokazati svoju sposobnost koliko mi možemo, koliko smo spremni, da li ćemo opstati ili ćemo pasti pod tim utjecajem te konkurencije. I želio bih napomeniti još samo kratko - da otvaranje granica, kaže, na ovako razvijenom tržištu, je loše sa sadašnjim deficitom, ne znam, od gotovo 2 milijarde KM, i značit će i još veći deficit, i

značiti još više uništenje domaće poljoprivrede, ali želio bih ... spomenuti, ako zbrojite, svi smo svjesni toga da ovaj deficit nije samo isključivo iz ove oblasti poljoprivredne proizvodnje, da, recimo, polovina njega mora postojati jer se radi o uvozu nekih roba koje nisu, koje ne možemo proizvesti – tipa nekakvog južnog voća i nekih drugih stvari, repromaterijala kojih kod nas nema. Ali, ako uzmete polovinu toga deficita pa podijelite na 12 mjeseci sa jednom minimalnom plaćom, to je negdje vjerujem oko, ako uzmete digitron pa izračunate, 80-tak tisuća radnih mjesta. Maloprije ste kratko spominjali kako se to može odraditi.

Želio bih napomeniti još jednu stvar da pobijemo ono što je, na neki način, najavljeno: da niže institucije moraju braniti naš interes. Istekle su kvote, imamo problem s otkupom svinja. Znači, neko je o tome trebao voditi brigu. Niko evo nije reagirao, niko nije radio na tome da se produži, poljoprivrednici se javljaju sa strana i traže intervencije. Ja se nadam da nisam bio predugačak, gospodine predsjedavajući, znači želio bih samo eto završnu riječ. Ako poljoprivrednici moraju na ulice kao prosjaci, onda nam to kažite, a mi ćemo odlučiti kako ćemo i na koji način izići. Molim vas da nam date pravo i priliku da radimo svoj posao i molim vas da vi ljudski, čestito i korektno odradite svoj.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Pejiću. Sve je uredi. Otvaram raspravu. Predsjedavajući Vijeća ministara želi da se obrati.

Izvolite, gospodine Špiriću. Drago nam je da vas vidimo, naravno. Dobro došli.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Gospodine predsjedavajući, cijenjeni poslanici, uvaženi gosti, čitav dan sam zapravo ovdje prisutan, iz sata u sat imao sastanke i čekao da dođe ova tačka dnevnog reda zato što mislim da ona izaziva pažnju i domaće i međunarodne javnosti. Zapravo, mnogo je bitna za BiH i, čini mi se, da ono što ja imam informacija, da je prijepodnevi ton rasprave bio na relaciji ispunjavanja uslova BiH ka evroatlantskim integracijama vezano za pisma komesara gospodina Rena i ostalih, koji očekuju da se proces u BiH unaprijedi i da jednostavno novi izvještaji o napretku procesa u BiH ka pridruživanju budu što je moguće pozitivniji. Naravno da ... ratifikacija sporazuma CEFTA-e je izazivala različitu pažnju, s razlogom dakle pažnju, javnosti u BiH. Bilo je različitih komentara, ja ne bih da se osvrćem na njih. Maloprije je pominjano ime mene kao predsjedavajućeg, to mi ne pada teško, jer zapravo radeći ovaj posao svjestan sam da će biti i onih koji su za i oni koji su protiv.

Ali ono zašto jesmo danas ovdje jeste da pokažemo punu ozbiljnost kada je u pitanju CEFTA sporazum. Vi znate da je ovaj sporazum potpisan 19. decembra 2006. godine. To je urađeno u prošlom sazivu Savjeta ministara. Ja mislim da je urađen dobar posao i zapravo dobro je da je taj sporazum potpisan 19. decembra 2006. godine. Ono što jesu osnovni ciljevi, kada je CEFTA u pitanju, jeste konsolidacija preko 30 bilateralnih sporazuma u regionu u jedan sporazum, poboljšanje uslova za dalje podsticanje ulaganja, uključujući direktno i strana ulaganja, ukidanje barijera i poremećaja u trgovini, te olakšanje kretanja robe u tranzitu i sl. I ono što moramo da naučimo u BiH jeste da proces integracije naše

zemlje u evroatlantske integracije, dakle u zajednicu evropskih država i naroda, nije samo kusanje kolača svaki dan nego prihvatanje i odluka za koje, u trenutku, mislimo da nisu možda najbolje ili nisu najpravednije.

Ekonomska globalizacija podrazumijeva otvoreno tržište i otvaranje, a ne zatvaranje i mislim da, bez obzira što to može imati različite konotacije, ja moram da kažem da moramo naše kompanije u BiH izložiti tržišnoj utakmici, da nam neće pomoći bilo kakvi lobiji i lobiranje. Oni koji izdrže, koji mogu da se nose sa konkurencijom će ostvarivati i profit na širem tržištu od tržišta BiH. Ja moram da kažem da nema nijedan razlog u ovom trenutku, za koji mi u Vijeću ministara cijenimo, koji nije na liniji ratifikacije sporazuma CEFTA. Danas je traženo da u pismenoj formi napišemo šta treba da uradimo da bi izvještaj bio pozitivan ili da se ustanovi napredak BiH na putu ka evroatlantskom, ka evroatlantskom putu, ali ja evo želim da vas upozorim da se kaže da je jako važno naglasiti da ratifikacija CEFTA-e predstavlja jednu od obaveza koje BiH treba realizovati prije zaključivanja godišnjeg izvještaja o napretku BiH ka tom putu. Nema nijedan razlog koji bi mogao da rukovodi Vijeće ministara ili Parlament BiH da ne ratifikuje CEFTA-u. Baš nijedan razlog, izuzev što razlozi mogu biti sa različitih strana objašnjavani na ovaj ili onaj način.

Ali ono što je sigurno jeste da CEFTA stvara jednake uslove svim potpisnicima CEFTA-e. I da, ukoliko se po osnovu CEFTA-e, i bilo je mnogo pokušaja tumačenja člana 21. bis., ustanove različite vrste ..., onda to podrazumijeva da se sjedne i da se razgovara i da se vidi na koji način zemlji, koju to najviše ugrožava, se može izaći u susret. Mi nismo ni ratifikovali CEFTA-u, a pozivamo se na član 20., na član 21. Ono što je jako bitno jeste da, 23. bis. izvinjavam se, član 23., ono što želim da kažem da ukoliko bi BiH ostala izvan CEFTA-e, dakle ona bi ostala kao izolovano ostrvo u ekonomskom smislu. Ja mislim da to nije cilj BiH i trpila bi, u odnosu na ekonomije zemalja okruženja, okruženja zemalja članica CEFTA-e, trpila bi ekonomske posljedice. Ali ovo je i ozbiljan ispit za BiH. Da li mi stvarno suštinski želimo da postanemo dio ujedinjene Evrope ili samo deklarativno? Dakle, moramo i kao Parlament i kao Vijeće ministara donositi teške odluke.

Mi smo u Vijeću ministara analizirali situaciju i preporučili ..., u skladu sa nadležnostima vlada entiteta – da poljoprivredi, koja s pravom postavlja pitanja, se pokuša izaći u susret, ali da se ne vrši, recimo, ... kako da kažem, diskreditacija bilo kojeg segmenta ugovora o CEFTA-i. A to znači da vlade entiteta mogu podsticajnim mjerama pomoći poljoprivredu i mi u Vijeću ministara na način na koji smo predložili da se po hitnom postupku usvoje izmjene i dopune Zakona o carinskoj tarifi gdje se oslobađa, dakle carine, gdje su oslobođeni uvoz repromaterijala za potrebe poljoprivrede i za poljoprivredne mašine. I da predložimo da se podsticajne mjere dignu sa 3 na 4, sa 4 na 5, na 5% i da se cijena na naftne derivate za upotrebu u poljoprivredi oslobodi za 0,15 feninga. To je ono što se može uraditi, to je ono što treba uraditi. Ali to ne može biti zalog da se kaže: mi nećemo ratifikovati sporazum ... CEFTA. Pogotovo je opasno ići u priču da ćemo ratifikovati CEFTA sporazum, al' da ćemo napraviti destrukciju na CEFTA-i, donoseći neki zakon koji ga derogira. Vijeće ministara ne podržava taj stav. Mi smo spremni da nosimo izazove koje dolaze sa terena. Ali na to mora biti spreman i Parlament. Bilo je zahtjeva da se razgovara sa mnim na različite načine, ali jedini način na koji mogu da razgovaram jesu argumenti.

Način da se govori o spoljnotrgovačkom deficitu koji jeste stvarnost BiH da će se ispraviti na tri carinske tarife iz lobiranih grupa u BiH, nije briga za poljoprivrednike, nije sigurno. Ovdje svi moramo pokazati pravo lice i odgovornost za državu. Smije mi se malo Ivanković. Ja vam čestitam, mislim da je to dobro da radite za svoju kompaniju ali BiH, njen interes je mnogo širi od kompanije “Lijanović”, mnogo širi i mislim da ono što ja želim danas da vas javno pozovem da ratifikujemo CEFTA-u bez uslovljavanja. Neka Parlament radi, neka komisije predlažu druge zakone, samo zakon koji bi degradirao CEFTA-u nije u interesu BiH. Iz Vijeća ministara, dakle, ne Nikola Špirić, ne ministar Puhalc kojeg prozivaju, nego Vijeće ministara ne može da stane. Parlament je odgovoran, sad vas – sve cijenim, znam da ima različitih rasprava, uticaja tih rasprava, znam da ste odgovorni ljudi, ali vas molim, dakle – i pozivam da ratifikujete CEFTA-u i da je ne uslovljavate bilo kojim zakonskim projektom koji može ostaviti uticaj neozbiljnosti naše zemlje na putu ka EU. Svaki drugi pokušaj sem ratifikacije će taj utisak ostaviti.

Pozivam vas još jednom da ratifikujemo CEFTA-u i da sve druge zakonske projekte koji naizgled odgovaraju poljoprivredi, naizgled, ne razmatrate, ne usvajate, jer ćemo time poslati poruku da smo samo formalno za CEFTA-u. Treba nam ratifikacija, suštinska ratifikacija CEFTA-e. A ono što ja mogu da obećam da će Savjet ministara učiniti sve iz svoje nadležnosti da oni kojima naspram CEFTA-e treba izaći ususret našim ovlaštenjima ćemo uraditi i poslati vladi entiteta da to uradi. To je jedina mogućnost koja stoji svima nama na raspolaganju.

Još jednom sam ubijeđen da ćete ratifikovati CEFTA-u i time poslati ovaj prijeko potreban signal. Mnogo je zastoja u BiH. Mislim da odbijanje ratifikacije, odnosno davanje ratifikacije bi poslalo loše signale. Vi znate da se vode rasprave vezane za ključne reformske iskorake i da nam je ratifikacija CEFTA-e u ovom trenutku prijeko ... potrebna.

Hvala vam lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Špiriću.

Otvaram raspravu. Gospodin Ivanković, odnosno pardon, prije se javio gospodin Novaković, pa gospodin Ivanković, pa gospodin Križanović.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

BERIZ BELKIĆ:

Pa gospodin Jovičić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, ... valjda je danas takav dan za ovaj parlament da svi koji izađu: malo, malo se na nas izgalame, malo nam priprijetite, malo ovako, malo onako, valjda. Ne znam koliko je takvih dana bilo, ali evo ovaj danas je dan izgleda takav. Da li zbog, da li zbog dnevnog reda, ili zbog nečeg drugog, ne znam.

Vidite, mi ovdje, čini mi se pomalo svjesno ili ne, zamjenjujemo neke teze, a onda stvar stavljamo na način - ko je za CEFTA-u, ko je protiv CEFTA-e? I onda, kao mi danas treba da se opredijelimo jesmo li za CEFTA-u ili nismo za CEFTA-u, a onda još dalje jesmo li za evroatlantske integracije ili nismo, i sve to kroz glasanje o CEFTA-i. Mislim da nam ne trebaju ni takve postavke danas, nego da jednostavno, bar se meni čini, ovdje nema nikoga ko ovaj ugovor ne shvata ozbiljno. I, upravo zato što ga shvatamo ozbiljno, ovoliko vremena smo i potrošili i prošli put, a evo i danas ga trošimo, kako bismo došli do rješenja.

Vidite, Hrvatska je potpisala, odnosno, ratifikovala ovaj sporazum i, vjerujte, taj član 23. se ni kod njih nije mogao pokazati još uvijek i dokazati da čini štetu, ali je Hrvatska donijela odluku i zabranila izvoz kukuruza, ne konsultujući ostale potpisnice CEFTA-e i to javno rekla, naravno. Srbija, koja nije ratifikovala ovaj sporazum, a to sam pročitao u Večernjim novostima prije nekoliko dana, dva ili tri dana, je zabranila izvoz pšenice. Ni oni nisu prihvatili član 23. još uvijek, ni ratifikovali, ali su zabranili izvoz pšenice. Valjda potpuno svjesni da im to može nanijeti štetu. I ja ne mislim da to njima ugovor ne omogućava. Ja mislim da je sasvim normalno da ljudi mogu preduzeti mere kako bi zaštitili sopstveno tržište od negativnih efekata, ali privremeno. Dakle, ne trajno nego privremeno dok traju ti negativni efekti. E, ja sam za isti princip i ovdje. Dakle i mi imamo pravo da zaštitimo naše tržište dok ne obezbedimo uslove da ono funkcioniše na način kao što to rade u susjednim zemljama. Ne vidim zašto nam je to pravo osporeno, ako mi drugima ne osporimo njihove ili ne osporavamo njihovo pravo, a nisam vidio da je bilo ko osporio ... odluke Vlade Hrvatske, odnosno Vlade Srbije, bar javno nisam pročitao nigdje.

Dakle, i pored toga i pored svega ovoga, ja mislim da mi danas trebamo ratifikovati ovaj ugovor uz jedan zaključak koji je evo predložio predsjedavajući, odnosno rekao predsjedavajući, a ja predložio prije nego što je on se saglasio, a to je - *da se obavezuje Savjet ministara da zajedno sa Komisijom za vanjsku trgovinu i carine, a u saradnji sa ostalim nadležnim institucijama na entitetskom i kantonalnom nivou, obezbijedi donošenje svih neophodnih mjera kojim će se zaštititi domaća proizvodnja i ublažiti negativni efekti Sporazuma o izmjeni i pristupanju CEFTA-i 2006. godine.* To je sada predsjedavajući Savjeta ministara javno obećao: da će Savjet ministara uraditi sve, znači da obezbijedi da se ublaže, odnosno eliminišunegativni efekti ovog sporazuma. I što se tiče Kluba poslanika SDS, ukoliko Dom podrži ovaj zaključak, a ne vidim zaista poslije izjave predsjedavajućeg ništa sporno, ja sam mislio da može biti, sad vidim da nema ništa sporno, mi ćemo glasati za ratifikaciju Sporazuma.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodin Ivanković. Hvala, gospodine Novakoviću. Gospodine Ivanković!

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice, kolege zastupnici, uvaženi gosti,

kao što je spomenuo predsjedatelj Špirić - da je sve problem firma „Lijanovići“ i da cijela država ima problem i ovaj cijeli parlament ima problem zbog firme „Lijanovići“ - ja mislim da to nije tako i da tako ne treba biti. Ja sam to i zadnji put spomenuo, uz svu zakonsku regulativu, ja ću jasno podržati, ugraditi, da sve povoljnosti, bilo koje prilike, se

firma „Lijanovići“ iz toga isključi. „Lijanovići“ mogu poslovati u drugim državama gdje su dobro došli ako nisu dobro došli u BiH, to uopće nije problem. I ne bih želio, bila bi velika šteta da uništimo veliki dio poljoprivrede iz razloga da bi naštetili „Lijanovićima“. Treba sagledati poljoprivredu u kontekstu analiza koje su radila tijela ovoga doma. Znači, brojeva, deficita koje imamo i onoga šta je realno učiniti. Ja sam imao osmijeh na licu, jer sam slušao predsjedatelja Vijeća ministara koji optimistično želi da se nešto pozitivno napravi. I, sve što je on iznio da se uradi, ja mislim da je to jako dobro i to snažno podržavamo. Ali, isto tako, na osnovu iskustva, mislim da to nije dovoljno.

Imamo povijest ugovora o slobodnoj trgovini koja već pet godina, zapravo šest godina su na snazi. Ja sam prije šest godina bio u Domu naroda potpredsjednik Komisije za vanjsku trgovinu i carine i potpuno isti scenarij smo tada slušali. Gospodin predsjedatelj Vijeća ministara je tada bio isto član Doma naroda i imali smo potpuno isti scenarij. Neke ugovore smo čak dva puta odbili ratifikaciju, tražeći isto ovo što smo danas tražili i on je učestvovao na isti način u tome da se to odgodi i da se neke mjere donesu i na kraju, povjerujući da će se nešto napraviti, da će se nešto promijeniti, smo ratificirali te ugovore. Ti ugovori su bili povoljniji nego što danas imamo CEFTA-u, jer su oni predviđali postepeno ukidanje carina sa strane susjeda, a danas CEFTA nastavlja kontinuitet slobodnih carina.

Sad, kad pogledamo analizu tih ugovora o slobodnoj trgovini, imamo kontinuitet snažnog rasta deficita. To dovodi našu proizvodnju da se uopće ne može raditi. Imamo primjer susjeda koji imaju mogućnost da za poticaj izdvoje daleko više sredstava. Samo jedan primjer Republike Hrvatske koja sada izdvaja oko 800 miliona maraka i najavljuje da bi u idućoj godini ta cifra morala ići na čak do milijardu i po maraka, kako bi pomogli svojoj poljoprivredi i plus imaju pristup fondovima EU. Mi, ako nešto ne napravimo zajedno sa CEFTA-om, i ovo malo proizvodnje koje ima neće preživjeti. Mi ne možemo očekivati investicije u BiH iz razloga što CEFTA omogućuje iste uvjete poslovanja i promet roba u zemljama regiona, a BiH je jedna o zemalja koja ima lošije uvjete. I sad, kad gledamo investitore potencijalne koji analiziraju BiH, Hrvatsku, Srbiju – svi će odlučiti da investiraju u Hrvatsku ili Srbiju, a ne u BiH, jer, kad tamo investiraju, imaju tržište BiH potpuno identično kao da su u BiH, a uživaju dodatno sve privilegije koje te zemlje pružaju. Ako investiraju u BiH, onda nemaju bilo kakvih privilegija i plus imaju loše mogućnosti izvoza, jer nam i susjedi i druge zemlje često puta uvode razne vancarinske barijere. Ja nisam protiv CEFTA-e, ja sam samo za punu implementaciju CEFTA-e.

Da imamo jedan tračak nagovještaja da će Vijeće ministara, u nekom narednom periodu, u potpunosti implementirati CEFTA-u, da će iz CEFTA-e primijeniti sve odredbe i one koje se odnose na slobodnu trgovinu koja nama šteti i one odredbe koje omogućuju malu zaštitu, tako je zovemo, ali to nije zaštita, to je pokušaj izjednačavanja uvjeta poslovanja, ja ne bih o ovome uopće polemisao nego bi kazao idemo odmah u ratifikaciju CEFTA-e, dajte iz Vijeća ministara to što planirate poduzmite i da koristimo i prednosti i nedostatke CEFTA-e i bit ćemo na nekom prosjeku. Ali kad čujem da iz Vijeća ministara se nema namjeru implementirati, oni članovi koji daju mogućnost izjednačavanja uvjeta, ne bilo kakve zaštite, onda sam skeptik, jer će CEFTA se primijeniti samo u onom dijelu koji nam dalje nanosi štetu, a, u onom dijelu gdje bi eventualno mogla biti korist, tu neće biti djelovanja.

Mislim da o ovome ćemo potrošiti puno vremena, vjerojatno i većina vas sve ovo zna. Ja predlažem, pošto je ovo jako bitna tema, a mi radimo već punih deset sati danas: da se sjednica sada prekine i da sutra nastavimo ovu točku i pokušamo to uraditi na jedan pravi način.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Ivankoviću.

Za riječ se javio gospodin Križanović. Izvolite, ja, ja, tako je evidentirano.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ali, bili ste prozvali prije nekog drugog, ne znam.

BERIZ BELKIĆ:

Križanović, Jovičić, Azra Hadžiahmetović.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Prije svega želim reći da mi je drago što ... evo danas nakon duže vremena vidimo našeg predsjedavajućeg Vijeća ministara u našem domu sa aktivnim učešćem u raspravi o ovoj točki dnevnog reda.

Naime, samo mi je žao u isto vrijeme što nije gospodin predsjedavajući učestvovao u našem radu kad smo raspravljali i o puno krupnijim pitanjima za ovu zemlju. Danas smo razgovarali o političkom i sigurnosnom stanju u BiH povodom pisma Ollija Rehna, razgovarali smo o tržištu rada, o potrebi oživljavanja naše ekonomije itd., ali eto dobro je i ovo.

Vidite, dakle cijenim prisustvo predsjedavajućeg. Ali, vidite, danas predsjedavajući nam se obraća da nas uvjeri kako je dobro da ratificiramo Sporazum o izmjeni i pristupanju srednjoevropskom regionu u slobodnoj trgovini. Dakle, radi se ovdje o tome da nam se kaže da će Vijeće ministara, ukoliko mi ne ratificiramo ovo, izgubiti međunarodni kredibilitet. A ja se pitam šta je sa kredibilitetom Vijeća ministara prema ovom domu i ovog doma prema Vijeću ministara. Mi uporno pričamo istu priču, danas ništa nećemo novo čuti o CEFTA-i. Al' samo da ponovim tri rečenice: niko nije protiv CEFTA-e, svi mi želimo CEFTA-u. Tri-četiri mjeseca vučemo CEFTA-u po ovim klupama, rastežemo taj čin glasanja i odlučivanja, nastojeći od Vijeća ministara dobiti bar nekakve opipljive mjere kojima će se osigurati poticaj domaće proizvodnje i zaštita onoga, bar onog, dostignutog nivoa koji sad imamo u međunarodnoj razmjeni sa Srbijom i Hrvatskom. I dobivamo stalno uvjerenja. Ja cijenim napor, recimo, i kolege Novakovića, ali ovo je uopćeni zaključak, ovakvih smo imali tri godine, četiri mi pričamo o ovakvim zaključcima.

Od svega toga, mi imamo prijedlog Vijeća ministara da po hitnom postupku usvojimo prijedlog izmjene Zakona o carinskoj tarifi i to po hitnom postupku, molim vas. Tako jedan ozbiljan zakon po hitnom postupku usvajati, to nema nigdje na svijetu i zašto po hitnom, na

kraju. Šta je sa akcizama? Šta je sa poticajima? Ja samo hoću da kažemo ovo, ne treba nas niko uvjeravati da trebamo ratificirati CEFTA-u. Ali, ne treba nas niko uvjeravati da eventualno neki instrument koji ovaj parlament želi da prije toga iskoristi nije ni u kakvoj suprotnosti sa međunarodnim sporazumom kao što je, recimo, ovaj ugovor o CEFTA-i. Nema nikakve veze, niti se njime šta mijenja CEFTA-a. Drugo, neratificiranje CEFTA-e za sljedeći mjesec ili dva dana nema nikakve veze niti bitnog uticaja na BiH. Ako je to uvjet potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, radimo večeras do 12,00 i bezuvjetno prihvatamo CEFTA-u. Sve smo drugo riješili, samo je uvjet CEFTA i odmah je prihvatamo, nema problema, ako je to tako. Nažalost, nije.

I prema tome, ovdje se čini mi se pomalo radi o tome, hajde da ne kažem inatu, da vidimo ko će na kraju ovo popustiti. Jesmo li mi, ljudi moji, za – ne za zaštitu domaće proizvodnje, za poticaj, za oživljavanje domaće proizvodnje! Ako nemamo drugih instrumenata, mi predlažemo ponovo onaj zakon, pa hajmo sačekati, ljudi moji, ... deset dana. Evo, do kraja mjeseca. Ako bude to sve uredu, nema problema. Ako Vijeće ministara izađe sa i bilo kakvim opipljivim programom mjera koje će ići u ovom smislu, ne treba nam zakon, šta će nam zakon, ratificira se CEFTA. Evo, to su moja stajališta.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Križanoviću. Evo, predsjedavajući Vijeća ..., gospodine Jovičiću, i

_____ (?)

Da iscrpimo poslanike prvo.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Ja se izvinjavam, hoću samo malo da, naravno.

BERIZ BELKIĆ:

Dužan sam dati riječ predsjedavajućem.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

Saslušaću s pažnjom svakog poslanika, nema nikakvih problema. Ali hoću samo da ponovim: zapravo nisam ja danas ovdje da vas ubjeđujem da mimo svoje volje donesete odluku koja je korisna za BiH, ali ovo o čemu se govori, recimo, moramo biti do kraja iskreni, kad razgovaramo i o teškim temama. Mi moramo da kažemo da se čitavo vrijeme u BiH naplaćuje složena carinska stopa od 40% na uvoz poljoprivrednih proizvoda iz Srbije i Hrvatske, čitavo vrijeme se naplaćuje ta, u smislu zašto. Ona je postala dugoročna mjera umjesto kratkoročna mjera. Ona je bila u sklopu mogućnosti koju daje bilateralni sporazum. Sporazum CEFTA je preuzeo te mogućnosti, dakle preuzeo je te mogućnosti da bismo koristili pogodnosti člana 23. bis. Moramo, samo malo, gospodine Križanoviću, moramo ratifikovati Sporazum i kvantificirati poremećaje po osnovu tog sporazuma. I možete donijeti mjeru kakvu hoćete, obavijestiti drugu stranu, matematički kvantificirati i vidjeti na koji način. Pa nije sporazum CEFTA sporazum međusobnih prevara nego stvaranje šireg tržišta gdje će svaka nacionalna ekonomska zajednica imati svoju kvantifikaciju i upozoravati druge

da im nanose štete. Šta mi hoćemo sad? Da ne ratifikujemo CEFTA-u, pozivajući se na član koji je ugovor o CEFTA-i. Ja ne mogu to da shvatim.

Druga stvar, reći ću vam šta je Vijeće ministara uradilo a propos CEFTA-e i to je prosljedilo vama u Parlament, dakle zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj tarifi koji bi omogućio uvoz repromaterijala i opreme za potrebe poljoprivrede bez carine, a koji je usaglašen sa entitetima i Upravom za indirektno oporezivanje. Nije lako to usaglašavati; usaglasili smo, poslali smo po hitnoj proceduri da se usvoji zakon uvoza bez carine. Dakle, da bi se ublažile posljedice itd., činimo ono što možemo. Razgovarali smo sa entitetskim ministrima, predložili koje poticaje oni mogu u okviru svog budžeta za ovu godinu. To je ono što možemo uraditi i to činimo. Ali ne može biti uslov to - dajte da vidimo, pa ćemo mi ratifikovati za deset dana - jer nije BiH sama. Ne može BiH ostati izolovano ostrvo i držati svima u toj grupaciji zemalja lekciju kako bi sve trebalo da zavisi od BiH.

Dakle, ovdje se postavlja pitanje naše spremnosti. Tačno je da svi sporazumi ne nose sve pogodnosti i to je tačno. BiH će u zaštiti odgovoriti snagom kojom raspolaže, neće odgovoriti kao Hrvatska, Srbija i, ne znam jača ekonomija, to je sigurno. I ja mislim Hrvatska je ratifikovala Sporazum i donijela odluku, rekla - nema izvoza radi posljedica suše. Ona je kvantificirala svoju ekonomiju, a mi nismo ni ratifikovali i nemojte reći da ovdje nema; ja kao predsjedavajući Vijeća ministara sam svjestan situacije u ovoj zemlji i ja znam da bi lijepo bilo večeras poručiti poljoprivrednicima kako će sutra biti bolje, ovako ili onako. Ali moramo pričati realnu priču, ja mislim da ovo nije predizborno vrijeme. Da moramo, ja se, dakle, ja tako to doživljavam i vjerujte danas sam čitavo vrijeme bio s vama, jer sam iz sata u sat imao razgovore vezane i za bezbjednost, vezano i za CEFTA-u, vezano za globalne ekonomske projekta, vezano za projekte koji stoje u ovoj zemlji. Nije problem, evo dva dana sam mogao da sjedim ovdje u Parlamentu, ali ja poštujem vaše odluke. Čini mi se da je korisnije da činim ja što mogu i zato vas ja molim; mi, Vijeće ministara ne može podržati bilo što što znači destrukciju CEFTA-e; ali vi kao Parlament možete donijeti odluku i zato i jeste lista podijeljenih odgovornosti svih nas na putu ka EU.

Nije tačno da ratifikacija CEFTA-e nije uslov, evo imate listu akcija koje BiH treba realizirati prije zaključivanja godišnjeg izvještaja o napretku BiH u procesu stabilizacije i pridruživanja, to je zahtjev. Ko treba to da uradi? Ko vrši ratifikaciju? Ne trebate,

JOZO KRIŽANOVIĆ:
/nije uključen mikrofon/

NIKOLA ŠPIRIĆ:
Molim vas, ne trebate vi braniti kredibilitet

BERIZ BELKIĆ:
Malo pažnje, molim vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ:

premda biste to i trebali, pogotovo vi iz opozicije, možda ne Vijeće ministara. Sporazum ratifikuje ili odbija Parlament. Ovdje se govori o kredibilitetu Parlamenta. Vijeće ministara je

dalo svoj stav, ja sam došao da vam saopštim nepodijeljen stav Vijeća ministara i u Vijeću ministara su ministri iz različitih političkih opcija. Svjesni smo mi svih izazova o kojima vi s pravom razgovarate, ali ovdje moramo uvijek kao odgovorni ljudi prema državi i njenoj budućnosti analizirati jesu li negativni efekti ratifikacije veći od pozitivnih! Ja vas ubjeđujem da nisu. Ukoliko budemo iskreno opredijeljeni za put ka EU, izgradnju tržišne privrede, ako neko misli ovdje da će moći da pomaže dogovorno neke kompanije, to je u zabludi – to je zabluda. To nije koncept za koji se opredijelila BiH. Ako ima revizije koncepta, onda molim da se kaže šta je politički dobro.

Ja vas još jednom molim – možemo ostati koliko god hoćete, s dužnom pažnjom ću saslušati sve poslanike – ja vas molim da se ne ljutite na mene. Nisam ja došao ovdje da morališem, da bilo kom držim lekciju, žao mi je ako se tako shvati. Al' sam dužan da branim stav, dakle koji je stav Vijeća ministara i za koji sam ubijeđen da je koristan za BiH. Ne mislim da ste vi na putu da donesete nekorisnu odluku. Ali ne može se pričati - da mi hoćemo ratifikovati međunarodni sporazum, al' ajte još deset dana da vidimo hoće li se. Kakvu poruku šaljemo? Kakvo bi to bilo Vijeće ministara koje ne bi sve mjere iz svog arsenala upotrijebilo da se, ukoliko dođe do šteta, velikih šteta itd., ne upotrijebi mehanizme koji stoje na raspolaganju.

Zašto bi neko bio veći prijatelj poljoprivrednicima od Nikole Špirića? Zašto? Ali ja vas pitam imamo li kvantifikaciju u ovom trenutku onih koji kažu da treba odložiti? Koja je to kvantifikacija? Šta CEFTA znači negativno? Pa tad bi je i imali. Dakle, ne možemo imati negativne efekte, nismo ni primijenili Sporazum. Pa tad bi i imali. Onda moramo da sjednemo sa zemljama članicama potpisnika CEFTA-e, da kažemo: po osnovu CEFTA-e BiH trpi štetu itd. Dakle, to je smisao Sporazuma. A mi hoćemo da kažemo: nećemo ratifikovati Sporazum radi člana 23. u kojem je data mogućnost da kvantificiramo svoje poteze. I zato mi to, izvinite, molim vas, liči pomalo na politiku koja nije na liniji ratifikacije ili uslovna ratifikacija. Pa vi mislite da tamo sjede u tim zemljama ljudi koji ne razumiju ovo što kažemo - ma da, ratifikovaćemo Sporazum, ali ćemo vam ponuditi zakon o realizaciji koji znači da to nije baš tako. Šalje se loša poruka.

I, dakle, ja vas molim, ja mislim da smo mi svi večeras na istom zadatku i da ja zapravo s dužnom pažnjom pratim svaku diskusiju koja mi može pomoći u onome što će se dešavati oko primjene CEFTA-e. Ali moramo ući u projekat ratifikacije. Dakle, to je odluka Parlamenta, kakvu god odluku da donesete, biće mi naravno žao, i zato vas pozivam da ratifikujete CEFTA-u i da je jasno ne uslovljavamo, a da ostane zadatak.

Žao mi je, pročitao sam zaključak kolege Novakovića, mislim da je on na brzinu pisan, pogotovo mislim da ovo, gdje se kaže, ja mislim da naravno obaveza je Vijeća ministara da koordinira aktivnosti jer je to mu jedina uloga sa entitetskim vladama i ministarstvima da se na nivou obezbijedi donošenje, valjda koordinira, a ovdje ublaži negativne efekte. Dakle, mi već govorimo o negativnim efektima, a nismo ni ratificirali. Dakle, da ublaži eventualno negativne efekte CEFTA sporazuma, ovdje kaže Sporazuma o izmjeni i pristupanju CEFTA 2006., dakle, nešto u riječima nije uredu. Ali, to je obaveza i kad ne biste imali zaključak. Ovo je pokušaj vađenja. Znam ja, ovih dana i ja razgovaram, razgovarate i vi iz sata u sat, gdje nas ljudi koji prate procese integracija upozoravaju šta to znači sa stanovišta imidža zemlje, ekonomije zemlje itd. I svi mi to znamo i sad bi trebalo

časnu odstupnicu svima i da ratifikujemo ovaj sporazum i da imamo zaključak, da kažemo, eto imamo zaključak. To ne treba poljoprivrednicima, njima treba realna briga. A realna je briga usvajanje zakona koji smo uputili u proceduru. Realna je briga uvoz bez carine 100 hiljada tona pšenice, mi to tražimo po hitnom postupku.

Dakle, zato vas molim da ne idete u zakonske projekte koji su magla za poljoprivrednike, na deficitu, ono što je tražila ova komisija. Žao mi je, moram da kažem, deficit od toliko milijardi na tri proizvoda koja je tražila ova komisija odnosi se jedva jedan posto, to je negdje 90 miliona. Pa, je li to poljoprivreda BiH? Ali, ja vas molim: dajte da baratamo realnim kategorijama, nema razloga. Ja se izvinjavam gospodinu Lijanoviću, slučajno sam pomenuo kompaniju, jer priča, politička priča, mijenja se stvar, a ja ne želim, ja poštujem sve kompanije, ne treba kompanija „Lijanović“; ona treba da dijeli uslove kao i sve ostale kompanije u BiH: koja preživi preživi i treba da se bori na tržištu. Ali nisu svi naučili da se na tržištu bore. Moram biti iskren: ne mislim na vašu kompaniju, odmah da vam kažem. Dakle, dajte da večeras ratifikujemo ovaj sporazum, ostaće ekonomski život ove zemlje i njena snaga takva kakva jeste, neće biti med i mleko. Al' ćemo morati goruće probleme ovako da razgovaramo o njima.

Zašto bi neko večeras pročitao poljoprivrednicima priču: da, mi smo vam prijatelji, ovo su vam neprijatelji. Ne treba to BiH. Koja bi to bila državna vlada ili entitetska koja poljoprivrednicima ne bi izašla u susret sa mogućnostima, nije tačno. Dakle, postoje realne mogućnosti, postoje realne potrebe, postoji ono što se zove globalizacija i globalna ekonomija, postoji ono što jeste naš put i opredjeljenje i na tom putu blagodeti –ova zemlja će uživati članstvo u EU kad bude članica, dotle plaćamo cjenu.

Ja se izvinjavam, nisam znao da treba da o minutaži vodim ..., ali evo ja shvatam vaš umor i evo spreman sam, ali ja vas molim, dakle možemo ostati koliko hoćete.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući. Samo malo. Da vidimo ko ima repliku? Križanović se prije javio: replika.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Ma nisam ja baš ni vješt tim replikama, ali evo moram nešto.

BERIZ BELKIĆ:

Ali, eto prijavio si se.

JOZO KRIŽANOVIĆ:

Jeste, moram. Vidite, mi smo, kažem, mi možemo danas pričati o ovom i ponoviti priču koju smo pričali od tri mjeseca u kontinuitetu naovamo. Ali je bitno ovdje da se razumijemo, zapravo da pokušamo da se razumijemo. Upravo zbog tog specifičnog tragičnog položaja BiH, kakva je izašla iz rata, prethodna vlada je na insistiranje ovog parlamenta i dobrim dijelom zaslugom kolege, onda kolege Špirića, je uspjela da u razgovorima sa

Srbijom i Hrvatskom osigura ipak vraćanje carina sa 0 na 40% za ove tri grupe proizvoda, poslije 2, 4 i 16. I vidite sad, treba nam biti jasno, sutra ratificiramo, kako se zove, CEFTA-u, to se topi, ide na 0. Ono što smo mi kao grupa za poljoprivredu željeli da postignemo jeste da od Vijeća ministara, da kažem hajde grubu riječ, iznudimo nekakav program mjera koji će amortizirati ovo, kompenzirati ovo, da smo mi ikada čuli u ova tri mjeseca da su se sastala Ministarstvo vanjske trgovine BiH sa odgovarajućim ministarstvima Srbije i Hrvatske i da su pokušali razgovarati na tome postoji li dobra volja, to je sad dobra volja, je li, da se zadrži taj režim, pa onda, što kaže predsjedavajući, da kad stupi CEFTA na snagu da koristimo dalje pogodnosti člana 23. bis itd. A nema, nemamo nijedne mjere, Evo, tri mjeseca pričamo o ovome i treba ovo razumjeti, dakle, kao pokušaj Parlamenta da od vlade, nadležnih ministarstava dođe do određenih realnih minimalnih mjera koje će amortizirati i ovu kap u svim problemima koje imamo. Evo, to je.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Molim kolege da kad se jave za repliku da zaista bude ta replika i kraća. Dakle, imamo Lijanovića, odnosno Ivankovića i Novakovića. Jel' replika oboje, jer imamo dva diskutanta Jovičić i Azra Hadžiahmetović. Replika, je li?

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

Kratko par riječi.

BERIZ BELKIĆ:

Kratko par riječi, evo zapisat ćemo.
Izvolite, gospodine Ivankoviću.

JERKO IVANKOVIĆ LIJANOVIĆ:

... cijelo nepovjerenje nastaje iz razloga što se koristi etiketiranje i paušalni neprovjereni argumenti, neprovjerene informacija. Komisija za vanjsku trgovinu i carine traži da se zadrže carine po dokumentu Vijeća ministara, tj. Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa na 522 proizvoda, a ne samo na tri, što čini ukupno 21,81% od ukupnog broja poljoprivrednih proizvoda prilikom uvoza. Znači, evo, to je dopis gospodina ministra od 4. 9. 2007. godine.

Povjerenje se nije izgradilo zato što smo u početku CEFTA-e imali predstavnike Ministarstva koji su nam netočno tumačili članove i uvjeravali nas da član 23 bis. se ne može primijeniti. I sve dok nismo zovnuli predstavnika Pakta stabilnosti koji je učestvovao u CEFTA-i i predstavnike Europske komisije u BiH, tek su oni potvrdili da nam Vijeće ..., da nam predstavnici Ministarstva su pogrešno tumačili CEFTA-u. Ovo što je gospodin predsjedavajući rekao, ako će ostati postojeće stanje ništa drugo Komisija i ne traži. Znači, samo kad ratificiramo CEFTA-u da ova postojeća zaštita od 40% pravno dolazi na nulu, jer ona je odlukom definirana na osnovu ugovora o slobodnoj trgovini. Kad oni prestaju važiti, na neki način, će se i Vijeće ministara morati opredijeliti da tu odluku ukine. Ako će se to zamijeniti odlukama i pozvati se na CEFTA-u, u biti, nastavljamo postojeće stanje i

razgovaramo kako ga unaprijediti. Ali, ako ćemo CEFTA-om se vratiti u još gore stanje, to je problem.

A ja bih molio predsjedavajućeg Vijeća ministara da nam jasno kaže šta mu je namjera u postojećem stanju. Da li pogoršati ili zadržati postojeće stanje usvajanjem CEFTA-e? To bi puno pomoglo barem meni za opredjeljenje oko CEFTA-e.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala, gospodine Ivanković.

Imamo repliku: gospodin Novaković i prijavljene Jovičića, Hadžiahmetović i Dolića.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite da zaista nije ... uobičajno da ovoliko repliciramo predsjedavajućem Savjeta ministara ... ili ministrima. Ali gledajte, moram reći da ja uopšte nisam na brzinu pisao zaključak. I da sam upravo pazio na svaku riječ kad sam ga pisao. Pa tako nisam napisao *eventualni negativni efekti* zato što bi to Savjetu ministara poslužilo da ništa ne radi, dok se ne utvrde negativni efekti. Jer bi oni imali razloga da kažu - evo ga, čekamo da vidimo jesu li negativni efekti, pa kad se onda pokažu oni, onda da vidimo jesu li oni stvarno negativni, jesu li argumenti zbilja argumenti, ili nisu neki argumenti.

Dakle, nisam pisao na brzinu, ne treba, ne treba, valjda ne znam, kolika pamet da vidimo da će biti negativni efekti od ovoga. A i ovako ljudi ne mogu da izdrže, kukaju na sav glas da ne mogu da izdrže, a sad, i ovo kad im ukinemo, pa valjda im neće biti bolje; ako će im biti bolje, uredu je. Dakle, biće negativni efekti i nije sporno treba naći mjere da se oni ublaže i poštenije i korektnije je tako da razgovaramo, možda bismo došli do tih mjera. I ništa drugo u ovom zaključku ne stoji, nego to.

Drugo, zašto sam napisao da Savjet ministara obezbijedi donošenje? Pazite, prva rečenica kaže *da u saradnji sa ostalim nadležnim institucijama obezbijedi*, dakle, molim vas, ukoliko Savjet ministara ne dobije za svoje projekte podršku entitetskih ministarstava, naravno iz onog dijela gdje su oni nadležni, a to su različite stimulacije itd., onda Savjet ministara može poduzeti i druge mjere, znači da obezbijedi. Dakle, on može svojim mehanizmom obezbijediti: je li to carinska politika, ili ova neka druga, ne znam ni ja, da li je korišćenje člana 23. itd.

Dakle, nije pisan na brzinu, potpuno sam izvagao svaku riječ kad sam pisao ovaj zaključak i, naravno, ne treba valjda govoriti da ostajem kod prijedloga ovoga zaključka. Naravno, ovdje imamo štamparsku grešku, da se kaže Sporazum o izmjeni i pristupanju CEFTA-i znači, a ne CEFTA, dakle, CEFTA-i, mislim da valjda ni to nije suštinski.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo sa diskusijama. Gospodin Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo, kao član Radne grupe za poljoprivredu i član Komisije za spoljnu trgovinu i carine bio samo i ostao sam na strani poljoprivrednika i njihovih zahtjeva. No ovde se radi o dvije suštinske stvari koje moramo razdvojiti. U razgovoru sa ljudima iz Pakta za stabilnosti i Evropske komisije, jasno su nam pojasnili ne samo ovaj sporazum koji je nama ranije bio jasan jer je on ovdje u klupama već nekoliko mjeseci, a kod Komisije je stalno.

Dakle, suština je u jednoj rečenici: ne možemo domaćim zakonima mijenjati međunarodni sporazum. Eto, ja ću reći, dakle, nije moguće ... nijednim zakonom promijeniti međunarodni sporazum, pogotovo koji nismo ratifikovali, ali na Komisiji sam se zalagao i zalagaću se i – evo ljudi iz tog resornog ministarstva, oni su pripremili 62 mjere za poboljšanje ekonomskog stanja u BiH – rekao sam i prošli put da ovom parlamentu, ako su strateške grane energija, poljoprivreda i voda, naravno da se mora uzeti u obzir kako napraviti prave projekte da se upravo preko tih resursa pomogne ljudima koji se time bave. Pa smo juče donijeli zaključak na ovoj komisiji oko uvoza 100 hiljada tona pšenice da se prvo otkupe tržišni viškovi od domaćih proizvođača. Jer, ako bi njih zanemarili, ko će iduće godine posijati kilogram. Dakle, sve u interesu poljoprivrednika i ništa promijenio nisam i nemam ja namjeru, naravno iz mnogo razloga izuzetno cjenim poljoprivrednike, a repliciram gospodinu Pejiću sa onom aluzijom.

Ja sam ovdje jasno na Parlamentu rekao i ponoviću - ja ne moram biti član komisije, a nisam stavio mandat nikom na raspolaganje; to je suštinska razlika, jer upravo sam ovdje u Parlamentu da se borim za interese mnogih ljudi koji su meni ukazali povjerenje, a vjerujte ima ih mnogo poljoprivrednika. Jer nema ni na Palama, ni na Sokocu, ni u Trebinju i ne znam neke industrije čije bih ja interese mogao zastupati, nego ostalo stočarstvo, poljoprivreda, voćarstvo i tako te grane.

Dakle, da se razumijemo: sporazum CEFTA, ne zbog toga što traži međunarodna zajednica da ga ratifikujemo, ne može doći i biti predmet njegovih promjena ili eventualni kontakata bilateralnih sa susjednim zemljama Srbijom i Hrvatskom, gdje je nesporno deficit jasan; ne može se desiti ako ga ne ratifikujemo, to ne znači da ja sad tražim od vas kolega i vršim ja pritisak, taman posla; ja znam, pojedinac sam, za šta ću se ja opredijeliti kao i svi vi. Dakle, jesam za to i ponavljam – da, ako ratifikujemo naravno sporazum CEFTA, da se ministarstvo sa one 62 mjere koje su već pripremili da krenu sa dvije-tri, koliko je sad moguće. Ali, naravno da i u ovom momentu nisam zadovoljan, nema nijedne, barem u onom omjeru, kako smo mi to tražili.

Dakle da ponovim šta je suština, pošto sam rekao da sam član i ove komisije i Grupe za poljoprivredu da ovi ljudi ne bi pogrešno shvatili da sam ja na strani – ovi ili oni. Ne, ja sam na strani međunarodnog sporazuma koji nam daje mogućnost da njegovom ratifikacijom uđemo u predvorje EU. Dakle, moramo ovdje otvoreno govoriti ko je za te procese, ne ove integracije preko noći o kojima je gospodin Križanović govorio, jel' to nije moguće. Pitanje je da li ćemo ikad ući u EU? Ali, evo da nešto pokušamo na ovaj način. Dakle, ostajem kod svojih stavova da nije moguće, jer onim zakonom koji se vrti ovdje u klupama i na Komisiji smo ga imali deset puta, pa su neki tamo promijenjeni tarifni brojevi, nije više 2,4,16, ima i

dodati su, treba možda sve staviti. Ali nije moguće, ponavljam ja, iz onih razloga koji su mi, ljudi, neubjedljivi, nego shvatio sam i znam: ako išta znam, znam da međunarodni sporazum je akt koji ne možemo mi domaćim zakonodavstvom promijeniti, ali zato tražimo od resornog ministarstva i Savjeta ministara da ovo što su danas rekli – da krene u proceduru i ako dođe.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo strpljenja.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa vama iz SDS-a nikad ne odgovara.

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo strpljenja.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ja sam vas slušao, imate replike, imate zaključke, zašto vam smetam.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Jovičiću, nastavite vi samo. Molim vas, gospodine Okoliću, dozvolite čovjeku.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Ma nema potrebe, evo ja ću završiti. Hvala lijepo. Ne zbog njih nego zato što nema potrebe govoriti.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, dobro. Evo, imamo prijavljene već ranije. Molim vas, ko ima namjeru da diskutuje, dajte se prijavite da možemo planirati vrijeme. Odlično. Kao da prvi put govorimo o CEFTA-i. Dakle, idemo ovako, imamo Azru Hadžiahmetović, Dolić, Izetbegović, Suljkanović. Ko se još prijavio, molim vas? Ko? Lazar Prodanović, Sokolović, neću zatvarati, imamo vremena, izvolite. Evo, ljudi će sad malo prošetati, pa će se vratiti i tako.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Poslije poslovničku intervenciju.

BERIZ BELKIĆ:

Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Tim više što sam imala priliku, iako, čini mi se da prvi put imamo na dnevnom redu i da raspravljamo o ratifikaciji sporazuma o CEFTA-i, mi jesmo pričali puno o CEFTA-i

BERIZ BELKIĆ:

Molim vas, malo pažnje. Ako ćemo se slušati, da se slušamo.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Mi jesmo ranije pričali o CEFTA-i, ali nismo imali ovo na dnevnom redu. I dozvolite da vas podsjetim: malo mi liči ova priča, recimo, kad smo imali zakon, pričali smo o CEFTA-i, sad, kad imamo CEFTA-u, pričamo malo više o zakonu. A da malo, čini mi se, da neki nisu umorni i volila bih da malo priču ... o CEFTA-i prenesemo samo sa poljoprivrede, odnosno da se mi malo podsjetimo – CEFTA nije samo, uz puno uvažavanje naravno i poljoprivrede i trgovine poljoprivrednim proizvodima i domaće proizvodnje, odnosno refleksija na domaću proizvodnju, ali je to jednako tako i informacione tehnologije i kompjuterske usluge itd., itd.

Ja sam htjela da skrenem pažnju na važnost vremenske dimenzije, s obzirom da je kolege Križanović apostrofirao upravo to vrijeme da nije – da možemo to uraditi nešto kasnije. Meni je žao da Vijeće ministara nije uradilo eventualno ili prezentiralo možda na jedan drugačiji način ovdje cijenu koštanja kašnjenja. Ja bih molila sve one koji nisu ekonomisti da zamisle: svi su u CEFTA-i, a samo mi nismo i šta to znači.

BERIZ BELKIĆ:

Zamislili smo.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Jel' neko misli ... da mi možemo bilo šta profitirati od svega toga, eto, ne moramo. ... Ja ne kažem da ijedan institucionalni okvir, uključujući naravno i postojeće aranžmane koje imamo: bilateralne, trgovinske i ovaj multilateralni trgovinski aranžman – da automatizmom donosi prednosti ili automatizmom donosi nedostatke.

I utoliko hoću kolegi Novakoviću da skrenem pažnju na dio njegovog zaključka, iako je vjerovatno sa najboljom namjerom; nema ga ovdje, ali žao mi je, jer, recimo, vidim da je izdigao na državni nivo ove nadležnosti iz oblasti ... zaštite domaće proizvodnje, pa sam htjela da mu čestitam. Pa molim iz njegovog kluba da mu prenesu.

BERIZ BELKIĆ:

Malo je bio neoprezan, bio je malo neoprezan, bio je neoprezan.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ali, evo, uzdigao je nadležnost sa nekih nižih nivoa ...

BERIZ BELKIĆ:

Dobro.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

...vlasti na državni nivo. Ali, recimo, ovdje: *ublažiti negativne efekte*, ja znam da postoji naravno mogućnost da bude i negativnih, ali jednako tako i da se podstaknu pozitivni efekti. Ali sam u principu protiv ovog zaključka. Iz jednog razloga: zašto da mi obavezujemo Vijeće ministara da uradi nešto što po prirodi stvari će uraditi ministar resorni, odnosno Vijeće ministara, u ovom sastavu ili nekom drugom sastavu po prirodi posla za koji primaju platu.

Ja hoću da opet da se vratim na prednosti, odnosno na ovu vremensku dimenziju, da skrenem pažnju – meni je žao što mi nismo ranije ratificirali CEFTA-u. Uskoro se krajem ovog mjeseca, evo, ako me predsjedavajući može i korigovati ako pogriješim, u Ohridu održava jedan skup na ministarskom nivou. Je li tako? Gdje bi, vjerovatno, BiH bila jedina gdje ne bi bila pozvana! Ja ću vas podsjetiti da i sjedište regionalne institucije koju smo svi sa jednom pozitivnom energijom dočekali vijest kad je donesena odluka da sjedište bude, umjesto Pakta stabilnosti, jel' nove institucije u Sarajevu,... da bi to, ja neću govoriti o međunarodnim refleksijama toga – da sjedište te organizacije bude u Sarajevu, a da BiH, recimo, ne ratificira ovakav, a ne znam.

BERIZ BELKIĆ:

Sekretarijat procesa saradnje jugoistočne Evrope.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ali vas hoću podsjetiti na nešto što je vezano i za ono o čemu se ovdje večeras pričalo. Naravno, tiče se i poljoprivrede i vezano je naravno i za zakon koji je sutra na dnevnom redu. Ja hoću da vas samo ovako upoznam sa oficijelnim podacima iz susjedne Republike Srbije, odakle smo najvećim dijelom bili upućeni na uvoz pšenice i još nekih žitarica. Srbija je, ja koristim zvanične podatke Vlade Republike Srbije, Srbija je požnjela 550 hiljada hektara površine, odnosno preko 2 miliona tona pšenice. Godišnje potrebe Srbije iznose 1,7 miliona tona. Dakle, prema oficijelnim podacima Vlade Republike Srbije i statistike Republike Srbije, Republika Srbija ima višak. Uprkos tome, 3.8.2007. godine Vlada Republike Srbije donijela je *Uredbu* (koja se odnosi .. na četiri najveće ratarske kulture) *o tromjesečnoj zabrani*. Naravno, i unutar same Republike Srbije su se odvijale u stručnim krugovima rasprave šta je rukovodilo Vladu i kakve refleksije, pozitivne i negativne, mogu biti iz svega toga. Ali vas hoću upoznati samo sa jednom od njih a tiče se BiH, a to je da time, s obzirom da su postojeći bilateralni ugovori na snazi i za Republiku Srbiju i za BiH, nisu prekršene odredbe, jer je Vlada Republike Srbije obavijestila, dakle transparentno je obavijestila nadležne institucije o uvođenju te mjere.

Međutim, takve mjere su postojećim ugovorima predviđene samo ukoliko se eventualno pojavi nedostatak koji remeti stanje na domaćem tržištu, što u ovom slučaju nije slučaj. Ja znam da su u pitanju i špekulativni poslovi i rast cijene pšenice na svjetskom tržištu, na berzama itd. Međutim, hoću da skrenem pažnju, upravo kao refleksiju takve odluke, mi smo bili primorani ... da pronalazimo neka druga rješenja, između ostalog, nam i Vijeće ministara predlaže ovo što će biti sutra na dnevnom redu.

Šta se moglo dogoditi, recimo, s obzirom da nismo članice WTO-a, nažalost, i ne možemo koristiti mehanizme zaštite, odnosno arbitraže koje postojeći bilateralni ugovori također ne omogućavaju, ali CEFTA omogućava. Da smo, recimo, članice CEFTA-e, postoje institucionalni mehanizmi zaštite u ovakvim slučajevima kada zbog špekulativnih razloga bilo koje strane u međunarodnoj trgovini neka strana bude oštećena. Ja hoću reći da, nažalost, upravo u nedostatku zaštite, bosanskohercegovačka ekonomija je do sada uglavnom plaćala cijenu nedostatka toga. I hoću upravo da apostrofiram tu vremensku dimenziju: važno je da što prije uživamo i te mehanizme zaštite, kad već moramo primjenjivati sva pravila međunarodne trgovine.

Meni je žao da kolega Špirić kad je pomenuo listu uslova, između ostalog, i ratifikaciju CEFTA-e iz pisma gospodina Olija Rehna, čini mi se.

BERIZ BELKIĆ:

Evropske komisije.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

I ako nema još jedno ...

BERIZ BELKIĆ:

Evropska komisija.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Ma nije, pomenuo je još jedno – malo dole niže ispod CEFTA-e – to je obaveza zemalja članica da počnu usklađivanje carinske tarife sa kombinovanom nomenklaturom. I o tome moramo voditi računa, ja molim i Vijeće ministara i resornog ministra, odnosno ministarstvo, da nam kad god imamo prijedloge koji se odnose na carinsku tarifu, jer ovdje je fokus u priči o CEFTA-i na carinskoj tarifi. Ovdje se priča iscrpljuje o zaštiti domaće proizvodnje na carinskoj tarifi, podsticaj ili bilo kakvi mehanizmi koje i opravdano s razlogom pojedine grupacije traže, ovdje uglavnom se fokusiraju na carinsku tarifu. Međutim da budemo jasni: ako smo preuzeli obaveze neke, mi imamo ograničenja da koristimo te mogućnosti. Jer carinsku tarifu ne možemo ni u jednom segmentu povećavati, možemo ali moramo ići ka smanjenju. Naravno da će biti refleksija, reperekusija i negativnih na pojedine vrste proizvodnje u BiH ili potencijalne proizvodnje. Ali, ako ne možemo koristiti jedan mehanizam, možemo koristiti neki drugi i u tome vidim ulugu, naravno, i Vijeća ministara i resornog ministarstva, a posebno entitetskih vlada u kojima su malo veće nadležnosti u pojedinim oblastima proizvodnje.

Ja hoću samo da skrenem pažnju na važnost hitne ratifikacije CEFTA-e, jer hoću da vam, ukoliko nekoga zanimaju zaista efekti i konkretni podaci, predočim da je cijena neratificiranja mnogo veća od hitnog ratificiranja sporazuma o CEFTA-i.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala. Gospodin Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjeni kolegice i kolege, ja ću više potcrtati nekoliko riječi, nekoliko stvari, jer ovdje je gotovo sve već kazano.

BERIZ BELKIĆ:

Pa eto, kad je već sve kazano, ja molim buduće govornike da budu što kraći i mi smo opredijeljeni, ja pretpostavljam, svako od nas prema ovoj stvari i da se odredimo. Da skratimo muke, da izađemo na svjetlo dana i da se izjasnimo.

Izvolite, gospodine Doliću.

RIFAT DOLIĆ:

Prvo, dakle, moram izraziti neslaganje,

BERIZ BELKIĆ:

Ali evo vidimo i potrebu, nema problema.

RIFAT DOLIĆ:

moram izraziti neslaganje sa tonom i retorikom koja se od Vijeća ministara usmjerava prema poslanicima, pa i prema ljudima iz Udruge poljoprivrednika.

Ja sam često dok nisam bio u ovome domu slušao gospodina Špirića kada je iz parlamentarnih klupa govorio neku drugu priču o poljoprivredi i poljoprivrednicima i razumijem da je on sada u jednoj drugoj ulozi. Predsjedavajući Špirić kaže kako nema niti jednog razloga da se danas ne usvoji CEFTA; isto tako se može reći, što samo potvrđujem ono što su kolege već rekle da nema niti jednog razloga da Vijeće ministara uporedo uz ovaj sporazum nije napravilo računicu i ponudilo sistemske mjere kojima će amortizirati bar dio štete koji će sporazum CEFTA prouzročiti poljoprivrednicima, prije svega u primarnoj proizvodnji. Uz sve uvažavanje razloga za ratifikaciju CEFTA-e, ja ne mogu glasati za ratifikaciju CEFTA-e, kad to uništava jednu populaciju koja je već do sada i dovoljno uništena. Da je Vijeće ministara bio za CEFTA-u na prenesen način, u ovome vremenu koliko smo vodili ove rasprave, bilo je dovoljno prostora da se sa entitetskim vladama ponude sistemske mjere za zaštitu onih kojima CEFTA nanosi štetu, a zaista taj arsenal sistemskih mjera – on je toliko širok da se u njemu može naći ... metoda da se zaštititi ove ljude.

Što se tiče prijedloga koji obavezuje Vijeće ministara, bojim se, da, kako se izvršavaju zaključci, da će do tada poljoprivrednici, po onoj narodnoj *odnijeti gaće na štapu*. Na kraju, ja molim da se ovdje ne licitira: ko je za CEFTA-u, a ko je protiv CEFTA-e; ja vjerujem da smo mi svi za CEFTA-u, i ja sam bezrezervno za CEFTA-u, ali sam protiv toga da time uništavamo one ... koji su već i previše uništeni.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem. Sljedeći se prijavio gospodin Izetbegović. Izvolite.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, dosta smo pričali o CEFTA-i, ja sam prošli put o tome govorio, ne bi se ponavljao. Samo ću pročitati ... zaključke, Prijedlog zaključaka SDA u vezi sa ratifikacijom ugovora CEFTA. Jer mislim da smo ga pomalo zaboravili, vidim da nam se ponavljaju neki slični zaključci. I, molim da se o njemu izjasnimo, dva su zaključka, da se odvojeno izjasnimo o jedan i dva, jer ovaj drugi će biti neki preduslov da SDA podrži ... ratifikaciju CEFTA-e.

1. Odgađa se izjašnjenje o ratifikaciji ugovora CEFTA na rok od maksimalno 60 dana.

2. Zadužuje se Vijeće ministara da u ovom roku u saradnji sa entitetskim vladama predloži ovom domu cjeloviti paket mjera koji će omogućiti da privreda BiH što spremnije dočeka primjenu ugovora CEFTA.

I mislim da je to vlada mogla da uradi, odnosno Vijeće ministara, zaista mogla, moglo da uradi. Da nam predoči ovdje taj sistem mjera šta kani uraditi, šta je pričala sa entitetskim vladam, šta one namjeravaju uraditi itd.

Hvala vam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Izetbegoviću. Običaj u ovome parlamentu je bio da se prvo donese zakon i ratifikuje nešto, a onda posle toga da glasamo o zaključcima. Međutim, vi svoj predlog možete dati na izjašnjavanje Parlamentu, pa ćemo vidjeti i na koji način ćemo izaći iz ove situacije.

Sljedeći se prijavio gospodin Suljkanović. Izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, cijenjene kolege, ja ću biti prilično kratak, jer zaista u nekoliko navrata je već rečeno da je kad je u pitanju CEFTA, ratifikacija i sve ostalo, maltene je sve rečeno i ne vjerujem da se može reći bilo šta novoga.

Ja ću kazati jedno: da smo u Komisiji za vanjsku trgovinu i carine počeli sa velikim entuzijazmom naš rad, odmah nakon konstituiranja, napravili do danas veliki broj sastanaka i pokušali, kad je u pitanju CEFTA i zaštita domaće proizvodnje, uspostaviti dijalog sa Vijećem ministara i resornim ministarstvom i tu smo postigli okruglu nulu. Naime, bili smo u potpunosti ignorisani. To ćete vidjeti sutra najavljenim dolaskom zakona o carinskoj tarifi koji se predlaže po hitnom postupku. Naime i time se želi u potpunosti obezvrijediti naš rad i jedan, mogu slobodno da kažemo, plemenit pokušaj da se pomogne ovoj zemlji i da

se isprave neka idiotska rješenja, stojim iza ovih rječi, koja smo napravili u prethodnom periodu, a pod uticajem lobija koji su jednostavno doprinijeli da napravimo takva rješenja, rješenja, slobodno mogu reći, u korist vlastite štete. Pokušali smo sve i bili u potpunosti ignorisani od strane resornog ministarstva i resornog ministra.

Prijedlog koji smo iznijeli kao u formi zakona o provođenju ugovora o CEFTA-i ne smatram najboljim, ali i to je bio jedan očajnički pokušaj da isposlujemo barem nekakvu aktivnost, barem nekakav odgovor od Vijeća ministara i resornog ministarstva. Nažalost, očigledno se čekalo da se dođe u ovu situaciju i da se, došavši u minut do dvanaest, jednostavno izjasnimo o CEFTA-i, koju ni kao komisija nikad nismo doveli u pitanje. Prema tome, ratifikaciju ugovora CEFTA nismo doveli u pitanje, znamo dobro šta znači, ne mora nam se pojašnjavati.

Međutim, isto tako govorim sad moj lični stav kao član ove komisije koji je doživio ono što je doživio u toku rada ove komisije – da nikakvi zaključci, koje je smatram sa najboljom namjerom predložio kolega Novaković, ne obavezuju Vijeće ministara niti resorno ministarstvo. To govorim na bazi iskustva od ovih prošlih nekoliko mjeseci, svih pokušaja koje smo pravili i moram da kažem da se osjećam zaista ružno, neću da upotrijebim drugi izraz, da svi oni koji su se zalagali za barem kakve mjere, pa i one možda i nezgrapne, predloženim zakonom – da se svrstavaju u lobi jedne domaće kompanije. Mislim da su takve izjave, evo ja ovdje bar u svoje ime govorim, i drske i bezobrazne i ovim javno izjavljujem da nikad i ničim nisam bio ni nagovaran, ni bilo čim ponukan od strane bilo kakve kompanije da se zalažem za nešto što je evo ovdje proglašeno lobiranjem za jednu stranu kompaniju, jednu domaću kompaniju, konkretno radi se o kompaniji „Lijanović“.

Obećao sam da ću biti kratak jer sve smo rekli, ja sam rekao... sa čim ćemo se, još kažem, i sutra susresti, jer se nudi zakon o izmjeni carinske tarife po hitnom postupku, sa ubacivanjem uvoza pšenice hitnim; mislim da je to samo pokrivanje nečeg iza čega stoje namjere da se jedan mukotrpan rad ove komisije u kojoj sam radio – da se u potpunosti derogira. Toliko i hvala, a još jedanput da naglasim – da nikad u našim glavama nije bilo u pitanju da li će se ugovor CEFTA ratificirati ili ne.

BERIZ BELKIĆ:

... ja vas molim da se suzdržite i da dođemo u situaciju, evo imamo i nekih prijedloga zaključaka, i da se izjasnimo konačno. Nisam razumio.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

/nije uključen mikrofon/ ... maloprije iznio stav i ja

BERIZ BELKIĆ:

O.k, ja vam se zahvaljujem. Dakle, gospodine Izetbegoviću, samo jedan tren. Molim vas, zazvonite malo poslasticima, valjda je malo i zagušljivo ovdje već i ljudi sve teže podnose.

Dakle, po Poslovniku ja sam obavezan staviti na glasanje prijedlog, prijedloge zaključaka koji se tiču praktično predmeta o kojem mi govorimo i, između ostalog, od ranije imamo prijedlog Kluba poslanika Stranke demokratske akcije, pod jedan. Imate li ove zaključke kod sebe? Ako nemate, ja ću pročitati. Dakle, evo predlagač sugerira da glasamo posebno o tački 1., posebno o tački 2., odnosno o zaključcima.

1. Odgađa se izjašnjavanje ratifikacije ugovora CEFTA na rok od maksimalno 60 dana.

2. Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u ovom roku u saradnji sa entitetskim vladama predloži ovom domu cjelovit paket mjera koji će omogućiti da privreda BiH što spremnije dočeka primjenu ugovora CEFTA.

Molim vas da se pripremite za glasanje; idemo o zaključku 1., dakle, odgađanje izjašnjavanja.

Glasajte sad!

Ja se izvinjavam. Dakle, očigledno je da je do mene.

Glasajte, glasajte sad! Molim vas, glasajte sad!

„Za“ 17, nema ... potrebnih entitetskih glasova. Usaglašavanje, nema saglasnosti. Usaglašavat ćemo se u roku od tri dana, kako je Poslovníkom predviđeno.

Idemo na izjašnjavanje o zaključku 2. - Zadužuje se Vijeće ministara BiH, Pa tražio je gospodin Novaković, molim vas. Možete, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Nema smisla izjašnjavanje o drugom zaključku, jer drugi zaključak kaže - Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u ovom roku. Dakle, nemamo prvog zaključka, znači da u ovom roku u saradnji sa entitetskim vladama predloži ovom domu cjelovit paket mjera. Dakle, ako se nismo usaglasili i ako nismo doneli prvi zaključak, onda danas niti možemo glasati o ratifikaciji ovog sporazuma, niti možemo.

BERIZ BELKIĆ:

Kako ne možemo glasati? Kako ne možemo glasati? Dakle, ovaj drugi zaključak samo se jednostavno odnosi na 60 dana. Neovisno usvojeno, neusvojeno, neratificirana CEFTA. Sigurno, sigurno, gospodine Novakoviću.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne, ne, ne, to nema veze.

BERIZ BELKIĆ:

Ja sam dužan po Poslovníku, prije izjašnjavanja o meritumu stvari, o zaključcima poslanika izjasniti se.

BRANKA TODOROVIĆ:

Morate se, morate definisati ovo prvo pitanje. Da li se odlaže ili ne odlaže?

BERIZ BELKIĆ:

Ne, mi smo prvo pitanje završili i nije dobilo podršku, prvi zaključak nije dobio podršku.

BRANKA TODOROVIĆ:

Usaglašavanje.

BERIZ BELKIĆ:

Usaglašavanje i usaglašavat ćemo se. Drugi zaključak može autonomno da funkcioniра, ako bude prihvaćen.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

Evo, ja se opet izvinjavam ako sam nešto, ali vas molim da i vi pazite.

Molim vas, pripremite se za glasanje, dakle glasamo o zaključku 2.

Glasajte sad! Glasajte, još ima vremena, glasajte!

19 „za“, „protiv“ pet – zaključak broj 2. je dobio podršku dakle. Usvojen je zaključak broj 2. Dakle, u slučaju da ratificiramo CEFTA-u, on će se primijeniti, u slučaju da ne ratificiramo, nema se na šta primijeniti.

Dakle, gospodine Novakoviću, mi imamo i vaš zaključak. Da li ovaj zaključak 2. koji smo usvojili je na neki način i dovodi li vas u situaciju da

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Dobro, ja sam ovdje predložio ... da se u sve to uključi i Komisija za vanjsku trgovinu i carine, znači koje imamo.

BERIZ BELKIĆ:

Dobro, podrazumijeva se to.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Jel' se razumjelo?

BERIZ BELKIĆ:

Jeste.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja bih molio onda da se,

BERIZ BELKIĆ:

Pozivamo Komisiju, naravno i Vijeće ministara da se uključi.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

molio bih da se onda izjasni o mom prijedlogu.

BERIZ BELKIĆ:

Molim?

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

... volio bih da se izjasni o mom prijedlogu pošto se razumijemo.

BERIZ BELKIĆ:

Ne, ne, podrazumijeva se da će se uključiti i Komisija. Da nemamo dva skoro potpuno ista, ali, evo, ja nemam ništa protiv ako insistirate. Je li insistirate, gospodine Novakoviću? Insistirate?

Molim vas, glasamo o Prijedlogu zaključka gospodina Novakovića kojeg imate pred sobom. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad!

20 „za“, četiri „protiv“, dovoljna entitetska većina. Dakle, konstatiram da smo i Prijedlog zaključak gospodina Novakovića također usvojili koji će biti također aktuelan ako dođemo u situaciju da verificiramo Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA)

Molim vas da se pripremite za glasanje o davanju saglasnosti. Gospodine Ivankoviću, nema više riječi. Molim vas da se pripremite za glasanje. ... Ja sam u fazi glasanja. Nema pauze, nema pauze u fazi glasanja, gospodine Lijanoviću. Nemojte, molim vas, ja vrlo strpljivo radim evo cijeli dan, dakle, molim vas, sjedite i da glasamo.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Glasajte, gospodine Lijanoviću.

S 26 glasova „za“, bez „protiv“, s pet „suzdržanih“ – konstatiram da smo ratificirali Sporazum o izmjeni i pristupanju Centalonevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA).

Ja vam se zahvaljujem.

Prelazimo na ostatak tačke 41., molim vas, malo strpljenja. Ostatak tačke 41. su sporazumi pod b), c), d) e), f), g), h), i). Dogovorili smo se da glasamo u paketu. Ja ću ih radi zapisnika, molim vas, ja ću ih radi zapisnika pročitati.

Dakle, glasamo o saglasnosti za ratifikaciju:

- b) Sporazuma o zračnom saobraćaju između Bosne i Hercegovine i Islamske Republike Pakistan,
- c) Kreditnog sporazuma između Bosne i Hercegovine i Fonda o međunarodnom razvoju OPEC-a – Projekt unapređenja ruralnog preduzetništva,

Molim vas, malo strpljenja, molim vas, malo strpljenja; pod d)

- d) Sporazuma o saradnji između Vijeća ministara BiH i Države Kuvajt u oblasti kulture, informiranja, nauke i obrazovanja,
- e) Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Švicarske Konfederacije o policijskoj saradnji u borbi protiv kriminala,
- f) Okvirnog sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Turske o saradnji na vojnim poljima obuke, tehnike i nauke,
- g) Ugovora o finansiranju – Projekt sanacije puteva u Federaciji BiH – između BiH i Evropske investicione banke,
- h) Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o dvojnomo državljanstvu,
- i) Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Litvanije o unapređenju i zaštiti investicija.

Molim vas da se pripremite za glasanje. Dakle, glasamo o davanju saglasnosti za sve ove sporazume koje sam pročitao. Pripremite se za glasanje.

Glasajte sad! Molim vas, strpljenja malo, strpljenja malo.

31 „za“, bez glasova „protiv“, dva „suzdržana“, dovoljna entitetska većina.

Konstatiram da smo dali saglasnost na sve ove sporazume koje sam prije glasanja pročitao u zapisnik.

Na ovaj način smo iscrpili dnevni red današnje 13. sjednice. Ja vam se zahvaljujem i podsjećam vas na ...sutrašnje obaveze, dakle plenarnu sjednicu i 14. sjednicu Predstavničkog doma.

Hvala lijepo.

Sjednica je završena u 21 sat.